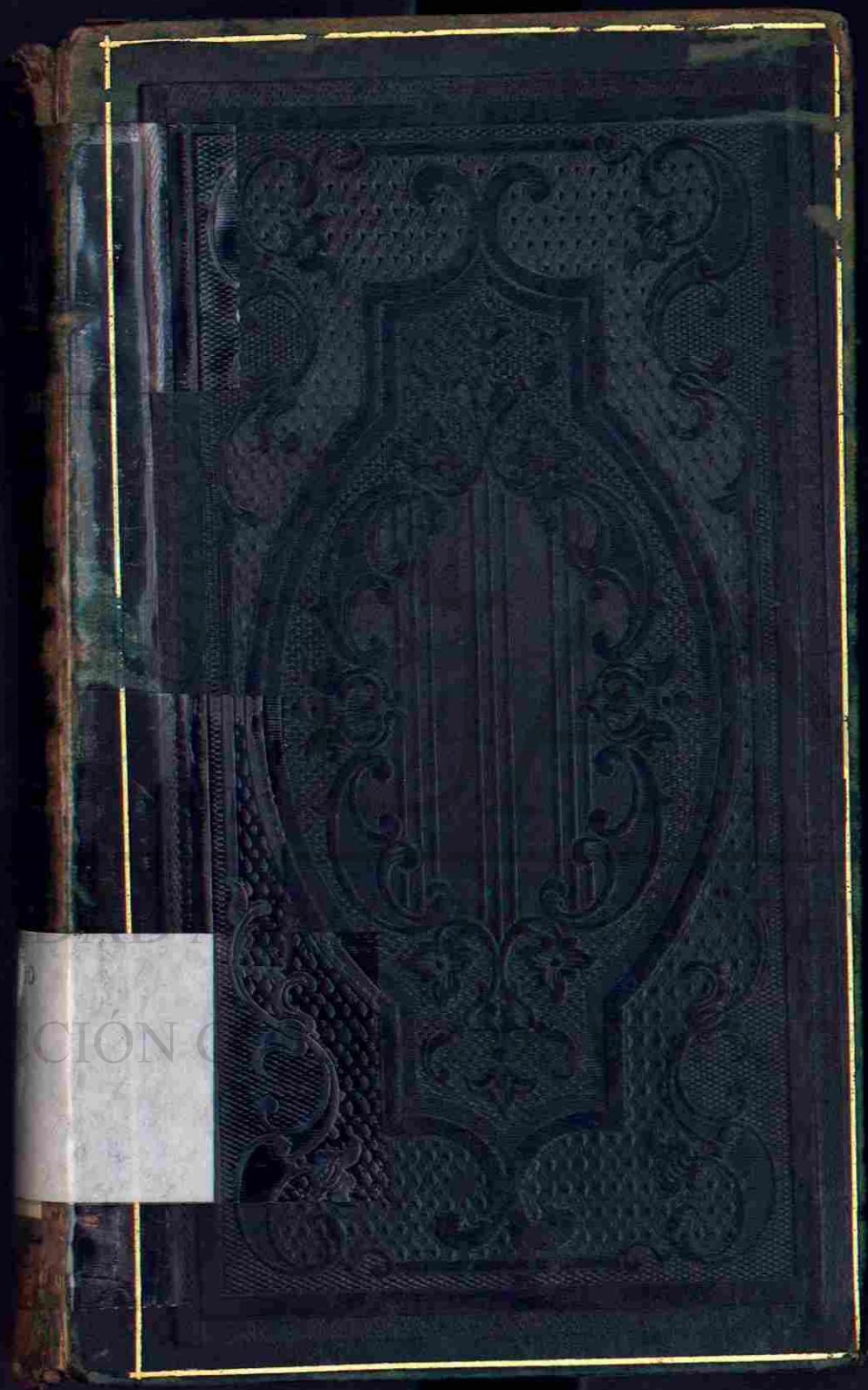

10
CIÓN
17

PONTIFICAL

ROMANUM

3

BX2030

A3

1855

V.3

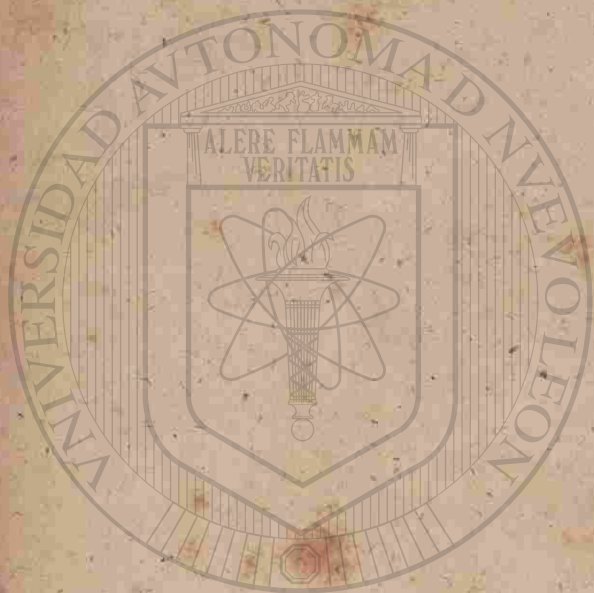
C.1

1080046299

267

E#2-6#40

PONTIFICALE

UANL

ROMANUM.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

®

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

PONTIFICALE

ROMANUM

SUMMORUM PONTIFICUM

JESSE EDITUM.

ET A

BENEDICTO XIV. PONT. MAX.

RECOGNITUM ET CASTIGATUM.

PARS TERTIA.

110514

MECHLINÆ.

H. DESSAIN, SUCCESSOR P. J. HANICQ
SUMMI PONTIFICIS, S. CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE
ET ARCHIEP. MECHL. TYPOGRAPHI.
M. D. CCG. LV.

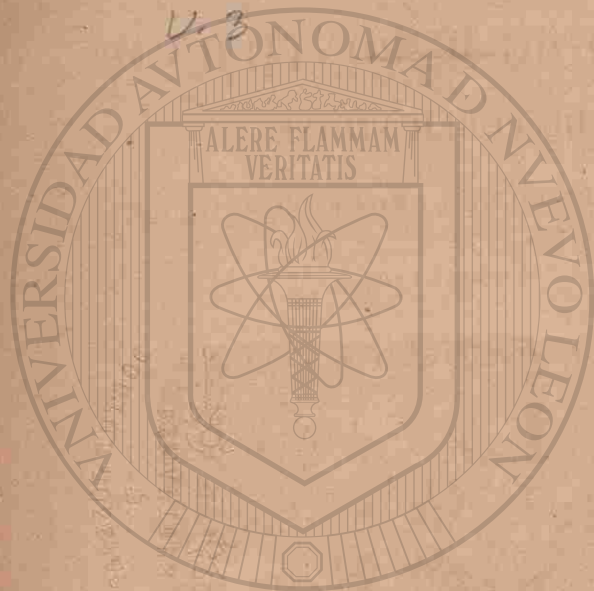
38279

BX2036

A3

1855

U. 3

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

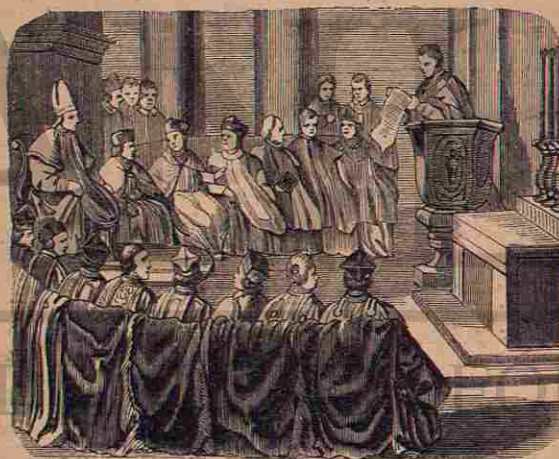
PONTIFICALIS

PARS TERTIA.

DE PUBLICATIONE

FESTORUM MOBILIIUM

IN EPIPHANIA DOMINI.

In Epiphania Domini, cantato Evangelio, Archidiaconus, siue aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, juxta consuetudinem loci, pluviali paratus, ascendet ambonem, vel pulpitum, et ibidem, vel in alio loco ubi cantari solet Evangelium, e vetusto Ecclesiae sanctae instituto publicabit Festa mobilia anni

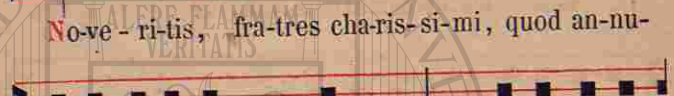
PARS III.

currentis juxta infrascriptam formulam, et diem Synodi diocesanae suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta Dominica secunda post Pascha notata sit.

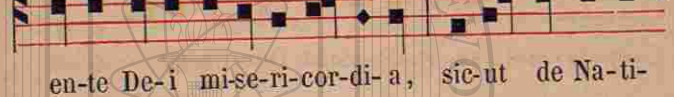
3 Toni.

No-ve - ri-tis, fra-tres cha-ris-si-mi, quod an-nu-

en-te De-i mi-se-ri-cor-di-a, sic-ut de Na-ti-

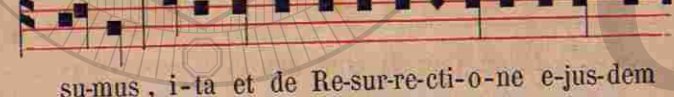
vi-ta-te Do-mi-ni nostri Je-su Chri-sti ga-vi-si

su-mus, i-ta et de Re-sur-re-cti-o-ne e-jus-dem

Sal-va-to-ris no-stri gau-di-um vo-bis an-nun-ti-

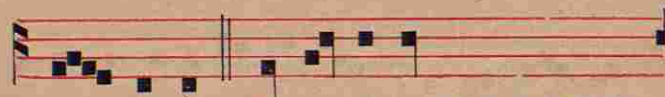

a - mus. Di - e pri - ma (vel alia, prout occurrit.)

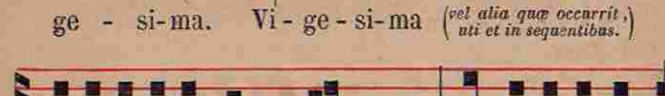

(Ja - nu - a - ri - i) e-rit Do-mi-ni-ca in Se-ptu-a-

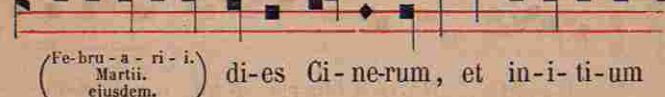
(Fe-bru-a-ri-i)

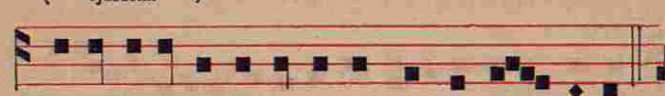
ge - si-ma. Vi - ge - si-ma (vel alia quæ occurrit, uti et in sequentibus.)

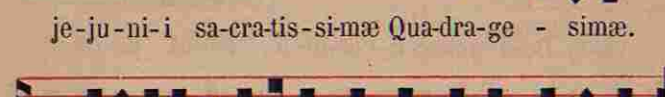
(Fe-bru-a-ri-i. Martii. ejusdem.) di-es Ci-ne-rum, et in-i-ti-um

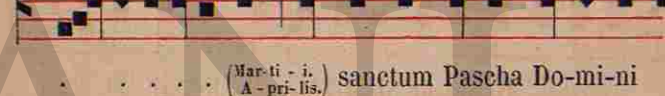
je-ju-ni-i sa-era-tis-si-mæ Qua-dra-ge - si-mæ.

(Mar-ti-i. A-pri-lis.) sanctum Pascha Do-mi-ni

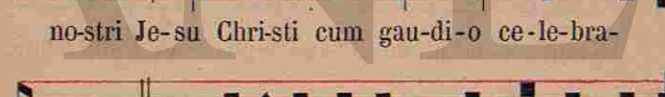
no-stri Je-su Chri-sti cum gau-di-o ce-le-bra-

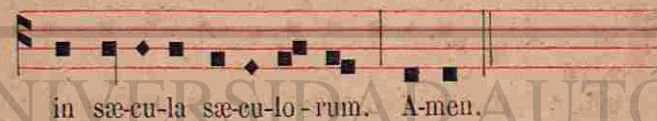
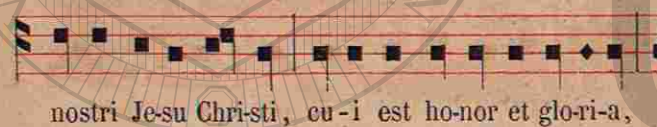
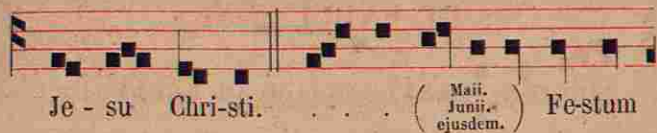
bi-tis. Do-mi-ni-ca se-cun-da post Pascha di-

oce-sa-na Sy-nodus ha-be - bi-tur.

(Aprilis Maii Junii.) e-rit A-scen-si-o Do-mi-ni no-stri

DE EXPULSIONE

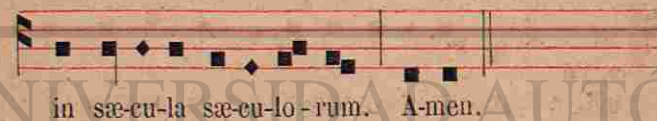
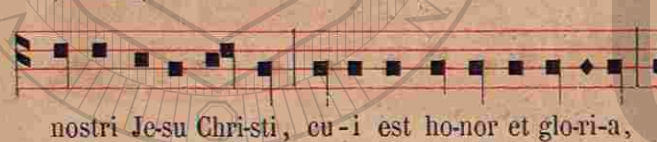
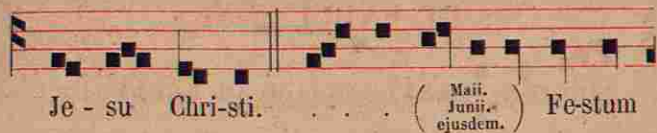
PUBLICÆ POENITENTIUM AB ECCLESIA,

IN FERIA QUARTA CINERUM.

In capite Quadragesimæ solemniter poenitentes de Ecclesia ejiciuntur hoc modo :

Poenitentes, quibus secundum jus vel consuetudinem, pro gravioribus criminibus solennis poenitentia est imponenda, hac die hora quasi tertia conveniunt ad Ecclesiam Cathedralē, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, et vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes poenitentiam juxta modum culpæ ab Episcopi Poenitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium commissum est; et postea omnes emittuntur, et manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum (vel, si sit regularis, supra superpelliceum)

DE EXPULSIONE

PUBLICÆ POENITENTIUM AB ECCLESIA,

IN FERIA QUARTA CINERUM.

In capite Quadragesimæ solemniter poenitentes de Ecclesia ejiciuntur hoc modo :

Poenitentes, quibus secundum jus vel consuetudinem, pro gravioribus criminibus solennis poenitentia est imponenda, hac die hora quasi tertia conveniunt ad Ecclesiam Cathedralē, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, et vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes poenitentiam juxta modum culpæ ab Episcopi Poenitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium commissum est; et postea omnes emittuntur, et manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum (vel, si sit regularis, supra superpelliceum)

amictu, alba, cingulo, stola, pluviali violaceis, mitra simplici, et baculo Pastoralis. Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, et cætera paramenta Pontificalia, usque ad dalmaticam inclusive, et desuper pluviale coloris violacei, et mitram simplicem; et benedicit cineres, atque imponit. Quibus peractis, Pontifex cum ministris, schola, et toto Clero, cruce, aqua benedicta, et duobus cereis præcedentibus, egreditur eorum circa medium Ecclesiæ, ubi parata sit sedes. Tunc Clerus dividitur per duos choros, hinc, inde, versus valvas Ecclesiæ. Pœnitentes vero omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesiæ pavimento coram Pontifice inter utrumque eorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stans, imponit cineres super capita singulorum dicens:

Meménto, homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris: age pœniténtiam, ut hábeas vitam ætérnam.

Et unus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum:

- Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
- ℞. Qui fecit cælum, et terram.
- Ÿ. Dómine, exáudi oratióem meam.
- ℞. Et clamor meus ad te véniat.
- Ÿ. Dóminus vobiscum.
- ℞. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS, et miséricors Deus, qui peccatoribus pietatis tuæ misericórdiam quærentibus hoc indumentó vestílis, misericórdiam tuam et véniam tribuísti, obsecrámus cleméntiam tuam, ut hoc indumentum, quod vocátur cilicium, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris; ut quicumque eo pro peccátis suis indútus

fúerit, et misericórdiam tuam imploráverit, véniam et indulgéntiam tuæ sanetæ misericórdiæ consequátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℞. Amen.

Aspergantur aqua benedicta. Benedictis ciliciis, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens:

APUÐ Dóminum misericórdia est, et apud Deum redemptio; ita enim lapsis hominibus súbvenit, non solum per Baptismi, et Confirmatióis grátiam, sed étiam per Pœnitentiæ medicinam, ut spiritus humanus vita reparétur ætérna. ℞. Deo grátias.

Quo factó, Pontifex incipit Antiphonam: Ne remiscáris, Dómine, delicta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindictam sumas de peccátis nostris, Dómine Deus noster.

Et super sáldistorium accumbit, et ministri, et totus populus, et pœnitentes prosternunt se in terram, et pro ipsórum pœnitentium absolutione dicunt septem Psalmos Pœnitentiales alternatim:

SEPTEM PSALMI POENITENTIALES.

PSALMUS 6.

DOMINE ne in furóre tuo árguas me : * neque in ira tua corripas me.

Miserére mei Dómine, quóniam infirmus sum : * sana me Dómine, quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valde : * sed tu Dómine úsquequo?

Convértere Dómine, et éripe ánimam meam : * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui : * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per singulas noctes lectum meum : * lácrymis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furóre óculus meus : * inveterávi inter omnes inimicos meos.

Discédite a me omnes qui operámini iniquitatem : * quóniam exaudivit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudivit Dóminus deprecationem meam : * Dóminus orationem meam suscepit.

Erubescant, et conturbéntur vehementer omnes inimici mei : * convertántur, et erubescant valde velóciter,

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 31.

BEATI, quorum remissæ sunt iniquitates : * et quorum tecta sunt peccáta.

Beátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum : * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácuí, inveteravérunt ossa mea : * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua : * convérsus sum in aerúmna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cógnitum tibi feci : * et injustitiam meam non abscondi.

Dixi : Confitébor advérsus me injustitiam meam Dómino : * et tu remisisti impietatem peccáti mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in témpore opportúno.

Verúmtamen in dilúvio aquárum multárum, * ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatione, quæ circúmdedit me : * exultatio mea, érue me a circúmdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et ínstruam te in via hac, qua gradiéris : * firmábo super te óculos meos.

Nolite fieri sicut equus, et mulus, * quibus non est intelléctus.

In camo, et fræno maxillas eórum constringe, * qui non appróximant ad te.

Multa flagélla peccatóris : * sperántem autem in Dómino misericórdia circúmdabit.

Lætámini in Dómino, et exultáte justí : * et gloriámini omnes recti corde.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 37.

DOMINE ne in furóre tuo árguas me : * neque in ira tua corripas me.

Quóniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : * et confirmásti super me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ : * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitates meæ supergréssæ sunt caput meum : * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putruérunt, et corrúptæ sunt cicatrices meæ, * a fácie insipiéntiæ meæ.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem : * tota die contristátus ingrediebar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusióibus : * et non est sánitas in carne mea.

Afflictus sum, et humiliátus sum nimis : * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desidérium meum : * et gémitus meus a te non est abseóditus.

Cor meum conturbátum est, dereliquit me virtus mea : * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amíci mei, et próximi mei * advérsus me appropinquéverunt, et steterunt.

Et qui iuxta me erant de longe steterunt : * et vim faciébant, qui quærébant ánimam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locúti sunt vanitátes : * et dolos tota die meditábantur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam : * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áudiens : * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te, Dómine, sperávi : * tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi : Nequándo supergáudeant mihi inimíci mei : * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum : * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo : * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me : * et multiplicáti sunt qui óderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahébant mihi : * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelinquas me Dómine Deus meus, * ne discésseris a me.

Inténde in adjutórium meum : * Dómine Deus salútis meæ.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 50.

Miserere mei, Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam.

Et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognóscó : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum : * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexisti : * incérta et occúlta sapientiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor : * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium et lætítiam : * et exultábunt ossa humiliata.

Avérte faciém tuam a peccátis meis : * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : * et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

Ne projicias me a facië tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi lætítiam salutáris tui : * et spíritu principáli confirma me.

Docébo iníquos vias tuas : * et impii ad te converténtur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salútis meæ : * et exultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluísseis sacrificium, dedissem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : * cor contritum et humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion : * ut ædificentur muri Jerusalelem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, et holocausta : * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 101.

Domine exaudi orationem meam : * et clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam a me : * in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die invocavero te, * velociter exaudi me. Quia defecerunt sicut fumus dies mei : * et ossa mea sicut crinium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, et aruit cor meum : * quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei * adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis : * factus sum sicut nyctiorax in domicilio.

Vigilavi, * et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei : * et qui laudabant me, adversum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam : * et potum meum cum fletu miscēbam.

A facie iræ et indignationis tuæ : * quia elevans alisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt : * et ego sicut fœnum arui.

Tu autem, Domine, in æternum permanes : * et memoriale tuum in generationem, et generationem.

Tu exurgens miseraberis Sion : * quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus : * et terræ ejus miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum, Domine : * et omnes reges terræ gloriā tuam.

Quia ædificavit Dominus Sion : * et videbitur in gloria sua.

Rexerit in orationem humilium : * et non sprevit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera : * et populus, qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelsis sancto suo : * Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum : * ut solveret filios interemptorum.

Ut annuntient in Sion nomen Domini : * et laudem ejus in Jerusaleme.

In conveniēdo populos in unum : * et reges ut serviant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ : * Paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum : * in generationem, et generationem anni tui.

Initio tu, Domine, terram fundasti : * et opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes : * et omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur : * tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt : * et semen eorum in sæculum dirigetur.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 129.

De profundis clamavi ad te Domine : * Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observáveris Dómine : * Dómine quis sustinébít ?

Quia apud te propitiatio est : * et propter legem tuam sustinui te Dómine.

Sustinuit ánima mea in verbo ejus : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem , * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia : * et copiósa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel , * ex ómnibus iniquitatibus ejus.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 142.

DOMINE exáudi orationem meam, áuribus pèrcipe obsecrationem meam in veritate tua : * exáudi me in tua justitia.

Et non intres in iudicium cum servo tuo : * quia non justificábitur in conspèctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánima mea : * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscuris sicut mórtuos sæculi : * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis : * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te : * ánima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóci ter exáudi me Dómine : * defécit spíritus meus.

Non avértas faciém tuam a me : * et similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericórdiam tuam : * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : * quia ad te levávi ánima mea.

Eripe me de inimícis meis Dómine, ad te confúgi : * doce me fácere voluntátem tuam : quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : * propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánima mea : * et in misericórdia tua dispèdes omnes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tribulant ánima mea : * quóniam ego servus tuus sum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Ne reminiscáris, Dómine, delicta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindictam sumas de peccátis nostris, Dómine Deus noster.

Postea dicuntur

LITANIÆ.

KYRIE eléison. Christe eléison.

Kyrie eléison. Christe audi nos.

Christe exáudi nos.

Pater de cœlis Deus, miserére nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, miserére nobis.

Spíritus sancte Deus, miserére nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, miserére nobis.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sancta Dei Génitrix, ora.

Sancta Virgo Vírginum, ora.

Sancte Michael, ora.

Sancte Gábriel, ora.

Sancte Ráphael, ora.

Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte.

Omnes sancti beatórum Spírituum órdenes, oráte.

Sancte Joánnes Baptista, ora.

Sancte Joseph, ora.

Omnes sancti Patriarchæ, et Prophætæ, orâte.
 Sancte Petre, ora.
 Sancte Paule, ora.
 Sancte Andréa, ora.
 Sancte Jacôbe, ora.
 Sancte Joânnes, ora.
 Sancte Thoma, ora.
 Sancte Jacôbe, ora.
 Sancte Philippe, ora.
 Sancte Bartholomæe, ora.
 Sancte Matthæe, ora.
 Sancte Simon, ora.
 Sancte Thaddæe, ora.
 Sancte Matthia, ora.
 Sancte Bárnaba, ora.
 Sancte Luca, ora.
 Sancte Marce, ora.
 Omnes sancti Apóstoli, et Evangelistæ, orâte.
 Omnes sancti Discípuli Dómini, orâte.
 Omnes sancti Innocéntes, orâte.
 Sancte Stéphane, ora.
 Sancte Laurenti, ora.
 Sancte Vincénti, ora.
 Sancti Fabiáne et Sebastiáne, orâte.
 Sancti Joânnes et Paule, orâte.
 Sancti Cosma et Damiáne, orâte.
 Sancti Gervási et Protási, orâte.
 Omnes sancti Mártyres, orâte.
 Sancte Silvéster, ora.
 Sancte Gregóri, ora.
 Sancte Ambrósi, ora.
 Sancte Augustíne, ora.
 Sancte Hierónyme, ora.
 Sancte Martine, ora.
 Sancte Nicolæ, ora.
 Omnes sancti Pontífices, et Confessóres, orâte.

Omnes sancti Doctóres, orâte.
 Sancte Antóni, ora.
 Sancte Benedicte, ora.
 Sancte Bernárde, ora.
 Sancte Domínice, ora.
 Sancte Francisce, ora.
 Omnes sancti Sacerdótes, et Levítæ, orâte.
 Omnes sancti Mónachi, et Eremítæ, orâte.
 Sancta María Magdaléna, ora.
 Sancta Agatha, ora.
 Sancta Lúcia, ora.
 Sancta Agnes, ora.
 Sancta Cæcília, ora.
 Sancta Catharina, ora.
 Sancta Anastásia, ora.
 Omnes sanctæ Virgines, et Viduæ, orâte.
 Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercédite pro nobis.
 Propitius esto, parce nobis Dómine.
 Propitius esto, exáudi nos Dómine.
 Ab omni malo, libera nos Dómine.
 Ab omni peccáto, libera nos Dómine.
 Ab ira tua, libera nos Dómine.
 A subitánea et improvisa morte, libera nos Dómine.
 Ab insidiis diaboli, libera nos Dómine.
 Ab ira, et ódio, et omni mala voluntáte, libera nos Dómine.
 A spiritu fornicationis, libera nos Dómine.
 A fúlgure et tempestáte, libera nos Dómine.
 A flagello terræmótus, libera nos Dómine.
 A peste, fame, et bello, libera nos Dómine.
 A morte perpétua, libera nos Dómine.
 Per mystérium sanctæ incarnationis tuæ, libera nos Dómine.
 Per advéntum tuum, libera nos Dómine.
 Per nativitátem tuam, libera nos Dómine.
 Per baptismum, et sanctum jejúnium tuum, libera nos Dómine.

Per crucem, et passionem tuam, libera nos Dómine.
 Per mortem, et sepulturam tuam, libera nos Dómine.
 Per sanctam resurrectionem tuam, libera nos Dómine.
 Per admirabilem ascensionem tuam, libera nos Dómine.
 Per adventum Spiritus sancti Parácliti, libera nos Dómine.

In die iudicii, libera nos Dómine.

Peccatores, te rogámus audi nos.

Ut nobis parceas, te rogámus audi nos.

Ut nobis indulgeas, te rogámus audi nos.

Ut ad veram poenitentiam nos perducere digneris, te rogámus audi nos.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere, et conservare digneris, te rogámus audi nos.

Ut Domnum Apostolicum, et omnes ecclesiásticos ordines in sancta religione conservare digneris, te rogámus audi nos.

Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, te rogámus audi nos.

Ut regibus, et principibus christianis pacem, et veram concordiam donare digneris, te rogámus audi nos.

Ut cuncto populo christiano pacem et unitatem largiri digneris, te rogámus audi nos.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare, et conservare digneris, te rogámus audi nos.

Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, te rogámus audi nos.

Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rogámus audi nos.

Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab æterna damnatione eripias, te rogámus audi nos.

Ut fructus terræ dare, et conservare digneris, te rogámus audi nos.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogámus audi nos.

Ut nos exaudire digneris, te rogámus audi nos.

Fili Dei, te rogámus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Quibus finitis, Pontifex dicit super ipsos poenitentes:
 Pater noster. Reliqua secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.

R. Deus meus sperantes in te.

V. Mitte eis Dómine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Nihil proficiat inimicus in eis.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

V. Esto eis Dómine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Dómine Deus virtutum, converte nos.

R. Et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

V. Dómine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

EXAUDI Dómine preces nostras, et confitentium tibi parce peccatis, ut quos conscientiae reatus accusat, indulgentia tuæ miserationis absolvat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

OREMUS.

PREVENIAT hos fámulos tuos, *vel.* has fámulas tuas, quæsumus Dómine, misericórdia tua, ut omnes iniquitátes eórum céleri indulgéntia deleántur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

OREMUS.

ADESTO, Dómine, supplicatióibus nostris, nec sit ab his fámulis, *vel.* famulábus tuis, cleméntiæ tuæ longinqua miserátio; sana vúlnera, eórumque dimitte peccáta; ut ab ómnibus iniquitátibus expiáti, tibi, Dómine, semper váleant adhærere. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

OREMUS.

DOMINE Deus noster, qui offensióne nostra non vinceris, sed satisfactiόne placáris; réspice, quæsumus, ad hos fámulos tuos, *vel.* has fámulas tuas, qui, *vel.* quæ se tibi peccásse grávitèr confiténtur; tuum est enim absolutiόnem criminum dare, et véniam præstáre peccántibus, qui dixisti, te poeniténtiam malle peccátórum, quam mortem; concéde ergo, Dómine, ut tibi poeniténtiæ excúbias célebrent, et corréctis áctibus suis, conférri sibi a te sempitérna gáudia gratuléntur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

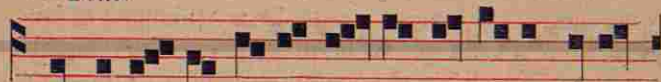
His peractis, surgunt poenitentes, et facit eis Pontifex sermonem; ostendens qualiter Adam propter peccatum ejeetus est de paradiso, et multa maledicta in eum congesta sunt; et qualiter, ejus exemplo, ipsi de Ecclesia ad tempus ejiciendi sunt. Quo facto, accipiat unum ex eis per dexteram manum; et omnes alii similiter se manibus tenentes, candelas accensas in manibus habentes, subsequantur eum; et ita eos ejiciat de Ecclesia. cum lacrymis dicens :

Ece ejectionem vos hódie a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ propter peccáta, et scélera vestra, sicut Adam primus homo ejeetus est de paradiso propter transgressiόnem suam.

Et interim schola cantat Responsorium.

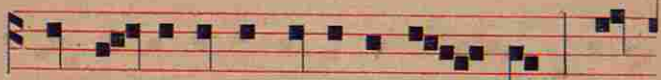
7 Toni.

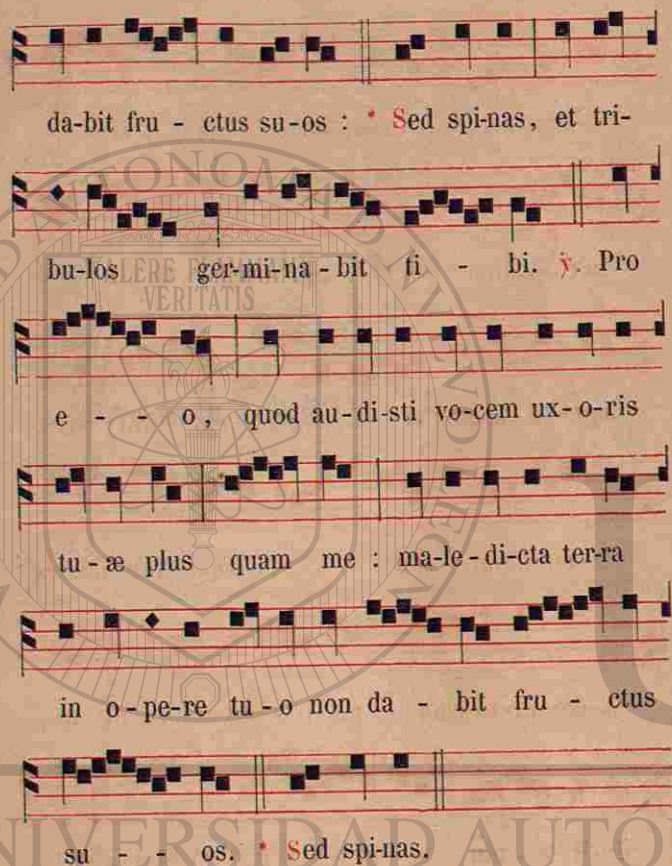
In su-do-re vul-tus tu-i ve-sceris pane

tu-o, di-cit Do-mi-nus ad A-dam,

cum o-pe-ra-tus fu-e-ris ter-ram, non

da-bit fru - ctus su-os : * Sed spi-nas, et tri-
 bu-los ger-mi-na - bit fi - bi. *ŷ*. Pro
 e - - o, quod au-di-sti vo-cem ux-o-ris
 tu - æ plus quam me : ma-le - di-cta ter-ra
 in o-pe-re tu-o non da - bit fru - ctus
 su - - os. * Sed spi-nas.

Aliud Responsorium.

8 Toni.

Ec-ce A - dam qua-si u-nus e no-bis

fa-ctus est, sci-ens bo - num, et
 ma - lum. * Vi-de-te, ne for-te su-
 mat de li-gno vi - tæ; et vi - vat in
 æ-ter-num. *ŷ*. Fe - - cit-que Do - mi-nus
 A-dæ tu-ni-cam pel-li - ce-am, et in-
 du-it e - um, et a - it. * Vi-de-te.
ŷ. Glo-ri-a. * Vi-de-te.

Et sic eis extra ejectis, et ante valvas Ecclesiæ geni-
 bus flexis gémendo manentibus, Pontifex in limine ostii
 stans moneat eos, quod de Domini misericordia non de-
 sperent, sed jejuniis, orationibus, peregrinationibus,

eleemosynis, et aliis bonis operibus invigilent, ut Dominus ad dignum fructum veræ poenitentiae eos perducatur; quodque feria quinta in Coena Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducentur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valvæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur, et incipitur Missa, et proceditur ordinè suo.

DE RECONCILIATIONE POENITENTIUM,

QUE FIT IN FERIA QUINTA COENÆ DOMINI.

FERIA quinta Coenæ Domini reconciliantur poenitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere poenitentiam injunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa ejeti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluviali coloris violacei, mitra simplici, et baculo Pastoralis, ministris etiam paratis, et insuper quatuor Subdiaconis paratis, et uno Diacono de antiquioribus induto solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, et stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari, dicens cum præfatis ministris et Clero septem Psalmos poenitentiales, ut supra. 8. et Litanias, ut supra. 15. Poenitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litiis dictum fuerit :

Omnes sancti Patriarchæ, et Prophætæ.

R. Orate pro nobis.

Et idem a Choro fuerit responsum, paulisper substituitur; et tunc Pontifex mittit ad poenitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui

eleemosynis, et aliis bonis operibus invigilent, ut Dominus ad dignum fructum veræ poenitentiae eos perducatur; quodque feria quinta in Coena Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducentur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valvæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur, et incipitur Missa, et proceditur ordinè suo.

DE RECONCILIATIONE POENITENTIUM,

QUE FIT IN FERIA QUINTA COENÆ DOMINI.

FERIA quinta Coenæ Domini reconciliantur poenitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere poenitentiam injunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa ejeti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluviali coloris violacei, mitra simplici, et baculo Pastoralis, ministris etiam paratis, et insuper quatuor Subdiaconis paratis, et uno Diacono de antiquioribus induto solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, et stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari, dicens cum præfatis ministris et Clero septem Psalmos poenitentiales, ut supra. 8. et Litanias, ut supra. 15. Poenitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litiis dictum fuerit :

Omnes sancti Patriarchæ, et Prophætæ.

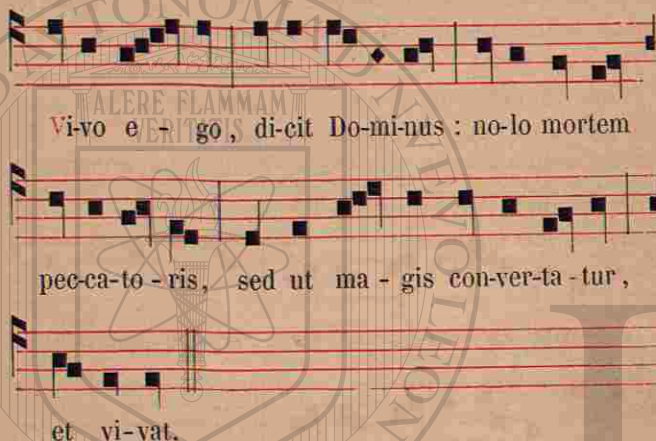
R. Orate pro nobis.

Et idem a Choro fuerit responsum, paulisper substituitur; et tunc Pontifex mittit ad poenitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui

cum ad portam pervenerint, stantes in limine ostii, elevatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam :

3 Toni.

Qua finita, extinguunt mox ipsas candelas coram illis, et revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis.

Cumque dictum fuerit :

Omnes sancti Mátyres.

℞. Oráte pro nobis.

Et idem a Choro responsum fuerit, tunc etiam substituitur a Litanis, et Pontifex mittit ad illos duos alios Subdiaconos, simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostii constituti cantant Antiphonam :

5 Toni.

ap-pro-pinqua-bit e-nim regnum cœ-lo-rum.

Et mox extinctis candelis, ut prius revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis usque ad Agnus Dei, exclusive.

Tunc Pontifex mittit ad illos unum senem Diaconum indutum, ut supra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostii constitutus cantat Antiphonam :

2 Toni.

Et tunc accenduntur candelæ pœnitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, sed Diaconus cum eo accenso revertitur. Et tunc dicitur in Litanis :

Agnus Dei qui tollis peccáta mundi.

℞. Parce nobis Dómine.

Et alia usque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu surgens cum ministris, et Clero, cruce, thuribulo, cereis, et omni paratu præcedentibus, egreditur extra chorum Ecclesiæ. Et parato sibi quasi in medio Ecclesiæ faldistorio, sedet respiciens ad ostium Ecclesiæ, Clero per choros versus ipsum ostium ab utroque latere disposito seriatim. Tunc Archidiaconus paratus, ut præmissum est, stans in limine ostii, excelsa voce in tono lectionis dicit ad illos ante ostium foris stantes : State in siléntio : audiéntes audite.

Indieto itaque silentio, vertens se ad Pontificem, dicit similiter in tono Lectionis :

ADEST, o venerabilis Pontifex, tempus acceptum, dies propitiacionis divinæ, et salutis humanæ, quo mors interitum, et vita accipit æterna principium; quando in vinea Domini Sábaoth, sic novorum palmitum plantatio sarcienda est, ut purgétur execratio vetustatis. Quamvis enim a divitiis bonitatis et pietatis Dei, nihil temporis vacet, nunc tamen et largior est per indulgentiam remissio peccatorum, et copiosior per gratiam assumptio renascéntium. Augémur regenerándis, crescimus revérsis. Lavant aquæ; lavant lacrymæ. Inde est gáudium de assumptione vocatórum; hinc lætitia de absolutiône poeniténtium. Inde est, quod supplices famuli tui, posteaquam in varias formas criminum, neglectu mandatorum cœlestium, et morum probatorum transgressiõe ceciderunt, humiliati ac prostrati

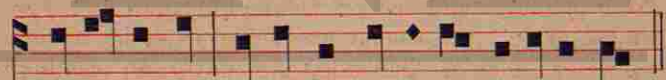
prophætica ad Dóminum voce clamant dicétes : Peccávimus, injúste égimus; iniquitátem fécimus. Miserére nostri, Dómine. Evangélicam vocem non frustratória aure capiéntes : Beáti qui lugent, quóniam ipsi consolabúntur. Manducavérunt, sicut scriptum est, panem doloris : lacrymis stratum suum rigavérunt; cor suum luctu, corpus afflixérunt jejúniis, ut animárum reciperent, quam perdiderant, sanitátem. Unicum itaque est poeniténtiæ suffrágium, quod et singulis prodest, et ómnibus in cômmissione succúrrit.

His dictis, Pontifex surgens accedit cum ministris ad ostium Ecclesiæ, Clericorum Choro se non movente. Et stans in medio ostií facit eis brevem exhortationem de clementia divina, et de veniæ promissione, dicens eis, qualiter mox in Ecclesiam reducentur, et qualiter vivere debent. Quo facto, cantat Antiphonam :

1 Toni.

Ve-ni - te, ve-ni - te, ve-ni-te fi - li-i,

au-di - te me, ti-mo-rem Do-mi-ni do-ce-bo vos.

Quà dicta, Diaconus ex parte poenitentium stans dicit pro eis :

Flectámus gēna.

Tunc omnes genua flectunt poenitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit : Leváte.

Et Episcopus secundo dicit dictam Antiphonam : Venite, venite, etc.

Et Diaconus idem iterum dicit :

Flectámus gēua.

Et mox Episcopus tertio repetit præfatam Antiphonam :
Venite, venite, etc.

Et Diaconus idem tertio dicit :

Flectámus gēua.

Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostium, distans ab illo spatio conveniente, et tunc Archidiaconus inchoat, et schola prosequitur, Antiphonam :

6 Toni.

Ac-ce-di-te ad e-um, et il-lu-mi-na-mi-ni :

et fá-cies ve-stræ non confun-den-tur. Psalmus.

Be-ne-di-cam. E u o u a e.

PSALMUS 33.

BENEDICAM Dóminum in omni témpore : * semper laus
ejus in ore meo.

In Dómino laudábitur ánima mea : * áudiant mansuétí,
et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum : * et exaltémus nomen
ejus in idípsum.

Exquisivi Dóminum, et exaudivit me : * et ex ómnibus
tribulatióibus meis erípuit me.

Accédite ad eum, et illuminámini : * et fácies vestræ
non confundéntur.

Iste pauper clamávit, et Dóminus exaudivit eum : * et
de ómnibus tribulatióibus ejus salvávit eum.

Immittet Angelus Dómini in circúitu tíméntium eum : *
et erípiet eos.

Gustáte, et vidéte quóniam suávis est Dóminus : * beátus
vir qui sperat in eo.

Tíméte Dóminum omnes sancti ejus : * quóniam non est
inópia tíméntibus eum.

Dívites eguérunt et esuriérunt : * inquirentes autem
Dóminum non minuéntur omni bono.

Venite filii, audite me : * tímórem Dómini docébo vos.

Quis est homo qui vult vitam : * diligit dies vidére bonos?

Próhibe linguam tuam a malo : * et lábia tua ne loquántur
dolum.

Divérte a malo, et fac bonum : * inquire pacem, et per-
séquare eam.

Oculi Dómini super justos : * et aures ejus in preces
eórum.

Vultus autem Dómini super faciéntes mala : * ut perdat
de terra memóriam eórum.

Clamavérunt justí, et Dóminus exaudivit eos : * et ex
ómnibus tribulatióibus eórum liberávit eos.

Iuxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde : * et
húmiles spiritu salvábit.

Multæ tribulatióes justórum : * et de ómnibus his libe-
rábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia ossa eórum : * unum ex his
non conterétur.

Mors peccatórum péssima : * et qui odérunt justum,
delinquent.

Bédimet Dóminus ánimas servórum suórum : * et non
delinquent omnes qui sperant in eo.

Qua incepta, mox poenitentes ingredientes infra
ostium Ecclesiæ corruunt ad pedes Pontificis, sicque

prostrati, et fletus, jacent, donec premissa Antiphona et Psalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono Lectionis id, quod sequitur :

REDINTEGRA in eis, Apostólice Póntifex, quidquid diabolo suadente corruptum est; et orationum tuarum patrocinantibus méritis, per divinæ reconciliationis grátiam fac hómines próximos Deo. Ut qui ántea in suis sibi perversitatibus displicébant, nunc étiam placére se Dómino in regione vivórum devicto suæ mortis auctóre gratuléntur.

Et Pontifex interrogat :
Scis illos reconciliatione fore dignos ?

Et ille respondet :
Scio, et testificor, fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit : Levate.

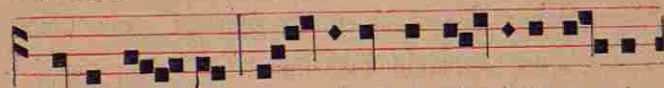
Quibus surgentibus, Pontifex accipit unum ex illis per manum, omnibus aliis similiter sese ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce :

- ℣. Iniquitates meas ego cognosco.
- ℞. Et peccatum meum contra me est semper.
- ℣. Averte faciem tuam a peccatis meis.
- ℞. Et omnes iniquitates meas dele.
- ℣. Redde mihi lætitiā salutāris tui.
- ℞. Et spiritu principalī confirma me.

Quo dicto, Pontifex inchoat, schola prosequente Antiphonam :

5 Toni.

Di-co vo - bis, gau - di-um est An - ge-lis De - i

su-per u-no pec-ca-to - re pœ-ni-ten - ti-am

a - gen - te.

Qua dicta, trahit illum quem manu tenet, et ille alios, ducens eos usque ad falditorium in medio Ecclesie prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum conversus ad illos genua flectentes inchoat Antiphonam :

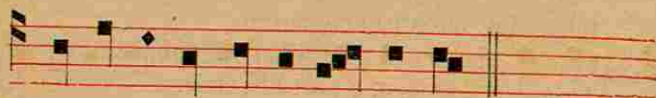
8 Toni.

O - por-tet te, fi - li, gau - de - re, qui - a

fra-ter tu-us mortu-us fu-e-rat, et re-vi-xit;

per-i-e-rat et in-ven-tus est.

Qua dicta, dicit in modum Orationis :

OMNIPOTENS Deus vos absolvat ab omni vínculo peccatorum, ut habeatis vitam æternam, et vivatis. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Sp̃s sancti Deus,

Deinde dicit super illos voce medioeri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem :

PER omni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum. *℞.* A-men.

℣. Do-mi-nus vo-bis-cum. *℞.* Et cum spi-ri-tu

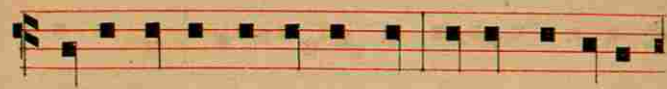
tu-o. *℣.* Sur-sum cor-da. *℞.* Ha-be-mus ad

Do-mi-num. *℣.* Gra-ti-as a-ga-mus Do-mi-no

De-o no-stro. *℞.* Dignum et ju-stum est.

Ve-re dignum et ju-stum est, æquum et sa-lu-

ta-re, nos ti-bi sem-per, et u-bi-que gra-ti-as

a-ge-re, Do-mi-ne sancte, Pa-ter o-mnipotens,

æ-ter-ne De-us, per Chri-stum Do-mi-num

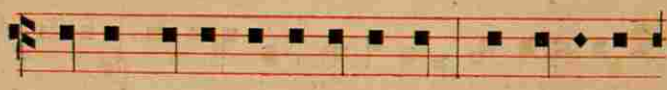
nostrum. Quem o-mni-potens ge-ni-tor in-ef-fa-bi-

li-ter na-sci vo-lu-i-sti, ut de-bi-tum A-dæ

ti-bi per-solve-ret æ-ter-no Pa-tri, mor-tem-que

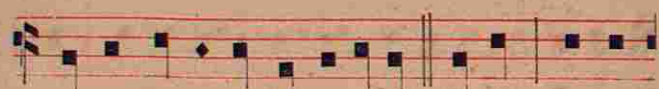
nostram su-a in-ter-fi-ce-ret, et vul-ne-ra

no-stra in su-o cor-po-re fer-ret, nostrasque
ma-cu-las San-gui-ne su-o di-lu-e-ret; ut qui
an-ti-qui ho-stis cor-ru-e-ra-mus in-vi-di-a,
et i-psi-us re-sur-ge-re-mus cle-men-ti-a.
Te per e-um, Do-mi-ne, sup-pli-ces ro-gamus.
ac pe-ti-mus, ut pro a-li-o-rum ex-ces-si-bus
nos di-gne-ris ex-au-di-re, qui pro no-stris non
suf-fi-ci-mus ex-o-ra-re. Tu i-gi-tur, clemen-

tis-si-me Do-mi-ne, hos fa-mu-los tu-os, quos
a te se-pa-ra-ve-runt fla-gi-ti-a, ad te
re-vo-ca pi-e-ta-te so-li-ta. Tu nam-que nec
A-chab sce-le-stis-si-mi hu-mi-li-a-li-o-nem
de-spe-xi-sti, sed vin-di-ctam de-bi-tam pro-te-
la-sti. Petrum quoque la-cry-mantem ex-au-di-sti,
cla-ves-que post-mo-dum cœ-le-stis re-gni i-psi
tra-di-di-sti; et con-fi-ten-ti la-tro-ni e-jus-dem

re-gni præ-mi-a pro-mi-si-sti. Er-go, clemen-

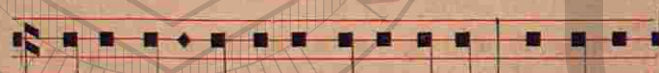
tis-si-me Do-mi-ne, hos, pro qui-bus pre-ces

ti-bi fun-di-mus, clemens re-col-li-ge, et tu-æ

Ec-cle-si-æ gre-mi-o red-de, ut ne-quaquam de

e-is va-le-at trium-phare ho-stis, sed ti-bi

re-con-ci-li-et Fi-li-us, ti-bi co-æ-qua-lis,

e-mun-det-que e-os ab o-mni fa-ci-no-re, et

ad tu-æ sa-cratis-si-mæ Cœ-næ da-pes di-gnetur

ad-mit-te-re. Sic-que su-a Car-ne, et Sanguine

re-fi-ci-at, ut post hu-jus vi-tæ cursum ad cœ-

le-sti-a re-gna per-du-cat.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo:

Jesus Christus Filius tuus Dŏminus noster, qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculŏrum. *℟. Amen.*

Præfatione finita, Pontifex super faldistorium, et ministri super tapetia, et Clerus, et populus ad terram prosternuntur, et Cantor inchoat, schola prosequente, Antiphonam et Psalmos sequentes:

Antiphona.

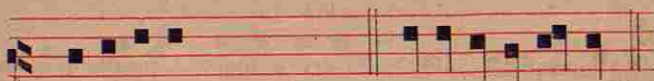
1 Toni.

Cor mundum cre-a in me De-us: et

spi-ritum rectum in-no-va in vi-sce-ri-bus me-is.

Ps. Mi-se-re-re. E u o u a e.

Psalmus 50. Miserere mei Deus : secundum. 11.

PSALMUS 50.

MISERERE mei Deus, quóniam conculcávit me homo; *
tota die impúgnans tribulávit me.
Conculcavérunt me inimíci mei tota die : * quóniam
multi bellátes advérsus me.
Ab altitúdine diéi timébo : * ego vero in te sperábo.
In Deo laudábo sermónes meos, in Deo sperávi : * non
timébo quid fáciat mihi caro.
Tota die verba mea execrabántur : * advérsus me omnes
cogitationes eórum in malum.
Inhabitábunt et abscondent : * ipsi calcáneum meum
observábunt.
Sicut sustinuérent ánimam meam, pro nihilo salvos fá-
cies illos : * in ira pópulos confringes.
Deus vitam meam annuntiávi tibi : * posuísti lácrymas
meas in conspéctu tuo.
Sicut et in promissióne tua : * tunc converténtur inimíci
mei retrórsum.
In quacúmque die invocávero te : * ecce cognóvi quón-
iam Deus meus es.
In Deo laudábo verbum, in Dómino laudábo sermónem : *
in Deo sperávi, non timébo quid fáciat mihi homo.
In me sunt Deus vota tua : * quæ reddam, laudatiónes
tibi.
Quóniam eripuísti ánimam meam de morte, et pedes
meos de lapsu : * ut pláceam coram Deo in lúmine vi-
véntium.
Glória Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 56.

MISERERE mei Deus, miserere mei : * quóniam in te
confidit ánimá mea.
Et in umbrá alárum tuárum sperábo, * donec tránseat
iníquitas.
Clamábo ad Deum altíssimum, * Deum qui benefécit
mihi.
Misit de cœlo, et liberávit me : * dedit in oppróbrium
conculcántes me.
Misit Deus misericórdiam suam, et veritátem suam, *
et eripuit ánimam meam de médio catulórum leónum :
dormivi conturbátus.
Fílii hóminum dentes eórum arma et sagittæ : * et lingua
eórum gládius acútus.
Exaltáre super cœlos Deus, * et in omnem terram gló-
ria tua.
Láqueum paravérunt pédibus meis : * et incurvavérunt
ánimam meam.
Foderunt ante faciém meam foveam : * et incidérunt
in eam.
Parátum cor meum Deus, parátum cor meum : * cantábo,
et psalmum dicam.
Exúrge glória mea, exúrge psaltérium et cithara : * ex-
úrgam dilúculo.
Confitébor tibi in pópulis Dómine : * et psalmum dicam
tibi in géntibus.
Quóniam magnificáta est usque ad cœlos misericórdia
tua, * et usque ad nubes véritas tua.
Exaltáre super cœlos Deus; * et super omnem terram
glória tua.
Glória Patri. Sicut erat, etc.
Quibus dictis, Pontifex, ab accubitu surgens, dicit
super poenitentes :
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Pater noster, reliqua secreto.

- V. Et ne nos inducas in tentationem.
 R. Sed libera nos a malo.
 V. Dómine, non secúndum peccáta nostra fácias nobis.
 R. Neque secúndum iniquitátes nostras retribuas nobis.
 V. Dómine, ne memínaris iniquitátum nostrárum anti-
 quárum.
 R. Cito anticipent nos misericórdiæ tuæ.
 V. Convértere, Dómine, úsquequo.
 R. Et deprecábilis esto super servos tuos.
 V. Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.
 R. Deus meus, sperántes in te.
 V. Esto eis, Dómine, turris fortitúdinis.
 R. A fácie inimici.
 V. Mitte eis, Dómine, auxilium de sancto.
 R. Et de Sion tuere eos.
 V. Dómine, exáudi orationem meam.
 R. Et clamor meus ad te véniat.
 V. Dóminus vobiscum.
 R. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

ADESTO, Dómine, supplicatióibus nostris, et me, qui
 étiam misericórdia tua primus indigeo, clemé-
 ter exáudi, et quem non electiône mériti, sed dono grátia
 tuæ constituisti hujus óperis ministrum, da fidú-
 ciam tui mún-eris exequé-ndi, et ipse in nostro ministé-
 rio, quod tuæ pietátis est, operáre. Per Dóminum nostrum
 Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et re-
 gnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula
 sæculórum. R. Amen.

OREMUS.

PRÆSTA, quæsumus Dómine, his fámulis tuis dignum
 pœniténtiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cu-
 jus integritáte deviáverant peccádo, admissórum vé-
 niam consequé-ndo reddántur innóxi. Per Christum
 Dóminum nostrum. R. Amen.

OREMUS.

PRECOR, Dómine, tuæ cleméntiam majestátis, ut his
 fámulis tuis peccáta et facinora sua confiténtibus
 véniam præstáre, et præteritórum criminum víncula
 relaxáre dignéris: qui húmeris tuis ovem pérditam re-
 duxisti ad caulas, et Publicáni preces placátus exaudisti;
 tu étiam, Dómine, his fámulis tuis placáre; tu horum
 préci- bus benignus assiste; ut in confessiône flébili per-
 mané-ntes, cleméntiam tuam celér-iter exórent, ac san-
 ctis altáribus restitúti, spei rursus ætérnæ, ac cœlésti
 glóriæ reforméntur. Qui vivis et regnas cum Deo Patre
 in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæcu-
 lórum. R. Amen.

OREMUS.

DEUS, humáni géneris benigníssime cónditor, et misericordíssime reformátor, qui hóminem invidia diaboli ab æternitate dejéctum, únici Filii tui ságuine redemisti, vivifica hos fámulos tuos, quos tibi nullatenus mori desideras; et qui non derelinquis devios, assúme corréctos, móveant pietátem tuam, quæsumus, Dómine, horum famulórum tuórum lacrymósa suspiria; tu eórum medére vulneribus; tu jacéntibus manum pórrige salutárem, ne Ecclesiá tua álqua sui córporis portióne vastétur; ne grex tuus detriméntum sustineat; ne de familiæ tuæ damno inimicus exúltet, ne renátos lavácro salutári mors secúnda possideat. Tibi ergo, Dómine, súpplīces fúndimus preces, tibi fletum cordis effúdimus; tu parce confiténtibus, ut imminéntibus pœnis senténtiam futúri judicii, te miseránte, non incidant; nésciant quod terret in ténebris, quod stridet in flammis, atque ab erróris via ad iter reversi justitiæ, nequáquam ultra novis vulneribus sauciéntur, sed integrum sit eis ac perpétuum, et quod grátia tua cóntulit, et quod misericórdia reformávit. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

OREMUS.

DEUS misericors, Deus clemens, Deus, qui secúndum multitudinem miseratiónum tuárum peccáta poeniténtium deles, et præteritórum criminum culpas vénia remissiós evácuas: respice propitius super hos fámulos tuos, et remissionem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis confessióne poscéntes, deprecátus exáudi. Rénova in eis, piíssime Pater, quidquid terréna fragilitáte corrúptum, vel quidquid diabólica fraude violátum est; et unitáti córporis Ecclesiæ membrum

redemptiós annécte. Miserére Dómine gemituum, miserére lacrymárum eórum; et non habéntes fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiós admitte. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

OREMUS.

MAJESTATEM tuam súpplīces deprecámur, omnipotens ætérne Deus, ut his fámulis tuis, longo squalóre poeniténtiæ macerátis, miseratiós tuæ véniam largiri dignéris; ut nuptiáli veste recepta, ad regálem mensam, unde ejécti fúerant, mereántur introire. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

ABSOLUTIO.

DOMINUS Jesus Christus, qui totius mundi peccáta sui traditióne, atque immaculáti Sanguinis effusióne dignátus est expurgáre, quique discipulis suis dixit: Quæcúmque ligavéritis super terram, erunt ligáta et in cœlis, et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cœlis: de quorum número me, quamvis indignum, ministrum esse vóluit, intercedénte Dei Genitrice María, et beáto Michaële Archángelo, et sancto Petro Apóstolo, cui data est potéstas ligándi, ac solvéndi, et ómnibus Sanctis; ipse per ministérium meum ab ómnibus peccátis vestris, quæcúmque aut cogitatióne, aut locutióne, vel operatióne negligénte egistis, vos absólvat sancti sui Sanguinis interventióne, qui in remissionem peccatórum effusus est; atque a vínculis peccatórum absólvatos perducere dignétur ad regna cœlórum. Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, et thurificet eos, dicens:

Exúrgite qui dormitis, exúrgite a mórtuis, et illuminábit vos Christus.

Ultimo dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Qua data, manibus elevatis, et supra illos extensis, dicit solemnem Benedictionem :

PRECIBUS et méritis beátæ Mariæ semper virginis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et ómnium Sanctorum misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis ómnibus peccátis vestris perducatur vos ad vitam æternam. *It.* Amen.

INDULGENTIAM, absolutionem, et remissionem ómnium peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens, et misericors Dóminus. *R.* Amen.

Ultimo benedicit eis, dicens :

Benedicat vos omnipotens Deus, Pa *✠* ter, et Fi *✠* lius, et Spiritus *✠* sanctus. *R.* Amen.

Quo facto, crines et barbam quam nutrierant, depouunt; et vestibus pœnitentialibus dimissis, se cultioribus, et mundioribus induunt.

DE OFFICIO

IN FERIA QUINTA COENÆ DOMINI, CUM BENEDICITUR

OLEUM CATECHUMENORUM ET INFIRMORUM,

ET CONFICITUR CHRISMA.

Hac die singulis annis benedicitur Oleum Catechumenorum, et Infirmorum, et conficitur Chrisma. Mane itaque Sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quæ ad Oleorum benedictionem, et Chrismatis confectionem necessaria sunt, parat, videlicet: Tres ampullas oleo mundissimo plenas, quas in sacrario ponit, et diligenter custodit; unam ad Oleum Infirmorum, aliam ad Oleum Catechumenorum, tertiam quæ major sit, ad Chrisma: Et hæc tertia cooperiri debet de panno sericeo albo; prima autem et secunda de sericeo panno alterius coloris sint coopertæ: Duas mappulas mundas, sive vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chrismate, et oleo Catechumenorum de sacristia ad Chorum portare debent; et ultra hæc sedem, seu faldistorium, et credentiam consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab opposito altaris, juxta gradus circa finem presbyterii; et ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata, quæ sit juxta sedem, inter ipsam, et altare. Juxta dictam sedem hinc, et inde, magis tamen ad finem presbyterii, posita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita ut ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti Pontifex venit ad Ecclesiam, ubi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris. Parant se etiam ministri Pontificis, et ultra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acolythi, et alii necessarii,

Ultimo dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Qua data, manibus elevatis, et supra illos extensis, dicit solemnem Benedictionem :

PRECIBUS et méritis beátæ Mariæ semper virginis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et ómnium Sanctorum misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis ómnibus peccátis vestris perducatur vos ad vitam æternam. *It.* Amen.

INDULGENTIAM, absolutionem, et remissionem ómnium peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens, et misericors Dóminus. *R.* Amen.

Ultimo benedicit eis, dicens :

Benedicat vos omnipotens Deus, Pa *✠* ter, et Fi *✠* lius, et Spíritus *✠* sanctus. *R.* Amen.

Quo facto, crines et barbam quam nutrierant, depouunt; et vestibus pœnitentialibus dimissis, se cultioribus, et mundioribus induunt.

DE OFFICIO

IN FERIA QUINTA COENÆ DOMINI, CUM BENEDICITUR

OLEUM CATECHUMENORUM ET INFIRMORUM,

ET CONFICITUR CHRISMA.

Hac die singulis annis benedicitur Oleum Catechumenorum, et Infirmorum, et conficitur Chrisma. Mane itaque Sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quæ ad Oleorum benedictionem, et Chrismatis confectionem necessaria sunt, parat, videlicet: Tres ampullas oleo mundissimo plenas, quas in sacrario ponit, et diligenter custodit; unam ad Oleum Infirmorum, aliam ad Oleum Catechumenorum, tertiam quæ major sit, ad Chrisma: Et hæc tertia cooperiri debet de panno sericeo albo; prima autem et secunda de sericeo panno alterius coloris sint coopertæ: Duas mappulas mundas, sive vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chrismate, et oleo Catechumenorum de sacristia ad Chorum portare debent; et ultra hæc sedem, seu faldistorium, et credentiam consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab opposito altaris, juxta gradus circa finem presbyterii; et ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata, quæ sit juxta sedem, inter ipsam, et altare. Juxta dictam sedem hinc, et inde, magis tamen ad finem presbyterii, posita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita ut ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti Pontifex venit ad Ecclesiam, ubi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris. Parant se etiam ministri Pontificis, et ultra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acolythi, et alii necessarii,

omnes vestibus albi coloris. Ordini suo congruentibus. Quibus omnibus paratis, procedunt ad altare processionaliter, hoc modo :

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarii, post hos septem Subdiaconi, bini et bini, et in tertio loco tres simul vadunt; tum septem Diaconi, etiam bini et bini, et in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri, bini et bini, quos sequitur Subdiaconus librum Evangeliorum portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, et a dextris ejus Capellanus Assistens, quos demum Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiae, aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, et Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, et in Ecclesia sua, portatur etiam in huiusmodi processione crux per unum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

Duodecim Presbyteri suo ordine juxta sedilia, in fine presbyterii posita, hinc et inde stabunt, vel sedebunt, aut genuflectent, prout tempus postulabit, facies semper ad altare vertentes; post eos stabunt septem Diaconi, et post Diaconos septem Subdiaconi in gradibus presbyterii. Pontifex vero, postquam ante altare pervenerit, facit Confessionem; incipitur Introitus, et proceditur in Missa more consueto, usque ad illum locum Canonis, ubi dicitur :

Per quem hæc omnia, Dómine, semper bona creas, exclusive.

Priusquam ergo Pontifex verba ipsa dicat, facta reverentia Sacramento in altari consecrato, retrahit se ad partem Epistolæ altaris, ubi super alium Calicem vacuum abluit digitos, et ad purificatorium extergit, et ablutio usque post communionem Pontificis reservatur. Tum facta iterum Sacramento reverentia, descendit primum gradum altaris, et ibidem accepta mitra, vadit ad dictam sedem sibi paratam in presbyterio, ab opposito altaris; et sedet super ipsam, versa facie ad altare, dictam mensam ante se habens, circumstantibus ministris, Sacerdotibus, et aliis paratis prædictis, in suis locis manentibus. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis :

O-le-um in-fir-mo-rum.

Et mox unus Subdiaconus ex septem paratis prædictis cum duobus Acolythis, hinc et inde associatus, vadit ad sacristiam, ubi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis consecrari debet, coopertam, ut invenit, portet eam sinistro brachio circumdatam ante Pontificem, ubi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens :

Oleum infirmorum.

Archidiaconus præsentat illam Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra exoreizat, et benedicit illud voce demissa, ita tamen quod a circumstantibus Sacerdotibus audiri possit, absolute dicens:

Exorcizo te, immundissime spiritus, omnisque incursio sathanæ, et omne phantasma. In nomine Pa tris, et Fi lii, et Spíritus sancti; ut recedas ab hoc óleo, ut possit effici unctio spiritalis ad corroborandum templum Dei vivi; ut in eo possit Spiritus sanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, et per nomen dilectissimi Filii ejus Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. *℞. Amen.*

deinde deposita mitra, benedicit ipsum Oleum, dicens eadem voce:

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

EMITTE, quæsumus Domine, Spiritum sanctum tuum paracletum de cœlis in hanc pinguedinem olivæ, quam de viridi ligno producere dignatus es, ad refectiōnem mentis, et corporis; ut tua sancta benedictiōne, sit omni hoc unguento cœlestis medicinæ peruncto tutamen mentis et corporis, ad evacuandos omnes dolores, omnes infirmitates, omnemque ægritudinem mentis et corporis, unde unxisti Sacerdotes, Reges, Prophetas et Martyres, sit Chrisma tuum perfectum, Domine, nobis a te benedictum, permanens in visceribus nostris. In nomine Domini nostri Jesu Christi.

His expletis, Oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad sacarium reportatur, et diligentissime conservatur. Tunc Pontifex, reassumpta mitra, sedet, et lavat manus; tum surgit, et cum mitra, et cum ministris suis (cæteris Sacerdotibus, et aliis paratis in locis suis manentibus) accedit usque ad gradum altaris, ubi, deposita mitra, facit reverentiam Sacramento; tum ascendit ad altare, et incipiens ubi dimiserat, videlicet, Per quem hæc omnia, etc. procedit in Missa usque ad communionem Corporis, et Sanguinis inclusive, quam Pontifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit Hostiam consecratam pro crastina die reservandam in Calicem, seu vasculum ad hoc paratum, et reverenter collocat ipsam super medium altaris. Deinde Pontifex communicat Diaconum et Subdiaconum, ac alios de Clero, et postquam se purificaverit, ac etiam primam digitorum ablutionem ex alio Calice sumpserit, facta reverentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris

mitram accipit, et redit ad prædictam sedem cum ministris suis, et aliis Assistentibus, eo ordine quo præmissum est, et ibi cum mitra sedet. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis:

O-le-um ad sanctum Chri-sma.

Et mox eadem voce, in tono subjungit:

O-le-um Ca-le-chume-no-rum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incensum, et benedicit more solito. Tum duodecim Presbyteri, septem Diaconi, et septem Subdiaconi parati prædicti, et alii ministri, quot necessarii fuerint, eo ordine quo venerunt, pergunt ad sacrarium ad deferendum cum omni decore et reverentia Oleum Chrismale, et Oleum Catechumenorum, ministris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad Chorum cum ampullis, hoc ordine: Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolythos cum cereis ardentibus; tum duo Cantores cantantes Versus: O Redemptor, ut infra habentur; quos sequuntur, bini et bini, Subdiaconi et Diaconi; deinde unus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo, tum duo Diaconi ampullas olei ad sanctum Chisma et pro oleo Catechumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, sive vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris brachiis circumdatas, et extremitatibus mappularum, quæ

a dextris dependent, involutas, et coopertas; ita tamen, ut a medio supra videri possint. Diaconus autem, qui Oleum ad sanctum Chisma portat, a dextris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi prædicti, bini et bini. Quibus sic a sacristia versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant Versus sequentes:

2 Toni.

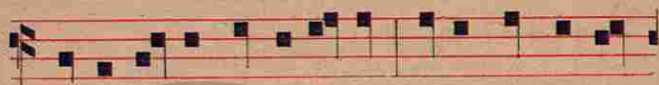

O Re-dem-ptor, su-me car-men te-met con-

ci-nen-ti-um.

Et Chorus idem replicat. Deinde dicti duo Cantores
prosequuntur sequentes versus :

Au-di ju-dex mor-tu-o-rum, u-na spes mor-ta-

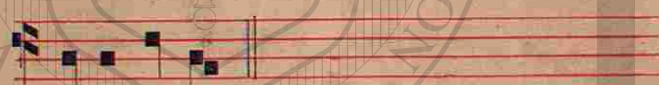

li-um, au-di vo-ces pro-fe-ren-tum do-num

pa - cis prae-vi-um.

Chorus repetit versum :

O Re-dem-ptor.

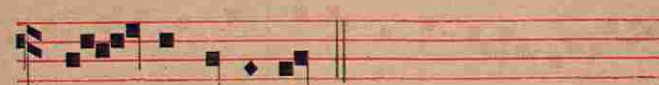
Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Ar-bor foe-ta al-ma lu-ce hoc sa-crandum pro-

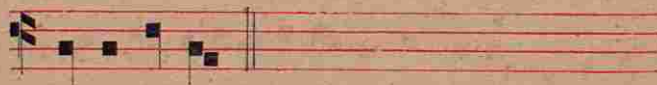

tu-lit : fert hoc pro-na praesens tur-ba Sal-va-

to - ri sae-cu-li.

Chorus repetit versum :

O Re-dem-ptor.

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum :

Stans ad a-ram im-mo supplex in-fu-la-tus Pon-

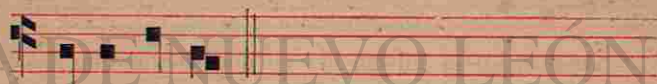

ti-fex, de-bi-tum per-sol-vit o-mne, con-se-

era - to Chri-sma-te.

Chorus repetit versum :

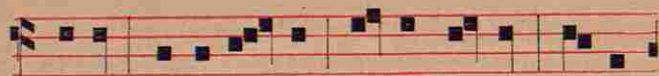

O Re-dem-ptor.

Deinde illi duo Cantores prosequuntur versum :

Con-se-cra-re tu di-gna-re, Rex per-en-nis pa-

tri-æ, hoc o-li - vum, si-gnum vi-vum, ju - ra

con - tra dæ-mo-num.

Chorus repetit versum

O Re-dem-ptor.

Eis igitur ordine præmisso in Presbyterium Ecclesie cantando versus præmissos pervenientibus, Crux cum candelabris et incenso situatur prope altare, juxta cornu Epistolæ; Archidiaconus, Diaconus, et Subdiaconus, ministrantes, sint circa Pontificem, hinc et inde. Sacerdotes vero duodecim parati juxta eos duo cornua faciunt, sex hinc, et sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus assistentes Pontifici, tamquam ejus testes, et ministerii sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, et post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, et inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis, et olei Catechumenorum portantes, et Subdiaconus cum balsamo subsistunt, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, et Archidiaconus illam involutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portavit, de manu ejus accipiens, eam sic involutam ostendit Pontifici sedenti, et illam super mensam ante Episcopum positam collocat

diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans, illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad altare, habens ante se super mensam ampullam olei Chrismalis, et balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens :

℟. Dóminus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, mysteriórum cœlestium et virtutum ómnium præparátor, nostras, quæsumus, preces exáudi, hanc odoriferam sicci córticis lácrymam (quæ felicitis virgæ profluendo sudórem, sacerdotáli nos opímat unguénto) acceptábilem tuis præsta mystériis, et concéssa benedictióne sancti ✠ fica. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

OREMUS.

CREATURARUM ómnium, Dómine, procreátor, qui per Moysen fámulum tuum permistis herbis arómatum fieri præcepisti sanctificatióne unguénti; cleméntiam tuam suppliciter depóscimus, ut huic unguénto, quod radix produxit stírpea, spirituálem grátiam largiéndò, plenitúdinem sancti ✠ ficatiónis infúndas. Sit nobis, Dómine, fidei hilaritáte conditum; sit sacerdotális unguénti Chrisma perpétuum; sit ad cœlestis vexilli impressiódinem digníssimum; ut quicúmque Baptismate sacro renáti isto fúerint liquóre perúncti, córporum atque animárum benedictióne pleníssimam consequántur, et beátæ fidei colláto múnere perénriter ampliéntur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

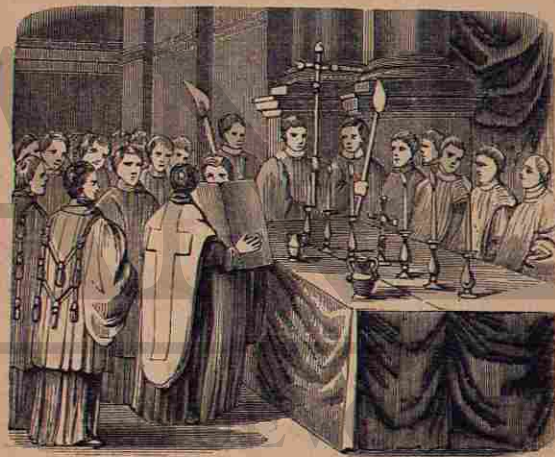
Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex miscet super Patenam, vel in aliquo parvo vaseulo balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens :

OREMUS Dóminum Deum nostrum omnipoténtem, qui incomprehensibilem unigéniti Filii sui sibique coæterni divinitatem mirábili dispositiõe veræ humanitati inseparabiliter conjúnxit, et cooperante grátia Spíritus sancti, óleo exultatióis præ participibus suis linívit, ut homo, fraude diaboli pèrditus, gémina et singulári constans matéria, perénni redderétur, de qua exciderat, hereditati; quatenus hos ex diversis creaturárum speciébús liquóres creatæ Trinitátis perfectiõe bene ✠ dicat, et benedicéndo sancti ✠ ficet, concedátque, ut simul permísti unum fiant; et quicúmque extérius inde perúnctus fúerit, ita intérius liniátur, quod ómnibus sórdibus corporális materiæ carens, se participem regni coeléstis éffici gratulétur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium suum, qui cum eo vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, et halat plane tertio, in modum Crucis, super os ampullæ Chrismalis involutæ ante se super mensam stantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui juxta eum sunt, ordinatim facientes reverentiam Sacramento in altari posito, et Pontifici, ad mensam prædictam accedunt, et stantes ante eam singuli successive eodem modo, ut Pontifex fecerat, in modum Crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reverentiam, ut supra, facientes, ad loca sua revertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, et stans, cum mitra, legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens :

BENEDICTIO CHRISMATIS.

Exorcizo te, creatúra olei, per Deum Patrem omnipoténtem, qui fecit cœlum et terram, mare, et ómnia quæ in eis sunt, ut omnis virtus adversárii, omnis exércitus diaboli, omnisque incúrsio, et omne phantásma sántanæ eradicétur, et effugétur a te; ut fias ómnibus qui ex te ungéndi sunt, in adoptiõem filiórú, per Spíritum sanctum. In nómine Dei Pa ✠ tris omnipoténtis, et Jesu ✠ Christi Filii ejus Dómini nostri, qui cum eo vivit et regnat Deus, in unitate ejúsdem Spíritus ✠ sancti.

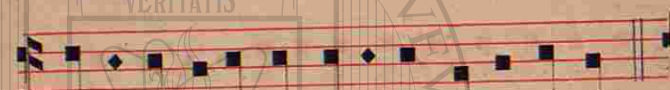
Deinde, deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

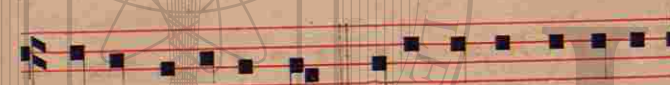

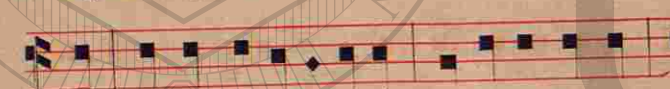
Per o-mni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum. *R.* Amen.

 V. Domi-nus vo-bi-seum. R. Et cum spi-ri-tu tu-o.

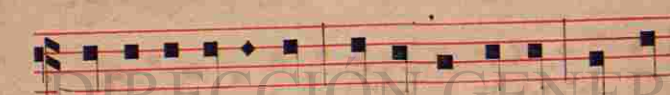

 V. Sursum cor-da. R. Ha-bemus ad Do-mi-num.

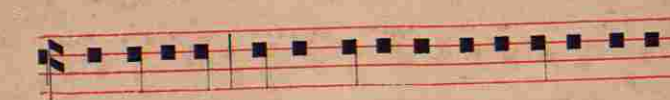

 V. Gra-ti-as a-ga-mus Do-mi-no De-o no-stro.

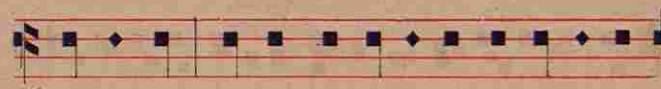

 R. Dignum et justum est. Ve-re dignum et justum

 est, æquum et sa-lu-ta-re, nos ti-bi semper,

 et u-bique gra-ti-as a-gere, Do-mi-ne sancte,

 Pa-ter o-mnipotens, æ-ter-ne De-us. Qui in

 prin-ci-pi-o, in-ter ce-te-ra bo-ni-ta-tis tu-æ

 mu-ne-ra, ter-ram pro-du-ce-re fru-cti-fe-ra

 li-gua jus-si-sti, in-ter quæ hu-jus pin-guis-si-mi

 li-quo-ris mi-ni-stræ o-li-væ na-see-ren-tur,

 quarum fru-ctus sa-cro Chri-sma-ti de-ser-vi-ret.

 Nam et Da-vid pro-phe-ti-co spi-ri-tu gra-ti-æ

 tu-æ Sa-cra-men-ta præ-no-scens, vul-tus nostros

 in o-le-o ex-hi-la-randos es-se can-ta-vit :

 et cum mun-di cri-mi-na di-lu-vi-o quondam

ex-pi-a-ren-tur ef-fu-so, si-mi-li-tu-di-nem

fu-tu-ri mu-ne-ris co-lum-ba de-mon-strans per

o-li-væ ramum, pacem ter-ris red-di-tam nun-ti-

a-vit. Quod in no-vis-si-mis tem-po-ri-bus

ma-ni-fe-stis est ef-fe-ctibus de-cla-ra-tum, cum

Baptismatis a-quis o-m-nium cri-mi-num commis-sa

de-len-ti-bus, hæc o-le-i un-cti-o vultus no-

stros ju-cun-dos ef-fi-cit, ac se-re-nos. In-de

e-ti-am Mo-y-si fa-mu-lo tu-o man-da-tum

de-di-sti, ut A-a-ron fra-trem su-um pri-us

a-qua lo-tum per in-fu-si-o-nem hu-jus unguen-ti

con-sti-tu-e-ret Sa-cer-do-tem. Ac-ces-sit ad hoc

am-pli-or ho-nor, cum Fi-li-us tu-us Je-sus

Christus Do-minus no-ster la-va-ri se a Jo-an-ne

un-dis Jor-da-ni-cis ex-e-gis-set; ut Spi-ri-tu

sancto in co-lum-bæ si-mi-li-tu-di-ne de-su-per

mis-so, U-ni-ge-ni-tum tu-um, in quo ti-bi

op-ti-me com-pla-cu-is-se, te-sti-mo-ni-o

sub-se-quen-tis vo-cis os-ten-de-res, et hoc

il-lud es-se ma-ni-fe-stis-si-me com-pro-ba-res,

quod e-um o-le-o læ-ti-ti-æ præ-con-sor-ti-

bus su-is un-gen-dum Da-vid Pro-phe-ta ce-ci-

nis-set. Te i-gi-tur de-pre-ca-mur, Do-mi-ne

san-cte, Pa-ter o-mni-potens, æ-ter-ne De-us,

per e-un-dem Je-sum Christum Fi-li-um tu-um Do-

minum nostrum, ut hu-jus cre-a-tu-ræ pin-gue-

di-nem san-cti ✠ fi-ca-re tu-a be-ne ✠ di-cti-

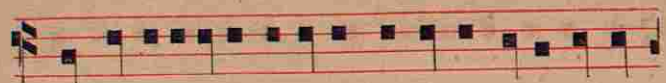
o-ne di-gne-ris, et san-cti ✠ Spi-ri-tus e-i

ad-misce-re vir-tu-tem, co-o-pe-ran-te Chri-sti

Fi-li-i tu-i po-ten-ti-a, a cu-jus no-mi-ne

san-cto Chris-ma no-men ac-ce-pit, un-de un-xi-sti

Sa-cer-do-tes, Re-ges, Pro-phe-tas, et Mar-ty-res;

ut spi-ri-tu-a-lis la-va-cri Ba-ptismo re-novan-dis

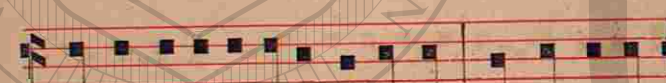
cre-a-tu-ram Chrisma-tis in Sa-cra-men-tum per-

fe-ctæ sa-lu-tis vi-tæ-que con-fir-mes; ut san-eti-

fi-ca-ti-o-ne un-cti-o-nis in-fu-sa, corru-pti-o-ne

pri-mæ na-ti-vi-ta-tis ab-sor-pta, sanctum u-ni-

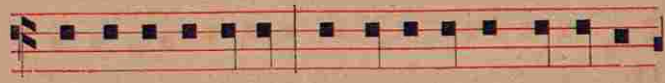
us-cu-jus-que templum ac-ce-pta-bi-lis vi-tæ in-

no-cen-ti-æ o-do-re re-do-le-scat; ut se-cundum

con-sti-tu-ti-o-nis tu-æ Sa-cra-men-tum, re-gi-o,

et sa-cer-do-ta-li, pro-phe-ti-co-que ho-no-re

per-fu-si, ve-sti-men-to in-cor-ru-pti mu-ne-ris

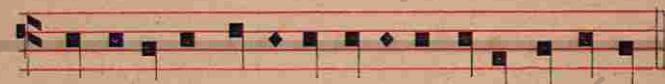
in-du-an-tur; ut sit his, qui re-na-ti fu-e-rint

ex a-qua, et Spi-ri-tu san-cto, Chri-sma sa-

lu-tis, e-os-que æ-ter-næ vi-tæ par-ti-ci-pes,

et cœ-le-stis glo-ri-æ fa-ci-at es-se con-sor-tes.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Præfatione hujusmodi finita, Pontifex balsamum cum illo modico oleo ex ampulla Chismali sumpto mistum

commisceat sancto Chrismati, reponens ipsum in ampullam Chrimalem, et dicens :

HÆC commixtio liquorum fiat omnibus ex ea perunctis propitiatio, et custodia salutâris in sæcula sæculorum. *ñ. Amen.*

Tum Diaconus, qui ampullam Chrimalem de sacristia portavit, deponit mappulam, sive velum de ipsa ampulla, dimissa ei sua serica veste alba, quam antea habebat, et Pontifex capite inclinato, salutât Chrima dicens :

A-ve sanctum Chri-sma.

Et hoc secundo, et tertio facit, semper altius dicendo; quod postquam tertio dixerit, osculatur labium ampullæ; quo facto, sedet Pontifex, et accipit mitram. Tum singuli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt successive per ordinem ad mensam, supra quam posita est ampulla Chrimatis, et factis reverentiis Sacramento in altari posito, et Pontifici, tertio in varia distantia genuflectunt coram ampulla, qualibet vice semper altius dicendo in tono prædicto :

A-ve sanctum Chri-sma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reverenter osculantur, et ad sua loca revertuntur. Quo peracto, ampulla in uno latere mensæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam sua veste coopertam cum oleo Catechumenorum ferens, accedit ad præsentiam Pontificis, et ampullam ipsam sine mappula, quam

Diaconus ipse circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam suscipiens, eam ostendit Pontifici, et collocat supra mensam prædictam, in medio ante Pontificem; super quam ampullam statim tam ipse Pontifex, quam etiam duodecim Presbyteri prædicti halant, prout supra de ampulla Chrimatis factum est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra, submissa voce legendo absolute exorcismum olei Catechumenorum, dicit :

BENEDICTIO OLEI CATECHUMENORUM.

Exorcizo te, creatûra olei. In nómine Dei Pa *✠* tris omnipotentis, et in nómine Jesu *✠* Christi, et Spiritus *✠* sancti, ut in hac invocatione individûe Trinitatis, atque unius virtute Deitatis, omnis nequissima virtus adversarii, omnis inveterata malitia diaboli, omnis violenta incursio, omne confusum et cæcum phantasma eradicetur, et effugetur, et discadat a te; ut divinis Sacramentis purificata fias in adoptionem carnis et spiritus, eis qui ex te unguendi sunt, in remissionem omnium peccatorum; ut efficiantur eorum corpora ad omnem gratiam spiritualem accipiendam sanctificata. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. *ñ. Amen.*

Deinde, deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens :

ñ. Dóminus vobiscum.

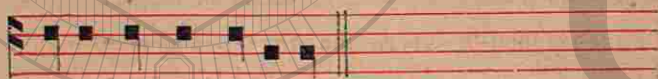
ñ. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, incrementorum omnium et profectuum spirituum remunerator, qui virtute sancti Spiritus imbecillarum mentium rudimenta confirmas, te oramus,

Dómine, ut emittere dignéris tuam bene ✠ dictionem super hoc óleum, et ventúris ad beátæ regenerationis lavácerum tribuas per unctionem hujus creatúræ purgationem mentis et córporis; ut si quæ illis adversántium spirituum inhæseré máculæ, ad tactum sanctificáti ólei hujus abscedant; nullus spirituálibus nequitiis locus, nulla réfugis virtútibus sit facultas, nulla insidiántibus malis laténdi licéntia relinquátur. Sed veniéntibus ad fidem servis tuis, et sancti Spiritus tui operatióne mundándis, sit unctionis hujus preparatio útilis ad salutem, quam étiam coeléstis regenerationis nativité in Sacramento sunt Baptismatis adeptúri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. *ñ. Amen.*

Deinde Pontifex, et successive duodecim Sacerdotes prædicti reverenter salutant oleum ipsum, dicentes tertio in tono Lectionis :

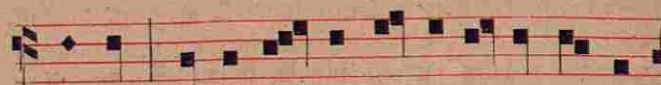

A-ve sanctum o-le um.

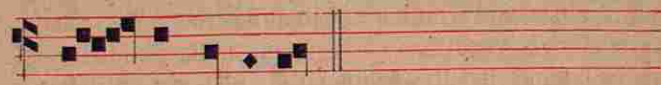
Et postquam tertio id fecerint, osculantur os ipsius ampullæ, prout supra de Chrismate positum est. His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos, eo ordine et decore, quo delatæ fuerant, ad sacrarium sive sacristiam processionaliter reportantur. Interim dum reportantur, duo præmissi Cantores cantant hos versus :

Ut no-ve-tur se-xus o-mnis un-cti-o-ne Chri-

sma-tis, ut sa-ne-tur sau-ci-a-ta di-gni-

ta-tis glo-ri-a.

Chorus replicat totum versum :

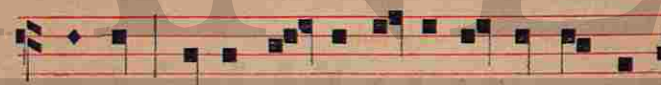

O Re-dem-ptor.

Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Lo-ta men-te sa-cro fon-te au-fu-gan-tur cri-

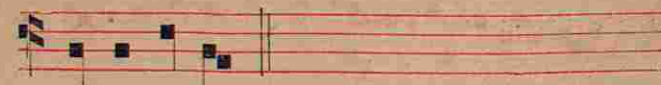

mi-na, un-cta fron-te sa-cro-san-cta in-flu-

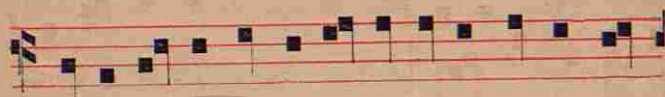
unt cha-ri-sma-ta.

Chorus replicat versum :

O Re-dem-ptor.

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Cor-de na-tus ex pa-ren-tis alvum implens Vir-

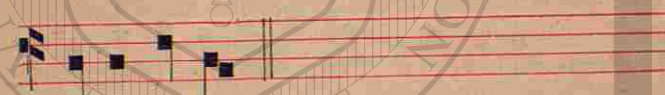

gi-nis, præ-sta lu-cem, clau-de mortem Chri-

sma-tis con-sor-ti-bus.

Chorus replicat versum :

O Re-dem-ptor.

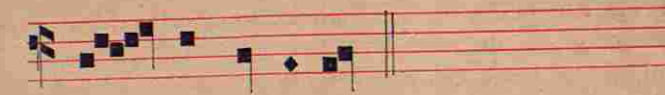
Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Sit hæc di-es fe-sta no-bis sæ-cu-lo-rum sæ-

cu-lis : sit sa-er-a-ta di-gna lau-de, nec se-

ne - scat tem-po-re.

Chorus replicat versum :

O Re-dem-ptor.

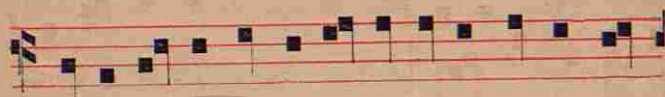
Vetus autem Chrisma, et oleum Catechumenorum, ac infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, sive capsulis cum bombyce, igni comburitur; et novum deinde cum nova bombyce in pyxidibus, sive capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, et oleum Catechumenorum ad sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra lavat manus, deinde redit ad altare, prosequitur Missam, ut in Missali habetur, et dicto *Ite Missa est*, dat benedictionem, et dicens Evangelium sancti Joannis, accedit ad faldistorium; ubi sedet cum mitra, et jubet Presbyteros attente, ut juxta Canonum traditionem Chrisma et olea fideliter custodiant, et nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficii tradere præsumant, alioquin honore priventur.

ORDO AD SYNODUM.

SACERDOTES et Clerici universi qui ad Synodum de jure vel consuetudine venire tenentur, conveniunt in civitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinaverit.

Prima autem die Synodi Pontifex summo mane cap-pam indutus, ab universo Clero cum superpelliceis comitatus, ad Ecclesiam pergit; paratur in sede; celebrat Missam de Spiritu sancto, et præbet Clero sacram

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Cor-de na-tus ex pa-ren-tis alvum implens Vir-

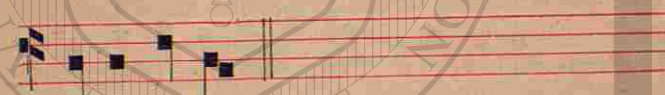

gi-nis, præ-sta lu-cem, clau-de mortem Chri-

sma-tis con-sor-ti-bus.

Chorus replicat versum :

O Re-dem-ptor.

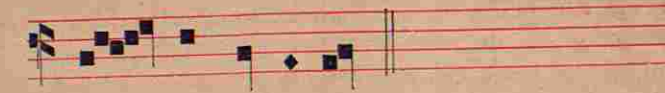
Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum :

Sit hæc di-es fe-sta no-bis sæ-cu-lo-rum sæ-

cu-lis : sit sa-er-a-ta di-gna lau-de, nec se-

ne - scat tem-po-re.

Chorus replicat versum :

O Re-dem-ptor.

Vetus autem Chrisma, et oleum Catechumenorum, ac infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, sive capsulis cum bombyce, igni comburitur; et novum deinde cum nova bombyce in pyxidibus, sive capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, et oleum Catechumenorum ad sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra lavat manus, deinde redit ad altare, prosequitur Missam, ut in Missali habetur, et dicto *Ite Missa est*, dat benedictionem, et dicens Evangelium sancti Joannis, accedit ad faldistorium; ubi sedet cum mitra, et jubet Presbyteros attente, ut juxta Canonum traditionem Chrisma et olea fideliter custodiant, et nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficii tradere præsumant, alioquin honore priventur.

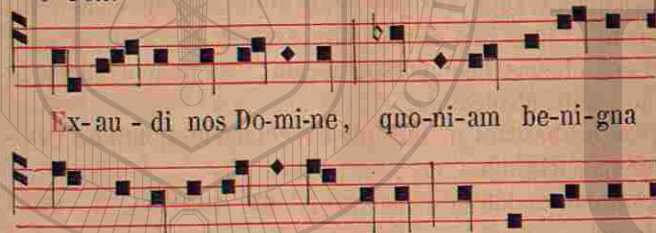
ORDO AD SYNODUM.

SACERDOTES et Clerici universi qui ad Synodum de jure vel consuetudine venire tenentur, conveniunt in civitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinaverit.

Prima autem die Synodi Pontifex summo mane cap-pam indutus, ab universo Clero cum superpelliceis comitatus, ad Ecclesiam pergit; paratur in sede; celebrat Missam de Spiritu sancto, et præbet Clero sacram

Communionem. Qua finita, paratur faldistorium ante medium altaris, juxta inferiorem gradum, per quem ad altare ascenditur; et alia sedes in plano altaris (poterit tamen faldistorium suo tempore, loco secundæ sedis, cum tempus erit, poni). Pontifex vero supra rochetum, vel si sit Regularis, supra superpelliceum amictu, stola, pluviali rubeo, et mitra pretiosa induitur, quibus paratus, baculum Pastorem manu ferens, accedit coram altari; Diacono, et Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac si in Missa servire deberent, ipsum hinc et inde associantibus, et ibi ante faldistorium sibi paratum genuflexus, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam :

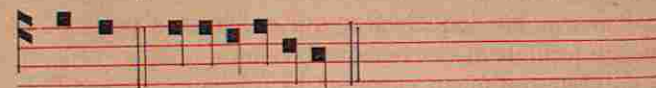
8 Toni.

est mi-se-ri-cor-di-a tu-a : et se-cun-dum

re-spi-ce nos Do-mi-ne. Ps. Salvum me fac

De-us. E u o u a e.

PSALMUS 68.

SALVUM me fac Deus : * quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.

Incepto Psalmo, sedet Pontifex, accepta mitra, et sic manet quousque finiatur Psalmus, et Antiphona repetatur.

Infixus sum in limo profundi : * et non est substantia. Veni in altitudinem maris : * et tempestas demersit me. Laboravi clamans, rauce factæ sunt fauces meæ : * defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei, * qui oderunt me gratis.

Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste : * quæ non rapui, tunc exolvebam.

Deus tu scis insipientiam meam : * et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubescant in me qui expectant te Domine, * Domine virtutum.

Non confundantur super me; * qui quærunt te, Deus Israel.

Quoniam propter te sustinui opprobrium : * operuit confusio faciem meam.

Extraneus factus sum fratribus meis, * et peregrinus filiis matris meæ.

Quoniam zelus domus tuæ comedit me : * et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Et operui in jejunio animam meam : * et factum est in opprobrium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium : * et factus sum illis in parabolam.

Adversum me loquebantur qui sedebant in porta : * et in me psallabant qui bibebant vinum.

Ego vero orationem meam ad te Domine : * tempus beneplaciti Deus.

In multitudine misericordiae tuae exaudi me, * in veritate salutis tuae.

Eripe me de luto, ut non infigar, * libera me ab iis qui odérunt me, et de profundis aquarum.

Non me demergat tempestas aquae, neque absorbeat me profundum : * neque urgeat super me puteus os suum.

Exaudi me Domine, quoniam benigna est misericordia tua : * et secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Et ne avertas faciem tuam a puero tuo : * quoniam tribulor, velociter exaudi me.

Intende animae meae, et libera eam : * propter inimicos meos eripe me.

Tu scis improprium meum, et confusionem meam, * et reverentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me : * improprium expectavit cor meum, et miseriam.

Et sustinui qui simul contristarétur, et non fuit : * et qui consolarétur, et non inveni.

Et dederunt in escam meam fel : * et in siti mea potaverunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, * et in retributiones, et in scandalum.

Obscurentur oculi eorum ne videant : * et dorsum eorum semper incurva.

Effunde super eos iram tuam : * et furor irae tuae comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta : * et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt : * et super dolorem vulnere meorum addiderunt.

Appone iniquitatem super iniquitatem eorum : * et non intrent in justitiam tuam.

Deleantur de libro viventium : * et cum iustis non scribantur.

Ego sum pauper et dolens : * salus tua Deus suscepit me.

Laudabo nomen Dei cum canticis : * et magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo super vitulum novellum, * cornua producentem et ungulas.

Videant pauperes et laetentur : * quaerite Deum, et vivet anima vestra.

Quoniam exaudivit pauperes Dominus : * et vinetos suos non despexit.

Laudent illum caeli et terra, * mare, et omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus salvam faciet Sion : * et aedificabuntur civitates Judae.

Et inhabitabunt ibi : * et hereditate acquirant eam.

Et semen servorum ejus possidebit eam ; * et qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Finis Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex surgit, deposita mitra, et versus ad altare, dicit :

Asumus, Domine sancte Spiritus, adsumus, peccati quidem immanitate detenti, sed in nomine tuo specialiter aggregati : veni ad nos, adesto nobis ; dignare illabi cordibus nostris : doce nos, quid agamus ; quo gradiamur, ostende ; quid efficiamus, operare. Esto solus et suggestor, et effector iudiciorum nostrorum, qui solus cum Deo Patre, et ejus Filio nomen possides gloriosum : non nos patiaris perturbatores esse justitiae, qui summe diligis aequitatem ; ut sinistrum nos non ignorantiae trahat ; non favor infléctat ; non acceptio muneris, vel personae corrumpat : sed junge nos tibi efficaciter solius tuae gratiae dono, ut simus in te unum, et in nullo deviamus a vero ; quatenus in nomine tuo collecti, sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis justitiam, ut hic a te in nullo dissentiat sententia nostra, et in futuro pro bene gestis consequamur praemia sempiterna.

Respondetur ab omnibus Amen.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui misericórdia tua nos incólumes in hoc loco speciáliter aggregásti; mentes nostras, quæsumus, Paráclitus, qui a te procedit, illúminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritátem; cunctósque in tua fide, et charitáte corroboret; ut excitáti a temporáli synodo, proficiámus ad æternæ felicitátis augméntum. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

Finita Oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium prædictum, aliis omnibus genuflectentibus; et Cantores dicunt Litanias, prout habentur supra. 15. Et postquam dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus defunctis, etc.

R. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, stans versus ad Synodum, dicit:

Ut hanc præsentem Synodum visitáre, dispónere, et bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Producens signum crucis pariter super omnes: quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, surgunt omnes, et Pontifex, deposita mitra, dicit stans versus ad altare, Oremus.

Et ministri: Flectámus génua. R. Leváte.

DA, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, misericors Deus, ut Spíritu sancto congregáta, secúra tibi devotiône servire mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

Deinde Pontifex, accepta mitra, ascendit ad sedem sibi paratam in plano altaris, ita ut in ea sedens dorsum suum vertat ad altare. Et imponit incensum in thuribulum, et benedicit more solito. Diaconus dalmática indutus, præcedentibus thuriferario, et duobus ceroferariis, et Subdiacono tunicella induto, paramentis rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco convenienti:

Sequéntia sancti Evangélii ✠ secúndum Lucam.

Cap. 9.

In illo témpore: Convocáti Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem, et potestátem super ómnia dæmónia, et ut languóres curárent. Et misit illos prædicáre regnum Dei, et sanáre infirmos. Et ait ad illos: Nihil tuléritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecúniám, neque duas túnicas habéatis. Et in quacúmque domum intravéritis, ibi manéte, et inde ne exeátis. Et quicúmque non receperint vos, exeúntes de civitáte illa, étiam púlverem pedum vestrórum excúte in testimónium super illos. Egréssi autem circuibant per castélla evangelizántes, et curántes ubique.

Quo finito, liber Evangeliorum apertus per Subdiaconum portatur Pontifici per eum osculandus, qui et deinde incensatur. Quo facto, Pontifex ipse anté sedem suam prædictam, deposita mitra, versus ad altare, atque alii omnes in locis suis genuflectunt. Tum Pontifex hic genuflexus incipit cantando, schola prosequente, Hymnum:

Ve-ni cre-a-tor Spi-ri-tus,

Mentes tuórum visita,

Imple supérna grátia

Quæ tu creásti pectora.

Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, sine mitra, usque ad finem Hymni; similiter omnes alii cum Pontifice surgunt.

Qui diceris Paráclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternæ dexterae,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus,
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus de Patrem;
Noscamus atque Filium;
Teque utriusque Spiritum,
Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio qui a mortuis
Surrexit, ac Paráclito,
In sæculorum sæcula. *R.* Amen.

Expleto Hymno, omnes sedent in silentio, et Pontifex, accepta mitra, sedens in sede prædicta supra, in plano altaris posita, eos, si placet, in hanc sententiam alloquitur.

VENERABILES consacerdotes, et fratres nostri charissimi, præmissis Deo præcibus, oportet ut ea, quæ de divinis officiis, vel sacris Ordinibus, aut etiam de nostris moribus, et necessitatibus ecclesiasticis a nobis conferenda sunt, cum charitate et benignitate unusquisque vestrum

suscipiat, summæque reverentia, quantum valet, Domino adjuvante, percipiat, vel quæ emendatione digna sunt, omni devotione unusquisque fideliter studeat emendare: et si cui forte quod dicetur, aut agetur, displiceat, sine aliquo scrupulo contentionis, palam coram omnibus conferat: quatenus Domino mediante, et hoc ad optimum statum perveniat; ita ut nec discordans contentio ad subversionem justitiæ locum inveniat, neque iterum in perquirenda veritate vigor nostri ordinis, vel sollicitudo tepescat.

Post allocutionem huiusmodi, vel prius, prout magis plaecerit Pontifici, fit per aliquem virum doctum idoneum sermo, in quo tractatur de disciplina ecclesiastica, de divinis mysteriis, et de correctione morum in Clero secundum ea, quæ Pontifici videbuntur. Et post sermonem, quæque sint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex suggesto alta voce legit decreta sacri Concilii Tridentini de residentia, et de professione Fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam

tenentur, in manibus Pontificis, juxta formam infra positam; item de eligendis Examinatoribus, qui statim nominantur, et approbantur, et jurant in manibus Pontificis, demum de eligendis Judicibus causarum, qui similiter proponuntur, ut supra.

Postremo charitative monentur omnes, quod durante Synodo honeste se habeant in omnibus, et extra; ita quod eorum conversatio ceteris sit merito in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, et solemniter omnibus benedicit, dicens: Sit nomen Domini benedictum, etc., more consueto; qua data, discedunt omnes.

FORMA JURAMENTI.

Ego **N.** firma fide credo, et profiteor omnia, et singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur; videlicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli et terræ, visibilibus omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Ponto Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, et vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum

baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, et Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, et constitutiones firmissime admitto et amplector.

Item sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu et interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam umquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam et interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere et proprie Sacramenta novæ legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extrêmam Unctionem, Ordinem, et Matrimonium; illaque gratiam conferre, et ex his Baptismum, Confirmationem, et Ordinem, sine sacrilegio, reiterari non posse. Recptos quoque et approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solenni administratione recipio et admitto: omnia et singula quæ de peccato originali, et de justificatione, in Sacrosancta Tridentina Synodo definita et declarata fuerunt, amplector et recipio.

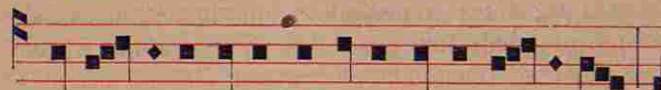
Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, et propitiatorium sacrificium, pro vivis, et defunctis; atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter et substantialiter Corpus, et Sanguinem, una cum anima, et divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in Corpus, et totius substantiæ vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transsubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantè teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas

fidélium suffrágiiis juvâri. Similiter et Sanctos una cum Christo regnâtes, venerândos atque invocândos esse; eôsque orationes Deo pro nobis offerre; atque eórum reliquias esse venerândas. Firmissime ássero imágines Christi, ac Deiparæ semper virginis, necnon aliórum Sanctórum habéndas et retinéndas esse, atque eis débitum honórem ac veneratióem impertiéndam. Indulgentiárum etiám potestatem a Christo in Ecclesiá relictam fuisse; illarúmque usum Christiáno pópulo máxime salutárem esse affirmo. Sanctam Cathólicam, et Apostólicam Románam Ecclesiám, ómnium Ecclesiárum matrem, et magístam agnóscó; Románóque Pontífici, beáti Petri Apostolórum principis successóri, ac Jesu Christi Vicário verám obediéntiam spóndeó, ac juro. Cétera item ómnia a sacris Canónibus, et oecuménicis Conciliis, ac præcipue a sacrosáncta Tridentina Synodo trádicta, definita, et declaráta, indubitánter recipio atque profiteor; simúlque contrária ómnia, atque hæreses quascúmque ab Ecclesiá damnátas, et rejéctas, et anathematizátas, ego páriter damno, rejicio, et anathematizo. Hanc verám Cathólicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentí sponte profiteor, et veráciter téneo, eámdem íntegram, et inviolátam, usque ad extrémum vitæ spíritum, constantíssime (Deo adjuvânte) retinére, et confitéri, atque a meis súbditis, vel illis, quorum cura ad me in múnere meo spectábit, tenéri, docéri, et prædicári, quantum in me erit, curatúrum. Ego idem *N.* spóndeó, vóveo, ac juro. Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

SECUNDA die convenientibus iterum omnibus in Ecclesia. *Finita Missa, Pontifex, paratus ut supra, procedit coram altari, Diacono et Subdiacono, paratis ut supra, ipsum associantibus, et ibi in faldistorio ante medium altaris juxta inferiorem gradum sibi parato genuflexus, deposita mitra, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:*

8 Toni.

Pro-pi - ti-us e-sto pec-ca-tis nostris Do-mi-ne,

ne-quando di-cant gen - tes : U-bi est De-us

e-o - rum? *Ps. De-us ve-ne-runt gen-tes in hæ-re-*

di-ta-tem tu-am, pol-lu-e-runt templum san-ctum

tu-um. E u o u a e.

Finita Antiphona, et incepto Psalmo, sedet Pontifex, reassumpta mitra, usque ad finem Psalmi.

PSALMUS 78.

DEUS venérunt gentes in hæreditatem tuam, polluérunt templum sanctum tuum : * posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam.

Posuérunt morticina servórum tuórum, escas volatilibus cœli : * carnes sanctórum tuórum béstiiis terræ.

Effudérunt sánguinem eórum tamquam aquam in circúitu Jerúsalem : * et non erat qui sepeliret.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris : * subsannatio et illusio his, qui in circūitu nostro sunt.

Usquequo Dómine irascéris in finem : * accendétur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in Gentes, quæ te non novérunt : * et in regna, quæ nomen tuum non invocavérunt.

Quia comedérunt Jacob : * et locum ejus desolavérunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordiæ tuæ : * quia pauperes facti sumus nimis.

Adjuva nos Deus salutaris noster; et propter glóriam nóminis tui, Dómine, libera nos : * et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Géntibus : Ubi est Deus eórum? * et innotéscat in nationibus coram óculis nostris,

Ultio ságuinis servórum tuórum, qui effusus est : * intróeat in conspéctu tuo gémitus compeditórum.

Secúndum magnitudinem bráchi tui, * pösside filios mortificatórum.

Et redde vicinis nostris séptuplum in sinu eórum : * impropérium ipsórum, quod exprobravérunt tibi, Dómine.

Nos autem pópulus tuus, et oves páscae tuæ, * confitébimur tibi in sæculum.

In generatióem et generatióem * annuntiábitis laudem tuam.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

Deinde, finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit :

OREMUS.

NOSTRORUM tibi, Dómine, curvantes gēnua córdium, quæsumus, ut bonum quod in nobis a te requiritur exequámur; scilicet, ut prompta tecum sollicitudine gradiētes, discretiónis árduæ subtile judicium

faciámus; ac misericórdiam diligētes, clareámus stúdiis tibi plácitæ actiónis. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

OREMUS.

MENTIBUS nostris, quæsumus Dómine, Spíritum sanctum benígnus infúnde, quátenus in nómine tuo collécti, sic in cunctis teneámus cum moderámine pietátis justítiam, ut hic a te in nullo disséntiat volúntas nostra, sed semper rationabilia meditántes, quæ tibi sunt plácita, et dictis exequámur, et factis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

OREMUS.

Et ministri dicunt : Flectámus gēnua. **R.** Leváte.

DEUS, qui nos justítiam loqui, et quæ recta sunt, præcipis judicáre; tribue nobis, ut neque iniquitas in ore, nec právitás inveniátur in mente; ut puro cordi purior sermo conséntiat, ostendátur in ópere justítia, neque appáreat dolus in lingua, sed ex corde véritas proferátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, et sedet in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris : * subsannatio et illusio his, qui in circūitu nostro sunt.

Usquequo Dómine irascéris in finem : * accendétur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in Gentes, quæ te non novérunt : * et in regna, quæ nomen tuum non invocavérunt.

Quia comedérunt Jacob : * et locum ejus desolavérunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordiæ tuæ : * quia pauperes facti sumus nimis.

Adjuva nos Deus salutaris noster; et propter glóriam nóminis tui, Dómine, libera nos : * et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Géntibus : Ubi est Deus eórum? * et innotéscat in nationibus coram óculis nostris,

Ultio ságuinis servórum tuórum, qui effusus est : * intróeat in conspéctu tuo gémitus compeditórum.

Secúndum magnitudinem bráchi tui, * pösside filios mortificatórum.

Et redde vicinis nostris séptuplum in sinu eórum : * impropérium ipsórum, quod exprobravérunt tibi, Dómine.

Nos autem pópulus tuus, et oves páscae tuæ, * confitébimur tibi in sæculum.

In generatióem et generatióem * annuntiábitis laudem tuam.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

Deinde, finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit :

OREMUS.

NOSTRORUM tibi, Dómine, curvantes gēnua córdium, quæsumus, ut bonum quod in nobis a te requiritur exequámur; scilicet, ut prompta tecum sollicitudine gradiētes, discretiónis árduæ subtile judicium

faciámus; ac misericórdiam diligētes, clareámus stúdiis tibi plácitæ actiónis. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

OREMUS.

MENTIBUS nostris, quæsumus Dómine, Spíritum sanctum benígnus infúnde, quátenus in nómine tuo collécti, sic in cunctis teneámus cum moderámīne pietátis justítiam, ut hic a te in nullo disséntiat volúntas nostra, sed semper rationabilia meditántes, quæ tibi sunt plácita, et dictis exequámur, et factis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

OREMUS.

Et ministri dicunt : Flectámus gēnua. **R.** Leváte.

DEUS, qui nos justítiam loqui, et quæ recta sunt, præcipis judicáre; tribue nobis, ut neque iniquitas in ore, nec právitās inveniátur in mente; ut puro cordi púrior sermo conséntiat, ostendátur in ópere justítia, neque appáreat dolus in lingua, sed ex corde véritas proferátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, et sedet in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

Sequētia sancti Evangēlii ✠ secūndum Lucam.

Cap. 10.

In illo tēpore : Designāvit Dōminus et alios septuaginta duos : et misit illos binos ante faciē suam in omnem civitatem, et locum, quo erat ipse ventūrus. Et dicebat illis : Messis quidem multa, operārii autem pauci. Rogāte ergo Dōminum messis ut mittat operārios in messem suam. Ite : ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portāre sacculum, neque peram, neque calceamēta, et nēminem per viam salutaveritis. In quacūque domum intraveritis, primum dicite : Pax huic domui : et si ibi fuerit Filius pacis, requiescet super illum pax vestra : sin autem, ad vos revertetur. In eādem autem domo manēte edēntes, et bibēntes, quæ apud illos sunt : dignus est enim operārius mercēde sua. Nolite transire de domo in domum. Et in quacūque civitatem intraveritis, et suscepērint vos, manducāte quæ apponūntur vobis : et curāte infirmos, qui in illa sunt, et dicite illis : Appropinquāvit in vos regnum Dei.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, ac aliis omnibus in suis locis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum :

Ve-ni cie-a - tor Spi-ri-tus.

Et dicitur totus, ut supra. 79. Quem schola prosequitur, ut in primo die. Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedeant in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Synodum his verbis alloquitur, si velit :

VENERABILES, et dilectissimi fratres nostri, opórtet, ut sicut hesterna die admonuimus benignam mansuetudinem vestram de divinis officiis, et sacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, et necessitatibus ecclesiasticis, quacūque emendanda, vel renovanda sunt, charitas omnium vestrum, ubicūque nóverit aliqua emendatione condigna, in médium proférre non ámbigat; ut per vestræ charitátis stúdium, Dómino largiēte, ad óptimum perveniant statum, ad laudem, et glóriam nóminis Jesu Christi Dómini nostri.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, si magis placet Pontifici, sit sermo per aliquem doctum idoneum, in quo iterum tractetur de disciplina ecclesiastica, et aliis, de quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legít Apostolicas Constitutiones ibi non promulgatas, vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito, leguntur Constitutiones per Synodum approbandæ; quibus lectis, habito serutinio, quæ placent, per Patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, ut heri. Deinde omnes discedunt.

DIE tertia conventionē facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, ut heri, assistentibus sibi Diacono et Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio juxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam : Exaudi nos Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua : * et secūndum multitudinem miseratiónum tuarum respice nos Dómine.

Psalmus 68. Salvum me fac Deus; * quóniam intraverunt aquæ usque ad animam meam. Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die. 75.

Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, et accipit mitram, sic manens quousque Psalmus

finiatur, et Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

OREMUS.

An te, Dómine, intéri clamóris vóribus proclamántes, unánimíter postulámus, ut respéctu tuæ grátiae solidáti, præcónes veritátis efficiámur intrépídi, tuúmque valeámus verbum cum omni fidúcia loqui. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

OREMUS.

Omnipotens sempitérne Deus, qui sacro verbi tui oráculo promissisti, ubi duo, vel tres in nómine tuo congregáti essent, te médium fore; adesto cœtui nostro propítius, et cor nostrum illúmina miséricors, ut a bono miséricórdiae tuæ nullatenus aberrémus, sed rectum justitiæ tuæ tráitem in ómnibus teneámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

OREMUS.

Et ministri dicunt: Flectámus génua. *R.* Leváte.

Deus, qui pópulis tuis et indulgéntia cónsulis, et dámore domináris; dá spiritum sapiéntiæ tuæ, quibus dedisti régimen disciplinæ; ut de proféctu sanctárum óvium fiant gáudia æténa pastórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad platum altaris, sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi

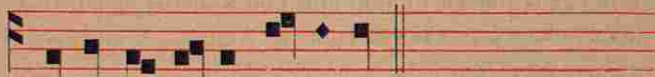
parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

Sequéntia sancti Evangélíi ✠ secúndum Matthæum.

Cap. 18.

In illo témpore: Dixit Jesus discíplis suis: Si peccáverit in te frater tuus, vade, et córripi eum inter te, et ipsum solum; si te audierit, lucrátus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, ádhíbe tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duórum vel trium téstium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic Ecclésiæ. Si autem Ecclésiám non audierit, sit tibi sicut éthnicus, et publicánu. Amen dico vobis, quæcúmque alligáveritis super terram, erunt ligáta et in cœlo: et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cœlo. Iterum dico vobis: quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quæcúmque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in cœlis est. Ubi enim sunt duo vel tres congregáti in nómine meo, ibi sum in médio eórum. Tunc accédens Petrus ad eum, dixit: Dómine quóties peccábit in me frater meus, et dimittam ei? usque sépties? Dicit illi Jesus: Non dico tibi usque sépties; sed usque septuágies sépties.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, atque aliis omnibus in locis suis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Ve-ni cre-a-tor Spi-ri-tus.

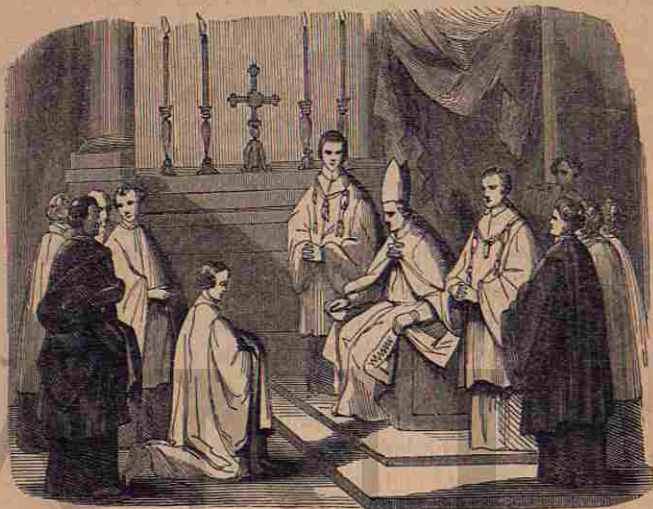
Et dicitur totus, ut supra. 79. Finito primo Versu, Pontifex surgens, stat versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Concilium seu Synodum his verbis alloquitur, si velit. Poterit tamen huiusmodi allocutionem omittere, et quod ejus loco, si placebit, per aliquem doctum idoneum, de his quæ in allocutione continentur, et aliis opportunis, sermo fiat. committere.

VENERABILES, et dilectissimi fratres. Convenit, ut ea quæ de ecclesiasticis officiis, et sacerdotalibus gradibus, vel etiam Canonicis sanctionibus, propter diversas occupationes, aut (quod negare non possumus) propter nostram, aliorumque desidiam, non tam plene, ut oportet, executæ sunt; omnium nostrum unanimi consensu et voluntate requirantur, et humiliter coram charitate vestra recitentur; ut quæ digna sunt emendatione ad meliorem statum, auxiliante Domino, perducantur. Et cui fortasse aliquid, quod digestum est, displicet, charitati vestræ cum benignitate et modestia intimare non differat; quatenus totum quod synodali conventionem nostra statutum fuerit vel renovatum, absque omni contrarietate, concordia sanctæ pacis ab omnibus æque custodiatur, ac teneatur, ad augmentum æternæ beatitudinis omnium nostrum.

Post hæc leguntur Constitutiones, si quæ sint per Synodum approbandæ; quibus lectis, et per Patres, si placet, confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex sedens cum mitra omnium orationibus se commendat. Deinde leguntur nomina omnium qui Synodo interesse debent, et præsentem ad sua nomina surgunt, et respondent singuli Adsum.

Absentes vero notantur, et per Pontificem debita poena mulctantur. Demum Pontifex adhuc in sede prædicta

cum mitra sedens, si placet, congregatos admonet, et exhortatur sub huiusmodi verbis :

FRATRES dilectissimi, et Sacerdotes Domini : Cooperatores Ordinis nostri estis. Nos, quamvis indigni, locum Aaron tenemus, vos autem locum Eleázari, et Ithámari. Nos vice duodecim Apostolorum fungimur, vos ad formam septuaginta duorum discipulorum estis. Nos pastores vestri sumus, vos autem pastores animarum vobis commissarum. Nos de vobis rationem reddituri sumus summo Pastori nostro Domino Jesu Christo, vos de plébibus vobis commendatis. Et ideo, fratres dilectissimi, videte periculum vestrum. Admonemus itaque, et obsecramus fraternitatem vestram, ut quæ vobis suggerimus, memoriæ commendatis, et opere exercere studeatis. In primis admonemus, ut vita et conversatio vestra sit irreprehensibilis. In domibus vestris mulieres non cohæbitent. Omni nocte ad nocturnas

horas surgite. **Officium vestrum** horis certis decantate. **Nullus**, nisi jejūnus, Missam celebret, et non in vēstibus cōmūnibus, sed sacris, et nitidis, amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, et cāsula, quæ ad alios usus non sērviant. **Missas** religiōse celebrāte: Corpus, et Sanguinem Dōmini nostri Jesu Christi cum omni reverētia, et tremōre sūmite. **Corporalia** mundissima sint. **Vasa sacra** propriis mānibus ablūite, et extērgite diligēter. **Nulla** fēmina ad altāre Dōmini accēdat, nec cālicem Dōmini tangat. **Altāre** sit coopertum mundis linteis, saltem tribus diversis. Et dēsuper nihil ponatur, nisi reliquæ, ac res sacræ, et pro sacrificio opportunæ. **Missale**, **Breviārium**, et **Martyrolōgium** unusquisque hābeat. **Ecclesiæ** vestræ bene sint coopertæ, et mundæ. **In** sacristiis sive secretariis, aut juxta altāre majus, sit locus pręparātus ad infundendum aquam ablutiōis corporālium, et vasōrum sacrōrum, ac mānuum, postquam sanctum Chrisma, aut oleum Catechumenōrum, vel Infirmōrum tractaveritis. Ibique pēdeat vas cum aqua munda, pro lavādis mānibus Sacerdotum, et aliōrum qui rem sanctam et officium divinum sunt peractūri, et prope, linteum mundum ad illas abstergendum. **Atria** Ecclesiæ sint bene munita. **Nullus** sine scitu, et consensu nostro, per potestatem seculārem, Ecclesiam obtineat. **Nullus** Ecclesiam, ad quam intitūlatus est dimittat, et ad aliam quæstus grātia se trānsferat. **Nullus** plures Ecclesias sine titulo, et contra sacrōrum Cānonum dispositiōes nancisci præsumat. **Nullatenus** etiā una Ecclesia inter plures dividatur. **Nullus** extra Ecclesiam in locis non consecratis celebret. **Nullus** alterius parochiānum, nisi itinerāntem, et tunc de Rectoris sui licētia ad cōmuniōnem recipiat. **Nullus** in alterius parochia absque proprii Sacerdotis licētia Missam celebret. **In** celebratiōe, quisque Cālicem, et oblata, non circulo, aut digitōrum vacillatiōe, ut quidam faciunt, sed junctis et extēnsis digitis cruce signet,

sicque benedicat. **Calix**, et patēna sint aurei, vel argētei, non aerei, aut aurichālcei, vitrei, vel lignei. **Quisque** Prębyter clēricum hābeat, vel scholārem, qui cum eo Psalmos cantet, Epistolam, et Lectiōnem legat, et in Missa rēpondeat. Ipse quoque Prębyter infirmos visitet, et reconciliet, et juxta Apōstolum propria manu cōmunicet, oleo sancto inūngat. **Nullus** præsumat trādere cōmuniōnem laico aut fēminæ, ad deferendum infirmo. **Nullus** pro baptizādis infāntibus, sive adultis, aut infirmis reconciliādis, aut mōrtuis sepeliēdis, prēmium vel munus exigat. **Per** negligētiā vestram nullus infans sine Baptismo, et adultus sine Cōmuniōne pēreat. **Nullus** vestrum sit ebriōsus, aut litigiōsus. **Nullus** arma ferat. **Nullus** canum, aut avium jocis insērviat, nullus in tabērnis bibat. **Quisque** vestrum, quantum sapit, de Evāgēlio Dōminico et cēteris festivis diēbus suæ plebi annūtiat. **Verbum** Dōmini prędicāte. **Curam** pauperum, peregrinōrum, viduārum, et orphanōrum hābete, ipsōsque peregrinos ad prāndium vestrum vocāte. **Estōte** hospitāles, aliis exinde bonum exēplum prębēntes. **Singulis** diēbus Dōminicis ante Missam, aquam, qua pōpulus aspergatur, benedicite, ad quod vas proprium hābete. **Vasa sacra** et vestimēta sacerdotālia, nolite negotiātōri aut tabernārio in pignus dare. **Minus** digne pœnitētem cujuscūque rei grātia ad reconciliatiōnem non addūcite, neque ei reconciliatiōnis testimoniū perhibete. **Usūras** non exigite. **Nec** facultates vestras post ordinationē vestram acquisitas alienate, quōniam Ecclesiæ sunt. **Nullus** etiā res, possessiones, aut mancipium Ecclesiæ vēdere, commutāre, aut quocūque ingenio præsumat alienāre. **Nullus** decimam alterius recipiat. **Nullus** pœnitētem, carnem manducāre, aut vinum bibere invitet, nisi pro eo tunc eleemōsynam fēcerit. **Quisque** fontes baptismāles lapideos hābeat bene mundos; quos si hābere non pōterit, vas aliud ad hoc opus solum deputātum tēneat. **Omnibus**

parochiânis vestris symbolum, et orationem Dominicam insinuâte. **I**eiunia Quâtuor Tëporum, et âlia Ecclesiæ mandata significâte observânda. **A**n-te Quadragësimam quarta lëria populum ad confessionem invitâte, et confëssis juxta qualitatem criminum pœnitëntiam injungite. **T**ribus temporibus in anno, id est, Nativitâte Domini, Pascha, et Pentecoste, omnes fidèles accêdere ad communionem corporis Domini nostri Jesu Christi admonëte, et ne omitat, quin saltem in Pascha communicet. **C**ertis temporibus conjugâtos abstinëre ab uxoribus exhortâmini. **N**ullus vestrum rubeis, aut viridibus, vel laicâlibus vëstibus utâtur. **D**iem Dominicam, et cëteras festivitâtes, absque ôperë servili, a vëspëra in vëspëram celebrâri docëte. **C**antus, et chorëas mulierum in âtrio Ecclesiæ prohibëte. **I**ncantationes super môr-tuos noctûrnis horis a vulgo fieri consuëtas sub contestatione Dei omnipotëntis vetâte. **C**um excommunicâtis nolite communicâre : **N**ec quis vestrum in eôr-um præsëntia celebrâre præsumat, quod etiâ plebi nuntiâte. **E**t nullus ex plebe uxorem domum ducat, nisi prius nuptiæ temporibus ab Ecclesiâ permissis publice fûerint celebrâtæ. **Q**uod nullus ad raptam, vel consanguineam accêdat, aut altërius sponsam ducat omnimodis prohibëte. **P**orcârios, et âlios pastôres, saltem Dominica die faciâtis venire ad Missam. **P**atrinus, ut filiolos Symbolum et Oratiônem Dominicam doceant, aut docëri faciât, exhortâmini. **S**acramëntum Eucharistiæ, sanetum Chrisma, et Oleum Catechumenôr-um, ac sanctum, seu Infirmôr-um, in Ecclesiâ in loco mundo, condecënti, et secûro, sub sera, et fida custodia diligënter servâte. **Q**uisque vestrum expositionem Symboli et Oratiônis Dominicæ juxta orthodoxôr-um Patrum traditiones penes se hâbeat, eâsque atque Oratiônes Missâr-um, et Epistolas, Evangëlia, et Cânonem bene intëlligat, ex quibus prædicândo, populum sibi commissum sêdulo instruat, et mâxime non bene credëntem. **I**ntrôitum Missæ, Oratiônes, Epistolam,

Graduâle, Evangëlium, Symbolum, et cëtera non secrëta, alta et intelligibili voce prôferat. **S**ecrëta vero, et Cânonem, morôse et distincte submissa voce legat. **P**salmôr-um verba, et distinctiones, regulâr-iter cum Cânticis consuëtis intelligibiliter pronuntiet. **S**ymbolum sancti Athanâsii de Trinitâte et fide Cathôlica memôr-iter teneat. **E**xorcismos, et Oratiônes ad Catechûmenos faciëndos, ac reliquas preces super mâsculum, et fëminam, plurâl-iter, vel singulâr-iter respective distincte prôferat. **O**rdinem baptizândi, et ad succurrëndum infirmis, reconciliatiônis, et commendatiônis ânimæ, et in agëndis exëquiis defunctor-um, juxta modum canônice observet. **E**xorcismos, et benedictiônes salis et aquæ pertinënter legat. **C**ânticum diûrnum, et noctûrnum sciat. **C**ômputum etiâ minôrem ad inveniëndum litteram Dominicâlem, tempus intervâlli diëi Paschæ, et majôr-um mobillium Festôr-um non ignôret. **V**olumus autem, fratres dilectissimi, quâtenus quæ nostra percepistis traditione, bonis studeâtis opëribus adimplëre, præstânte Dômino nostro Jesu Christo, cui cum Patre, et Spiritu sancto, est honor et glôria in sæcula sæculôr-um.

Tum Pontifex, dimissa mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit absolute :

OREMUS.

NULLA est, Dômine, humanæ consciëntiæ virtus, quæ inoffënsè possit tuæ voluntâtis judicia experiri, et ideo, quia imperfëctum nostrum vident ôculi tui, perfëctiônî dëputa, misëricors Deus, quod perfëcto æquitâtis fine concludere peroptâmus : te in nostris principiis occursôrem popôscimus, te in hoc fine judiciôr-um nostrôr-um indultôrem nostris excëssibus sperâmus, scilicet, ut ignorantïæ parcas, errôri indûlgeas, ut perfëctis votis perfëctam ôperis efficiâciam largiâris : et quia consciëntia remordënte tabëscimus, ne aut ignorantia nos

tráxerit in errórem, aut praeceps fórsitan volúntas impúlerit justitiam declináre; hoc te póscimus, te rogá-mus, ut si quid offensiónis in hac Synodi celebritáte contráximus, te miseránte, indulgéntiam sentiámus : ut in eo, quod solutúri sumus aggregátam Synodum, a cunctis primum absolvámur nostrórum nélixibus delictórum; quáliter, et transgressóres vénia, et confiténtes tibi, subsequátur remunerátio sempitérna. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ. Amen.*

Deínde benedícit solemniter omnibus, dicens : Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Et dat indulgéntiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans juxta Pontíficem, dicit alta voce :

Re-ce-da-mus cum pa-ce.

Et respondent omnes :

In no-mi-ne Chri-sti.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontíficem eappa indutum cum superpelliceis ad domum reducunt. Si vero in primo die vel in secundo omnia negotia Synodi expediuntur, approbatis omnibus, et conclusione Synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut supra, commendat se omnium orationibus, et leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontíficem congregati, et alia fiunt, prout supra sunt ordinata.

ORDO SUSPENSIONIS,

RECONCILIATIONIS, DEPOSITIONIS, DISPENSATIONIS,
DEGRADATIONIS, ET RESTITUTIONIS
SACRORUM ORDINUM.

PRENOTANDUM est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur.

Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque a jure, et quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælati sic in scriptis pronuntiat.

QUIA constat te tale quid commisisse, ideo ab officio, et executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quando fit in genere, dicit :

QUICUMQUE tale quid fecerit, aut non fecerit; ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis nóverit se suspensum.

Hujusmodi autem suspensionis sententia taliter revocatur :

QUIA de tali negotio, propter quod suspensionis sententiam incurreras, emendationem plenam, et poenitentiam condignam egisti, ideo sententiam suspensionis hujusmodi misericórditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter et sine temporis prælimitatione ab homine vel a jure suspensus perpetuo intelligitur esse suspensus; ad tempus vero suspensus, utpote donec poenituerit, vel a crimine abstinerit, eo ipso, quod abstinet, vel poenitet, executionem sui officii recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Ad hæc Clerici publice delinquentes, et enormiter, executionem sui Ordinis secundum Canones perdunt; et etiam post peractam poenitentiam ab executione suorum Ordinum

tráxerit in errorem, aut præceps forsitan voluntas impulerit justitiam declinare; hoc te poscimus, te rogamus, ut si quid offensionis in hac Synodi celebritate contraximus, te miserante, indulgentiam sentiamus: ut in eo, quod soluturi sumus aggregatam Synodum, a cunctis primum absolvamur nostrorum nexibus delictorum; qualiter, et transgressores veniam, et confitentes tibi, subsequatur remuneratio sempiterna. Per Christum Dominum nostrum. *ñ. Amen.*

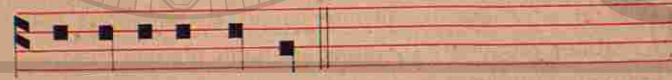
Deinde benedicit solemniter omnibus, dicens: Sit nomen Domini benedictum, etc.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans juxta Pontificem, dicit alta voce:

Re-ce-da-mus cum pa-ce.

Et respondent omnes:

In no-mi-ne Chri-sti.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem eappa indutum cum superpelliceis ad domum reducant. Si vero in primo die vel in secundo omnia negotia Synodi expediuntur, approbatis omnibus, et conclusione Synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut supra, commendat se omnium orationibus, et leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congregati, et alia fiunt, prout supra sunt ordinata.

ORDO SUSPENSIONIS,

RECONCILIATIONIS, DEPOSITIONIS, DISPENSATIONIS,
DEGRADATIONIS, ET RESTITUTIONIS
SACRORUM ORDINUM.

PRENOTANDUM est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque a jure, et quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælati sic in scriptis pronuntiat.

QUIA constat te tale quid commisisse, ideo ab officio, et executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quando fit in genere, dicit:

QUICUMQUE tale quid fecerit, aut non fecerit; ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis noverit se suspensum.

Hujusmodi autem suspensionis sententia taliter revocatur:

QUIA de tali negotio, propter quod suspensionis sententiam incurreras, emendationem plenam, et poenitentiam condignam egisti, ideo sententiam suspensionis hujusmodi misericorditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter et sine temporis prælimitatione ab homine vel a jure suspensus perpetuo intelligitur esse suspensus; ad tempus vero suspensus, utpote donec poenituerit, vel a crimine abstinerit, eo ipso, quod abstinet, vel poenitet, executionem sui officii recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Ad hæc Clerici publice delinquentes, et enormiter, executionem sui Ordinis secundum Canones perdunt; et etiam post peractam poenitentiam ab executione suorum Ordinum

suspensi remanent; adeo, quod absque dispensatione, et reconciliatione non possunt in illis licite ministrare, neque ad majores Ordines promoveri, præcipue si de hoc convicti fuerint in iudicio, et puniti. Episcopi tamen possunt in adulteriis, et aliis criminibus, quæ sunt minora, et generaliter ubicumque a jure expresse non prohibentur, post peractam poenitentiam, vel partem ipsius, cum talibus dispensare, et eos reconciliare; quæ reconciliatio, et dispensatio fit hoc modo

QUAMVIS tale enorme crimen publice commiseris, quod confessus es (vel de quo convictus es) et in iudicio condemnatus, propter quod secundum juris rigorem merueras ab officio, et beneficio amoveri, et propterea non vales ulterius secundum Cánones in tuis Ordinibus licite ministrare: quia tamen defectus nostri temporis antiquam non patitur Canonum manere censuram, elicientes potius de misericordia, quam de severitate reddere rationem; ideo vitam tuam plenius agnoscéntes,

et meliôra, et saluti viciniôra de te de cetero verisimiliter expectantes, de misericordia quæ superexaltat iudicium, hanc poenam auctoritate nobis in hac parte a jure concessa tibi duximus relaxandam, et relaxamus. Indulgéntes tibi, ut, hoc non obstanté, licite possis ad superiores Ordines conscéndere, et in susceptis étiam Ordinibus licite ministrare. Infámiam insuper canonicam propter hoc per te contractam pénitus aboléntes, et restituéntes te in integrum pristino státui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur ut deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum Capitulo suo, sive ab ipso Capitulo deputatis, et etiam solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum Capitulo suo deponit ab Ordine Clericos primæ tonsuræ, et in minoribus Ordinibus constitutos, si post hujusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum, ultra proprium Episcopum, in examine, et in definitione; et sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus, qui omnes possint procedere contra Episcopum usque ad conclusionem tantum, et definitio tam circa condemnationem, quam absolutionem, reservatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sententia depositionis ab Ordine, si intenditur, ut post eam sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarii, cum præsentia Capituli, sive cum consilio, et assensu Episcoporum respectivè, prout eam requirit, in hunc modum, videlicet:

QUIA nobis evidénter, et legitime constat, te tale crimen, seu flagitium, commisisse, quod non solum

grave, verum étiam damnábile est, et damnósum, ideirco de talium consilio, et assénsu ab omni órdine, et privilégio clericáli te sententialiter perpétuo dúximus deponéndum, et depónimus.

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam majorum, quam minorum executione perpétuo est exutus.

Verum si Episcopus deponens, evidenter agnoverit in posterum emendationem vitæ et morum depositi, vel forte sententiam suam injustam fuisse; poterit ei de jure misericorditer restituere Graduum et Ordinum executionem, qua privatus extiterat; quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, sive sit Cathedralis, sive alia; et coram altari, quia et ibi Ordinum gradus distribuuntur; et potest fieri per Episcopum solum cum Capitulo suo, non solum in Quatuor temporibus, verum etiam quolibet tempore, et sine Missæ celebratione; et tam restituens, quam restituendus debent esse jejuni.

Depositus ergo, qui restitutionem privilegii clericalis, et executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluviali, temporariis convenientibus, et mitra simplici, baculum Pastoralem in manu tenente, et in faldistorio ante medium altaris sedente, qui, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit :

Y. Deus in adiutorium meum intende.

R. Dómine ad adjuvándum me festína.

Y. Glória Patri, et Filio, et Spirítui sancto.

R. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Et hæc secundo, et tertio dicuntur. Deinde subjungit Pontifex :

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto.

Deinde Y. Et ne nos indúcas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Y. Salvum fac servum tuum Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

Y. Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

Y. Dómine exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui in sanctis hábitas, et pia corda non déseris, súscepe propítius orationem nostram, et hunc fámulum tuum quem delictórum caténa constringit, miserátio tuæ pietátis absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et super caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens :

In nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Episcopus, auctoritáte a Deo mihi concessa, per hanc manus impositionem restituo tibi charissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinis et gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolythatus, quibus fueras iuste privatus, et ab eis depositus; ut ámodo possis digne custodire ostia domus Dómini cum omnibus, quæ intra retinéntur; et distincte légere de códice, audiénte pópulo Dei; et abhinc in ántea hábeas potestatem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos; et ut deinceps possis digne accéndere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portáre. Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

Deinde Pontifex adhuc eum mitra sedens benedicit illi, dicens:

BENEDICTIO Dei omnipoténtis Pa *✠* tris, et Fi *✠* li, et Spíritus *✠* sancti, descéndat super te, et máneat semper. *ñ. Amen.*

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex eum mitra sedens, dicit:

In nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et grádum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, et Subdiaconatus, quibus fueras iuste privatus, et ab eis depositus, ut ámodo digne possis custodire ostia domus Dómini cum omnibus, quæ intra retinéntur; et distincte légere de códice, audiénte

pópulo Dei; et abhinc in ántea hábeas potestatem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos; et possis digne accéndere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portáre; ac légere Prophetias, Epístolas ad Missas, et ministráre Diácono, ac Presbytero, vel Episcopo. Præstánte eódem Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex sedens eum mitra dicit:

In nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et grádum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, et Diaconatus, quibus fueras iuste privatus, et ab eis depositus, ut ámodo possis digne custodire ostia domus Dómini, cum omnibus, quæ intra retinéntur; et distincte légere de Códice, audiénte pópulo Dei; et hábeas potestatem imponéndi manus super energúmenos, sive Catechúmenos, sive baptizátos; et possis digne accéndere luminária Ecclesiæ, et ante Evangélium portáre; ac légere Prophetias, et Epístolas, ac Lectionem Evangélicam ad Missas, et in eis ministráre Presbytero, vel Episcopo, et fúndere aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi. Præstánte eódem Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

EXECUTIONIS autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, et privilegii clericalis restitutio fit similiter, prout supra, usque ad manus impositionem, in qua Pontifex cum mitra sedens dicit:

In nómine Dómini. Ego, quamvis peccátor, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et gráduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, Diaconatus, et Presbyteratus, quibus fúeras juste depósitus et privátus; ut ámodo possis digne custodire óstia domus Dómini cum ómnibus, quæ intra retinéntur; et distíncte légere de Códice, audiénte pópulo Dei; et abhinc in ántea hábeas potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos; et possis digne accéndere luminária Ecclésiæ, et ante Evángélium portáre; ac légere prophetías, et Epístolas, ac Lectiónem Evángélicam ad Missas, et in eis ministráre Diacono, Presbytero, et Episcopo, et fúndere aquam in Eucharistiám Sánguini Christi; ac Missas celebráre pro vivis, ac defúctis, acceptábiles quoque Hóstias offerre Deo, et ministérium Presbyterále devóte perficere. Præstánte eódem Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nunc degradationem subieimus:

Si Clericus secundum primam sententialem depositus, incorrigibilis appareat, debet excommunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit, tunc, ut cum Ecclesia non habeat ultra quid faciat, Pontifex debet illum degradare, et curiæ sæculari relinquere, quæ degradatio fit hoc modo:

DEGRADATIONIS FORMA.

DEGRADANDUS, indumentis sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indutus, vel diaconalibus, si sit Diaconus; et sic de reliquis Ordinibus et indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero quasi exequendo sententiam depositionis in illum dudum prolatam, præsentem iudicem sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro vel cultello vel alio hujusmodi, leviter sine sanguinis effusione, loca manuum illius quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, et etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, et sigillatim detrahit illi omnia insignia, sive sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, et demum exuit illum habitu clericali, et induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsentem, ut illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatum, et exauetoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notandum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria Coepiscoporum præsentia, nec etiam refert, sive in Ecclesia fiat, sive extra in platea, sive Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, sive non; et talis degradatio, sollemnis depositio vocatur, proprie tamen loquendo, quis a dignitatibus, et honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur; et post talem degradationem, iuste et rite factam, solus Romanus Pontifex cum tali dispensat. Episcopus tamen ante ipsam insignium detractionem, et etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, et restituere solo verbo potest, sicut et verbaliter depositus fuit, ut præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animadverterit, talis depositio, et degradatio injusta, vel nulla inveniatur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secundum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio, et restitutio fiat, et insignia sibi detracta seriatim, sigillatim,

et solemniter ei coram altari restituantur. Et, si sit Episcopus, recuperabit orarium, baculum, anulum, sandalia, mitram, et alia insignia Pontificalia; si Presbyter, orarium et planetam; si Diaconus, orarium, et dalmaticam; si Subdiaconus, tunicellam, et manipulum. Et reliqui gradus in restitutione sua recuperant ea, quae, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamen (quod convenientius videtur ad aliorum terrorem actualis degradatio sic fieri).

In primis in publico extra Ecclesiam paratur aliquis eminens congruentis spatii locus, pro degradatione facienda; supra quem ordinatur una credentia simplici tobaleo cooperta, supra quam ponuntur ampulla vini, ampulla aquae, calix cum patena, et hostia; unum vas vini, unum vas aquae; liber Evangeliorum, liber Epistoliarum; baculus cum buccali, et mantili; unum candelabrum cum candela extincta; liber Exorcismorum; liber Lectionum; claves; Antiphonarium; foreipes, cultellus, aut vitrum: paramenta pro degradando, videlicet, si degradandus sit Archiepiscopus: Ordinentur super dictam credentiam superpelliceum; sandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; stola; dalmatica; chirothecae; alia stola; planeta; mitra; annulus pontificalis; pallium; baculus Pastoralis; et aliqua vestis habitus saecularis. Si vero degradandus non sit Archiepiscopus, sed Episcopus tantum, omisso pallio, ponuntur super credentiam omnia alia praedicta. Si vero Presbyter tantum, omissis pallio et aliis pontificalibus paramentis praedictis, ponuntur ibidem omnia alia praedicta. Idem in aliis Ordinibus, etiam in ordinatione credentiae observatur. Item paratur in dicto loco faldistorium pro Pontifice degradatore, sedilia pro Officialibus. Vocantur, et ibidem adsint ministri Pontificis, iudex saecularis, cui degradatus committatur; notarius, qui processum degradationis legit (si opus erit, vel Pontifici placeat) et barbitonsor.

Hora congruenti ducitur degradandus, sive sit Archiepiscopus, sive quicumque alius, quotidiano suo habitu indutus, super dictum locum ad hoc praeparatum; ubi cum fuerit, solvitur, et liber ibidem manet. Tum a Clericis induitur omnibus paramentis sui Ordinis, ut praemittitur supra credentiam Ordine suo positus; incipiendo a superpelliceo, et continuando usque ad ultimum paramentum sui Ordinis. Quo sic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali rubeis, ac mitra simplici, baculum Pastorem in sinistra tenens, ascendit ad locum praedictum, et ibidem sedet in faldistorio, in convenienti loco sibi parato, versus ad populum, astante sibi iudice saeculari. Tum degradandus, sive Archiepiscopus fuerit, sive alius, omnibus sui Ordinis vestibus sacris indutus, et singulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem suum spectans, ac si deberet in suo officio ministrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, ut supra sedens, populo in vulgari notificat degradationis huiusmodi causam;

PARS III.

deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, et prius hujusmodi sententia lata non sit.

In nómine Pa **✠**tris, et Fi **✠**lii, et Spiritus **✠**san-
cti. Amen. Quia nos **N.** Dei et Apostolicæ Sedis
grátia Episcopus **N.** per viam accusatiónis, vel, denun-
tiationis, aut, inquisitionis cognoscentes de crimine **N.**
contra **N.** Presbyterum, vel, Diáconum, vel, Subdiá-
conum, seu, Cléricum propter ipsius confessionem,
vel legítimas probatiónes, evidenter invénimus eum
ipsum crimen commisisse, quod cum non solum grande,
sed étiam damnábile, et damnósum sit, et ádeo enórme,
quod exinde non tantum divína majéstas offénsa, sed
et univérsa civitas commóta est, et ob hoc indignus
officio, et beneficio ecclesiástico sit rédditus, idecirco
nos auctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, et Filii, et
Spiritus sancti, et nostra, ipsum omni hujusmodi officio,
et beneficio ecclesiástico sententiáliter perpétuo privá-
mus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo depónimus,
et pronuntiámus réaliter et actualiter secúndum tradi-
tionem Cánonum deponéndum, et degradándum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex de-
gradator aufert ab illo singula ornamenta sibi juxta
Ordinem suum tradita, inchoando ab último ornamento,
et descendendo gradatim, continuans usque ad primum,
quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc Ordine :

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degra-
dator aufert ab eo pallium, sic dicendo :

PRÆROGATIVA pontificális dignitátis, quæ in pállio de-
signátur, te exúimus, quia male usus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum,
Pontifex degradator amovet ei mītram, dicendo :

MITRA, pontificális dignitátis videlicet ornátu, quia
eam male præsidéndo fœdásti, tuum caput denu-
dámus.

Deinde unus ex ministris tradit degradando librum
Evangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de ma-
nibus degradandi, dicens :

REDDE Evangelium; quia prædicándi officio, quo spreta
Dei grátia te indígnum fecísti, te juste privámus.

Deinde Pontifex degradator amovet anulum de digito
degradandi, sic dicens :

ANNULUM, fidei scilicet signáculum, tibi digne subtrá-
himus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiám témere
violásti.

Tum unus ex ministris tradit degradando in manus
baculum Pastoralem, quem mox Pontifex degradator
tollit de manibus degradandi, dicens :

AUFERIMUS a te báculum Pastoralem, ut inde corre-
ctiōnis officium, quod turbásti, non váleas exer-
cère.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pon-
tifex degradator abradit degradando pollices et manus
leviter cum cultello, aut vitro dicens :

Sic spirituális benedictiōnis, et delibutiōnis mystica
grátia, quantum in nobis est, te privámus, ut san-
ctificándi et benedicéndi perdas officium, et efféctum. ®

Post hæc Pontifex cum eodem cultello aut vitro abradit
leviter caput degradandi, dicens :

CONSECRATIONEM, et benedictiōnem, atque unctionem
tibi tráditam radéndo delémus, et te ab órđine pon-
tificáli, quo inhábilis es rédditus, abdicámus.

Tum degradando per ministros extrahuntur sandalia.

deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, et prius hujusmodi sententia lata non sit.

In nómine Pa **✠**tris, et Fi **✠**lii, et Spiritus **✠**san-
cti. Amen. Quia nos **N.** Dei et Apostolicæ Sedis
grátia Episcopus **N.** per viam accusatiónis, vel, denun-
tiationis, aut, inquisitionis cognoscentes de crimine **N.**
contra **N.** Presbyterum, vel, Diáconum, vel, Subdiá-
conum, seu, Cléricum propter ipsius confessionem,
vel legítimas probatiónes, evidenter invénimus eum
ipsum crimen commisisse, quod cum non solum grande,
sed étiam damnáble, et damnósum sit, et ádeo enórme,
quod exinde non tantum divína majéstas offénsa, sed
et univérsa civitas commóta est, et ob hoc indignus
officio, et beneficio ecclesiástico sit rédditus, idecirco
nos auctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, et Filii, et
Spiritus sancti, et nostra, ipsum omni hujusmodi officio,
et beneficio ecclesiástico sententiáliter perpétuo privá-
mus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo depónimus,
et pronuntiámus réaliter et actualiter secúndum tradi-
tiónem Cánonum deponéndum, et degradándum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex de-
gradator aufert ab illo singula ornamenta sibi juxta
Ordinem suum tradita, inchoando ab último ornamento,
et descendendo gradatim, continuans usque ad primum,
quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc Ordine :

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degra-
dator aufert ab eo pallium, sic dicendo :

PRÆROGATIVA pontificális dignitátis, quæ in pállio de-
signátur, te exúimus, quia male usus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum,
Pontifex degradator amovet ei mītram, dicendo :

MITRA, pontificális dignitátis videlicet ornátu, quia
eam male præsidéndo fœdásti, tuum caput denu-
dámus.

Deinde unus ex ministris tradit degradando librum
Evangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de ma-
nibus degradandi, dicens :

REDDE Evangelium; quia prædicándi officio, quo spreta
Dei grátia te indígnum fecísti, te juste privámus.

Deinde Pontifex degradator amovet anulum de digito
degradandi, sic dicens :

ANNULUM, fidei scilicet signáculum, tibi digne subtrá-
himus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiám témere
violásti.

Tum unus ex ministris tradit degradando in manus
baculum Pastoralem, quem mox Pontifex degradator
tollit de manibus degradandi, dicens :

AUFERIMUS a te báculum Pastoralem, ut inde corre-
ctiōnis officium, quod turbásti, non váleas exer-
cère.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pon-
tifex degradator abradit degradando pollices et manus
leviter cum cultello, aut vitro dicens :

Sic spirituális benedictiōnis, et delibutiōnis mystica
grátia, quantum in nobis est, te privámus, ut san-
ctificándi et benedicéndi perdas officium, et effectum. ®

Post hæc Pontifex cum eodem cultello aut vitro abradit
leviter caput degradandi, dicens :

CONSECRATIONEM, et benedictiōnem, atque unctionem
tibi tráditam radéndo delémus, et te ab órđine pon-
tificáli, quo inhábilis es rédditus, abdicámus.

Tum degradando per ministros extrahuntur sandalia.

DEGRADATIO AB ORDINE PRESBYTERATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi Calicem cum vino, et aqua, ac Patena, et Hostia, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens :

AMOVEMUS a te, quin potius amotam esse ostendimus, potestatem offerendi Deo sacrificium, Missamque celebrandi tam pro vivis, quam pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leviter cum cultello vel vitro, pollices et indices utriusque manus degradandi, dicens :

POTESTATEM sacrificandi, consecrandi, et benedicendi, quam in unctione manuum et pollicum recepisti, tibi tollimus hac rasura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit casulam sive planetam per posteriorem partem caputii, et degradandum exuit, dicens :

VESTE sacerdotali charitatem signante te merito expellamus, quia ipsam, et omnem innocentiam exuisti.

Tum Pontifex degradator aufert a degradando stolam, dicens :

SIGNUM Domini per hanc stolam turpiter abiecasti, ideoque ipsam a te amovemus, quem inhabilem reddimus ad omne sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB ORDINE DIACONATUS.

Ministri tradunt degradando in manus librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus ejus, dicens :

AMOVEMUS a te potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, quia id non competit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmaticam, dicens :

LEVITICO ordine te privamus, quia tuum in eo ministerium non implevisti.

Deinde Pontifex degradator amovel degradando stolam de humeris, projiciens eam post tergum, dicens :

STOLAM candidam, quam accéperas immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio, exemplum conversationis tuæ fidelibus præbuiisti, ut plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, juste a te amovemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB ORDINE SUBDIACONATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarum, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens :

AUFERIMUS tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunica, dicens :

TUNICA subdiaconali te exuimus, cujus cor et corpus, timor Domini castus et sanctus in æternum permanens, non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens :

DEPONE manipulum; quia per fructus bonorum operum, quos designat, non expugnasti spirituales insidias inimici.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit :

QUIA vocem tuam non castigasti, ideo amictum a te auferimus.

Post hæc unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum manutergio, ac Calicem vacuum cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum buccali, et manutergio. Pontifex vero calicem vacuum, et patenam tollit, dicens :

POTESTATEM introeundi sacrarium, tangendi pallas, vasa, et alia indumenta sacra, omnéque Subdiaconatus ministerium exercendi, a te amovemus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, et amictum.

DEGRADATIO AB ORDINE ACOLYTHATUS.

Unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

IMMUNDE, vinum et aquam ad Eucharistiam de cetero non ministres.

Tum unus ministrorum tradit in manus degradandi candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens :

DIMITTE perferendi visibile lumen officium, quia præbere spirituále moribus neglexisti, atque universum Acolythatus officium hic depone.

DEGRADATIO AB ORDINE EXORCISTATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus librum Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

PRIVAMUS te potestate imponendi manum super energúmenos, et dæmones de obsessis corpóribus expellendi, omni tibi Exorcistatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB ORDINE LECTORATUS.

Unus ministrorum tradit degradando in manus librum Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

IN Ecclesia Dei non legas ulterius, aut cantes; nec panes aut fructus novos ullatenus benedicas, quia tuum officium non implevisti fideliter et devóte.

DEGRADATIO AB ORDINE OSTIARIATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus claves Ecclesiae, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

QUIA in clávis errásti, claves dimitte; et quia óstia cordis tui male dæmonibus obserásti, amovemus a te officium Ostiarii; ut non percútias cymbalum; non apérias Ecclesiam, non sacrarium, non librum ámplius prædicánti.

DEGRADATIO A PRIMA TONSURA.

Pontifex degradator extrahit degradando superpelli-
ceum, dicens :

AUCTORITATE Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ac nostra, tibi auferimus hábitum clericalem, et nudámus te religiõnis ornátu, ac depónimus,

degradamus, spoliamus, et exuimus te omni Ordine, beneficio, et privilegio clericali; et velut clericalis professionis indignum, redigimus te in servitutem, et ignominiam habitus sæcularis, ac status.

Tum Pontifex degradator cum forcipibus tondere incipit, et per barbitonsorem ibidem præsentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens:

Te velut ingrátum filium a sorte Dómini, ad quam vocatus fuéras, abjicimus, et corónam tui cápitis, regále quidem signum Sacerdotií, de tuo cápite amovémus, propter tui regiminis pravitatē.

Tum ministri Pontificis exuunt degradatum veste, et habitu clericali, et ipsum induunt habitum sæcularem. Quo facto, si fuerit talis casus, quo degradatus tradi debeat Curie sæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, sed in hunc modum contra ipsum pronuntiat, dicens:

PRONUNTIAMUS, ut hunc exútum omni Ordine ac privilegio clericali, Curia sæcularis in suum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, et ex corde, et omni instantia, pro miserrimo illo derelicto intercedit apud judicem sæcularem, ut citra mortis periculum, vel mutilationis, contra degradatum sententiam moderetur, dicens:

DOMINE iudex, rogámus vos cum omni affectu, quo possumus, ut amore Dei, pietátis et misericordiæ intuitu, et nostrorum intervéntu precáminum, miserrimo huic nullum mortis vel mutilationis periculum inferátis.

Quo facto, ministri Curie sæcularis degradatum sub sua custodia recipiunt, et discedunt.

ORDO EXCOMMUNICANDI,

ET ABSOLVENDI.

NOTANDUM quod triplex est excommunicatio, videlicet, minor, major, et anathema. Minor excommunicatio contrahitur per solam participationem cum excommunicato, et a tali potest simplex Sacerdos absolvere absque juratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens:

CONFITEOR Deo, et tibi **N.** quod sum excommunicátus, quia participávi tali excommunicáto in oratione, vel locutione, vel bibendo, vel comedendo cum eo.

Sacerdos vero absolvens eum, dicit hujusmodi verba:

AUCTORITATE Dei omnipoténtis, et mihi concessa, absolvo te a vínculo hujus excommunicationis, quam confessus es, et a quolibet alia simili (si qua teneris); in quantum possum et debeo; ac restituo te ecclesiasticis Sacraméntis. In nómine Pa **✠** tris, et Fi **✠** li, et Spiritus **✠** sancti. **A.** Amen.

Major vero excommunicatio, quam Pontifex per sententiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur:

CUM ego **N.** talem primo, secundo, tertio, et quarto, ad malitiam convincendam, legitime monuerim, ut tale quid faciat, vel non faciat, ipse vero mandatum hujusmodi contempserit adimplere; quia nihil videretur obediéntia prodésse humilibus, si contemptus contumacibus non obesset: ideo auctoritate Dei omnipoténtis Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, et ómnium Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis,

et tándiū ipsum vitándum denúntio, donec adimpléverit, quod mandátur; ut spíritus ejus in die judicii salvus fiat.

Circa absolutionem vero ab hac majori excommunicatione, sive a Canone, si ab homine prolata, tria sunt specialiter attendenda. Primum est, ut excommunicatus juret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, et ipsius absolventis, super eo propter quod excommunicationis vinculo est ligatus; et si propter manifestam offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisfaciatur competenter.

Secundum est, ut reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus namque (ubi sic fieri solitum est) exutus usque ad camisiam ante fores Ecclesiæ, coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stolam, pluviale violaceum, et mitram simplicem, sedet super faldistorium ante principalem portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionem petit. Pontifex vero primum accipit ab eo juramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum :

PSALMUS 50.

Miserere mei Deus, * secúndum magnam.

Totus dicitur ut supra 41. cum Glória Patri, et Sicut erat.

PSALMUS 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis : * illúminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Et cognoscámus in terra viam tuam : * in ómnibus géntibus salutare tuum.

Confiteántur tibi pópuli Deus : * confiteántur tibi pópuli omnes.

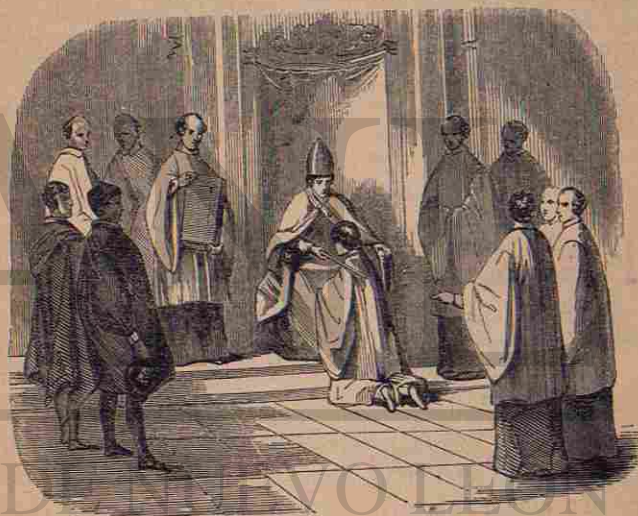
Læténtur et exúltent Gentes : * quóniam júdicas pópulos in æquitáte, et Gentes in terra dirigis.

Confiteántur tibi pópuli Deus, confiteántur tibi pópuli omnes : * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus : * et métuant eum omnes fines terræ.

Glória Patri, et Sicut erat.

Et in quolibet Versu Pontifex cum virga leviter inter spatulas verberat absolvendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit :

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Later noster, *reliqua secreto, deinde dicit :*

Et ne nos indúcas in tentatióem.

Sed libera nos a malo.

Salvum fac servum tuum, *vel ancillam tuam,* Dómine.

Deus meus, sperántem in te.

V. Nihil proficiat inimicus in eo, *vel*, in ea.
R. Et filius iniquitatis non nocébit ei.
V. Esto ei, Dómine, turris fortitudinis.
R. A fácie inimici.
V. Dómine, exáudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobíscum.
R. Et cum spíritu tuo.

ALERE FLAMMAM
VERITATIS
OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper, et párcere, súscipe deprecationem nostram, et hunc fámulum tuum, *vel* fámulam tuam, quem, *vel* quam, excommunicationis caténa constringit, miseratio tuæ pietátis cleménter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum.
R. Amen.

OREMUS.

PRESTA, quæsumus Dómine, huic fámulo tuo, *vel* huic fámulæ tuæ, dignum pœniténtiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cujus integritáte deviáverat peccádo, admissórum véniam consequéndo, reddátur innóxius, *vel* innóxia. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde sedet Pontifex, et, accepta mitra, dicit :

AUCTORITATE Dei omnipoténtis, et beatórum Apostolórum Petri et Pauli, atque Ecclesiæ suæ sanctæ, et ea qua fungor, absólvo te a vínculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligátus, *vel* ligáta eras. In nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spíritus *✠* sancti. *R.* Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens :

REDUCO te in grémium sanctæ matris Ecclesiæ, et ad consórtium et communionem totius Christianitátis,

a quibus fúeras per excommunicationis senténtiam eliminátus (*vel* elimináta ; et restituo te participatióni ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spíritus *✠* sancti. *R.* Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent justa et rationabilia præcepta. Circa quod considerandum est ; utrum ipse fuerit ligatus a Canone, *vel* ab homine. Si a Canone, satisfacto ei, quem læsit, injungendum est sibi, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de jure sufficienter super hoc cavere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad Sedem Apostolicam accedere pössit, et propterea ab Ordinario absolvatur ; tunc injungendum est absoluto, ut statim, impedimento cessante, debeat se Summo Pontifici præsentare, *vel* ejus Legato, mandatum illius super hoc impleturus ; quod tamen in pueris, et mulieribus, et similibus non servatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo exeusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, et tunc aut offensa ejus est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquam absolva-
 tur ; aut est dubia, et tunc, si post absolutionem apparuerit, ipsum injuste fuisse ligatum, nihil omnino præci-
 piendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum juste fuisse ligatum, præci-
 piendum est ei, quod satisfaciatur competenter.

Quando vero anathema, id est, sollemnis excommu-
 nicatio pro gravioribus culpis fieri debet, Pontifex pa-
 ratus amietu, stola, pluviali violaceo, et mitra simplici,
 assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis
 indutis, et tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentes
 in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante al-
 tare majus, aut alio loco publico, ubi magis sibi place-
 bit, et ibi pronuntiat, et proferit anathema, hoc modo :

QUIA N. diabolo suadente, christiánam promissionem,
 quam in Baptismo profésstus est, per apostásiam
 postpónens, Ecclesiám Dei devastáre, ecclesiástica bona

diripere, ac páuperes Christi violénte opprimere non verétur; ideirco solíciti, ne per negligéntiam pastorálem péreat, pro quo in treméndo iudicio, ante Principem Pastórum Dóminum nostrum Jesum Christum ratióne reddere compellámur, juxta quod Dóminus ipse terribiliter comminátur dicens: Si non annuntiáveris iniquo iniquitátem suam, ságuinem ejus de manu tua requíram, monúimus eum canónice, primo, secúndo, tértio, et étiam quarto, ad ejus malítiam convincéndam, ipsum ad emendatióne, satisfactióne, et pœniténtiam invitátes, et patérno afféctu corripientes. Ipse vero, proh dolor! mónita salutária spernens, Ecclesiæ Dei quam læsit, supérbiæ spiritu inflátus, satisfácere dedignátur. Sane præcéptis Domínicis atque Apostólicis informámur, quid de hujusmodi prævaricatoribus ágere nos opórteat. Ait enim Dóminus: Si manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, et prójice abs te. Et Apóstolus inquit: Auférte malum ex vobis. Et iterum: Si is qui frater nominátur, est fornicátor, aut avárus, aut idólis sérvians, aut malédicus, aut ebriósus, aut rapax, cum ejusmodi nec cibum súmeret. Et Joánnes præ ceteris diléctus Christi discipulus, talem nefárium hóminem salutáre próhibet, dicens: Nolite recipere eum in domum, nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, comunicat opéribus ejus malignis. Dominica itaque atque Apostólica præcépta adimpléntes, membrum pútridum et insanábile, quod medicinam non récipit, ferro excommunicatiónis ab Ecclesiæ corpore abscindámus, ne tam pestífero morbo reliqua corpóris membra, véluti venéno inficiántur. Igitur quia mónita nostra, crebrásque exhortatiónes contempsit, quia tértio secúndum Domínicum præcéptum vocátus, ad emendatióne, et pœniténtiam venire despéxit, quia culpam suam nec cogitávit, nec conféssus est, nec missa legatióne excusatióne aliquam præténdit, nec véniam postulávit, sed diabolo cor ejus induránte, in incepta

malitia perseverát, juxta quod Apóstolus dicit: Secúndum durítiam suam, et cor impœnitens thesaurizat sibi iram in die iræ: ideirco eum cum univérssis compliceibus, fautoribusque suis, iudicio Dei omnipoténtis Patris, et Filii, et Spíritus sancti, et beáti Petri principis Apostolórum, et ómnium Sanctórum, necnon et mediocritátis nostræ auctoritáte, et potestáte ligándi et solvéndi in cœlo et in terra nobis divinitus colláta, a pretiósí Corpóris et Ságuinis Dómini perceptiône, et a societáte ómnium Christianórum separámus, et a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in cœlo et in terra exclúdimus, et excommunicátum et anathematizátum esse decérnimus; et damnátum cum diabolo, et ángelis ejus, et ómnibus réprobis in ignem ætérnum judicámus; donec a diaboli láqueis resipiscat, et ad emendatióne, et pœniténtiam rédeat, et Ecclesiæ Dei, quam læsit, satisfáciat, tradéntes eum sátanæ in intéritum carnis, ut spíritus ejus salvus fiat in die iudicii.

Et omnes respondent:
Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes debent projicere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deinde Epistola Presbyteris per Parochias, et etiam vicinis Episcopis mittatur, continens nomen excommunicati, et excommunicationis causam; ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, et ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

Si vero anathematizatus, poenitentia ductus, veniam postulare voluerit, et emendationem promittere, Pontifex qui eum excommunicavit, paratus ut supra, ante januas Ecclesiae venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, et duodecim Presbyteri superpelliceis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus injuria vel damnum est illatum, et ibidem secundum leges divinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si poenitentiam, prout Canones precipiunt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, poenitentiam implorat, et de futuris cautelam spondet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum ministris septem Psalmos poenitenciales, (quos require supra 8.) Pontifice quandoque illum leviter inter scapulas verberante: finitis Psalmis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et dicit:

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto, deinde dicit:

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

℣. Salvum fac servum tuum, vel ancillam tuam, Domine.

℞. Deus meus, sperantem in te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.

℞. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℞. A facie inimici.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper, et parcere, suscipe deprecationem nostram, et hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quam excommunicationis catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absolvat. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

OREMUS.

PRESTA, quæsumus Domine, huic famulo tuo, vel famulae tuae, dignum poenitentiae fructum, ut Ecclesiae tuae sanctae, a cujus integritate deviaverat peccando, admissorum veniam consequendo reddatur innoxius vel innoxia. Per Christum Dominum nostrum. *℞. Amen.*

Deinde sedet Pontifex, et, accepta mitra, dicit:

AUCTORITATE Dei omnipotentis, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, atque Ecclesiae suae sanctae, et ea qua fungor, absolvo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus vel ligata eras. In nomine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spiritus *✠* sancti. *℞. Amen.*

Tum surgit cum mitra Pontifex, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam usque ante gradus majoris altaris, interim dicens:

REDUCO te in gremium sanctae matris Ecclesiae, et ad consortium et communionem totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus vel eliminata; et restituo te participationi ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spiritus *✠* sancti. *℞. Amen.*

Quo dicto, et cum ante gradus majoris altaris pervenerint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit :

OREMUS.

MAJESTATEM tuam, quæsumus Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatorum, sed pœniténtiam semper inquis, respice flentem fámulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque planctum in gáudium tua miseratione convérte; scinde delictórum saccum, et indue eum lætitia salutári; ut post longam peregrinátionis famem, de sanctis Altáribus satiétur, ingressúsque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

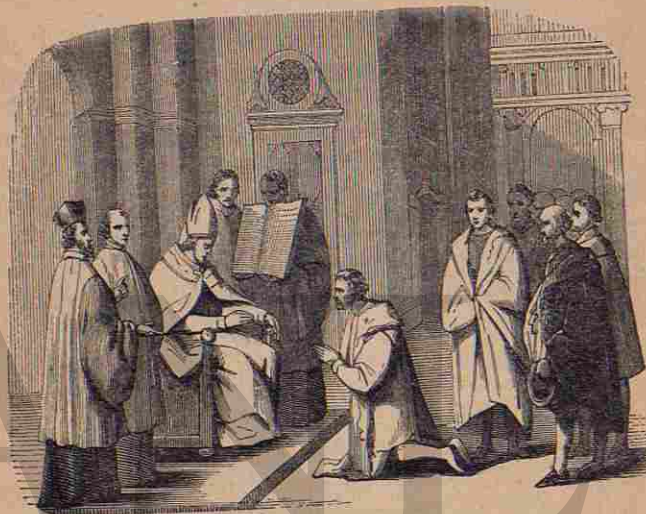
OREMUS.

DEUS miséricors, Deus clemens, qui secúndum multitudinem miserationum tuarum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum criminum culpas vénia tuæ miserationis evácuas, respice propítius super hunc fámulum tuum, et remissionem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem, deprecátus exáudi; rénova in eo, piíssime Pater, quicquid terréna fragilitáte corrúptum, seu diabólica fraude violátum est, et unitáti córporis Ecclesiæ membrum perfécta remissione restitue. Miserére, Dómine, gemituum, miserére lacrymarum ejus, et non habéntem fidúciám, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliátionis admitte. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, et discedit.

ORDO AD RECONCILIANDUM

APOSTATAM, SCHISMATICUM VEL HÆRETICUM.

PONTIFEX apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens :

CREDIS duódecim Artículos Fidei?
Ille respondet :
Credo.

Pontifex interrogat :
Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli, et terræ?

Quo dicto, et cum ante gradus majoris altaris pervenerint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit :

OREMUS.

MAJESTATEM tuam, quæsumus Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatorum, sed pœniténtiam semper inquis, respice flentem fámulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque planctum in gáudium tua miseratione convérte; scinde delictórum saccum, et indue eum lætítia salutári; ut post longam peregrinátionis famem, de sanctis Altáribus satiétur, ingressúsque cubiculum Regis in ipsius aula benedicat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

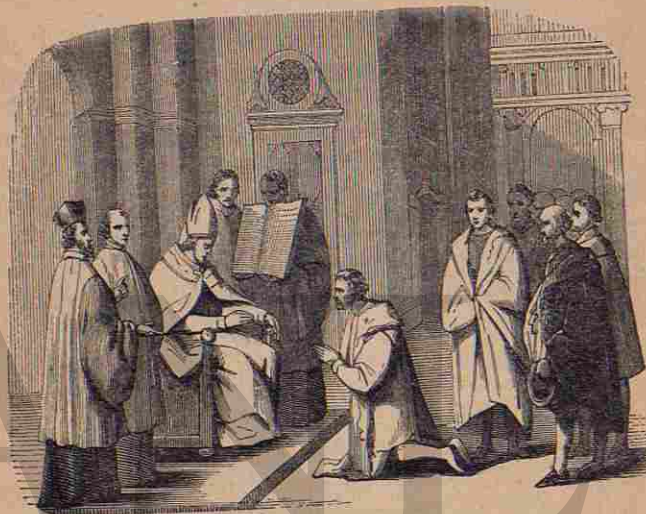
OREMUS.

DEUS miséricors, Deus clemens, qui secúndum multitudinem miserationum tuarum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum criminum culpas vénia tuæ miserationis evácuas, respice propítius super hunc fámulum tuum, et remissionem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem, deprecátus exáudi; rénova in eo, piíssime Pater, quicquid terréna fragilitáte corrúptum, seu diabólica fraude violátum est, et unitáti córporis Ecclesiæ membrum perfécta remissione restitue. Miserére, Dómine, gemituum, miserére lacrymarum ejus, et non habéntem fidúciám, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliátionis admítte. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, et discedit.

ORDO AD RECONCILIANDUM

APOSTATAM, SCHISMATICUM VEL HÆRETICUM.

PONTIFEX apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens :

CREDIS duódecim Artículos Fidei?
Ille respondet :
Credo.

Pontifex interrogat :
Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli, et terræ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis et in Jesum Christum Filium ejus unicū Dōmīnum nostrum ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis quod concēptus est de Spīritu sancto, natus ex Maria Virgine ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis quod passus est sub Pōntio Pilāto, crucifixus, mōrtuus, et sepūltus ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis quod descēdit ad inferos ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis quod tērtia die resurrēxit a mōrtuis ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis, quod ascēdit ad cōelos, et sedet ad dēxteram Dei Patris omnipotētis ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis quod ventūrus est judicāre vivos, et mōrtuos ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis in Spīritum sanctum ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis sanctam Ecclēsiā Catholicā, Sanctōrum cōmuniōnem ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis remissionem ōmniū peccatōrum ?

Ille respondet :

Credo.

Pontifex interrogat :

Credis carnis resurrectionem et vitam aeternam ?

Ille respondet :

Credo.

Deinde Pontifex surgit cum mitra, et super illum genuflexum dicit absolute, incipiens :

EXORCIZO te, immūde spīritus, per Deum Patrem omnipotētem, et per Jesum Christum Filium ejus, et per Spīritum sanctum, ut recēdas ab hoc fāmulo Dei, quem Deus et Dōminus noster ab errōribus et perceptiōnibus tuis liberāre, et ad sanctam matrem Ecclēsiā Catholicā atque Apostolicā revocāre dignātur. Ipse tibi imperet, maledicte ac damnāte, qui pro salutē hōmīnum passus, mōrtuus, et sepūltus est, te atque omnes vires tuas superāvit, ac resūrgens cōelos ascēdit, inde ventūrus judicāre vivos et mōrtuos, et sēculum per ignem.

Tunc signat illum eum pollice dexterae manus in fronte signo crucis, dicens :

ACCIPE signum crucis Christi, atque Christianitātis, quod prius accēptum non custodivisti, sed male decēptus abnegāsti.

Deinde surgit ille, et Pontifex, retenta mitra, sinistra sua illum apprehendit per manum dexteram, dicens :

INGREDERE in Ecclesiam Dei, a qua incaute aberrasti; ac evasisse te laqueo mortis agnosce; horresce idola; respue omnem pravitatem, sive superstitionem hæreticam, vel gentilem, aut judaicam. Cole Deum Patrem omnipotentem, et Jesum Christum Filium ejus, et Spiritum sanctum, unum, vivum, et verum Deum, sanctam, et individuum Trinitatem.

Tum introducit illum in Ecclesiam per manum, ut eum apprehendit, usque ad altare majus, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex vero ascendit ad medium altaris, ubi deposita mitra, stans versus ad illum, dicit absolute :

OMNIPOTENS sempiternæ Deus, hanc ovem tuam de faucibus lupi tua virtute subtractam, paternæ recipe pietate, et gregi tuo reforma pia benignitate; ne de familiæ tuæ damno inimicus exultet, sed de conversione et liberatione ejus, Ecclesia tua ut pia mater de filio reperto gratuletur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

OREMUS.

DEUS, qui hominem ad imaginem tuam conditum misericorditer reparas, quem mirabiliter creasti; respice propitius super hunc famulum tuum, ut quod hujus ignorantiae cæcitate, hostili et diabólica fraude surreptum est, indulgentia tuæ pietatis ignoscat, et absolvat; et altaribus sacris, recepta veritatis tuæ communionem, reddatur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde sedet ibidem Pontifex super faldistorio, et, accepta mitra, interrogat illum iterum de Fide Catholica, dicens :

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cœli, et terræ ?

Respondet ille :

Credo.

Interrogatio :

Credis et in Jesum Christum ejus Filium unicum, Dominum nostrum, natum, et passum ?

Respondet :

Credo.

Interrogatio :

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam æternam post mortem ?

Respondet :

Credo.

Postea interrogat Pontifex :

Homo, abrenuntias sathanæ, et angelis ejus ?

Respondet :

Abrenuntio.

Interrogatio :

Abrenuntias etiam omni sectæ gentilitatis, vel hæreticæ pravitatis, sive judicæ superstitionis ?

Respondet :

Abrenuntio.

Interrogatio :

Vis esse, et vivere in unitate sanctæ Fidei Catholicæ ?

Respondet :

Volo.

Tunc, deposita mitra, surgit Pontifex, et reconciliatus accedit ad pedes ejus, coram eo genuflectens. Pontifex vero imponit manum dexteram super caput illius, dicens :

OREMUS.

DOMINE Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui dignatus es hunc famulum tuum ab

errore gentilitatis, *vel mendacio hæreticæ pravitatis, sive judaicæ superstitionis clementer erüere, et ad Ecclesiã tuam sanctam revocare; tu, Dómine, emitte in eum Spiritum sanctum paráclitum de cœlis. R. Amen.*

Spiritum sapiëntiæ, et intelléctus. R. Amen.

Spiritum consilii, et fortitudinis. R. Amen.

Spiritum sciëntiæ, et pietátis. R. Amen.

Adimple eum lumine splendóris tui, et in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi signetur signo crucis in vitam ætérnam. R. Amen.

Post hæc, si reconciliatus sit is qui præcipuus et notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, ut supra, facit publicæ professionem, et abjuratióem, Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego *N.* comperto divisiónis láqueo quo tenébar, diútina mecum deliberatióne pertráctans, prona et spontánea voluntáte ad unitátem Sedis Apostólicæ, divina grátia duce, revérsus sum: ne vero non pura mente, seu simuláta revérsus existimer, spóndeó sub órdis mei casu, et anathématis obligatióne, atque promitto tibi, *tali* Episcopo, et per te sancto Petro Apostolorum principi, atque sanctíssimo in Christo Patri, et Dómino nostro, Dómino *N.* Papæ *N.* et successoribus suis, me numquam quorúmlibet suasióibus, vel quocúmque álio modo, ad schisma, de quo Redemptoris nostri grátia liberánte eréptus sum, reversúrum, sed semper in unitáte Ecclesiæ Cathólicæ, et in communioné Románi Pontificis per ómnia permansúrum; unde jurans dico per Deum omnipoténtem, et sancta Dei Evangélia, me in unitáte et communioné præmissis inconcússe mansúrum. Et si (quod absit) ab hac me unitáte áliqua occasiõe, vel arguménto divisero, perjúrri reátum incúrrens ætérnæ obligátus pœnæ invéniam, et cum auctóre schismatis hábeam in futúro sæculo portiõnem.

Deinde super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, junctis digitis, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit reconciliatus et discedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæresiarcha, seu præcipuus auctor alicujus hæresis, ommissa promissione præcedente, facit sequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego *N.* cognóscens veram Cathólicam, et Apostólicam Fidem, anathematizo hic públice omnem hæresim, præcipue illam de qua háctenus éxisti infamátus, quæ astrúere conátur *hoc, vel illud.* Conséntio autem sanctæ Románæ Ecclesiæ; et Apostólicæ Sedi ore et corde profiteor me credere *sic, vel sic,* et eámdem Fidem tenére, quam sancta Romána Ecclesiá auctoritate Evangélica et Apostólica tenéndam tradit. Jurans hoc per sanctam homóusion, id est, ejúsdem substántiæ Trinitátem; per sacrosáncta Evangélia Christi; eos autem, qui contra Fidem hanc vénerint, cum dogmátibus et sectatóribus suis ætérno anathémate dignos esse pronúntio. Et si ego ipse (quod absit) aliquándo contra hæc áliquid assentiri, aut prædicáre præsumpsero, cánonum severitati subjaceam.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disjunctis, ponit super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, et discedit.

DE ITINERATIONE PRÆLATORUM.

PRÆLATUS incipiens iter agere, antequam equum ascendat, inchoat hanc Antiphonam :
In viam pacis.

Canticum Zacharie. Lucæ 1.

BENEDICTUS Dóminus Deus Israel, * quia visitávit et fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David púeri sui.
Sicut locútus est per os Sanctórum, * qui a sæculo sunt, prophetárum ejus.

Salútem ex inimicis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos.

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris : * et memorári testaménti sui sancti.

Iusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis.

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte et justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu puer, Prophéta Altíssimi vocáberis : * præbis enim ante faciém Dómini paráre vias ejus.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus, * in remissionem peccatórum eórum.

Per viscera misericórdiæ Dei nostri : * in quibus visitávit nos óriens ex alto.

Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent : * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde dicit totam Antiphonam, et alia sequentia :

In viam pacis et prosperitátis dirígat nos omnipotens et miséricors Dóminus, et Angelus Ráphael comitétur nobiscum in via, ut cum pace, salúte, et gáudio revertámur ad própria.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto, deinde dicit :

V. Et ne nos indúcas in tentatióem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus sperántes in te.

V. Mitte nobis, Dómine, auxílium de sancto.

R. Et de Sion tuére nos.

V. Esto nobis, Dómine, turris fortitúdinis.

R. A facië inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in nobis.

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére nobis.

V. Benedictus Dóminus die quotidie.

R. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

V. Vias tuas, Dómine, demónstra nobis.

R. Et sémitas tuas édoce nos.

V. Utinam dirigantur viæ nostræ.
R. Ad custodiendas justificationes tuas.
V. Erunt prava in directa.
R. Et áspera in vias planas.
V. Angelis suis Deus mandávit de te.
R. Ut custódiant te in omnibus viis tuis.
V. Dómine, exáudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui filios Israel per maris médium sicco vestigio dire fecisti, quique tribus Magis iter ad te, stella duce, pandisti; tribue nobis, quæsumus, iter prósperum, tempúsque tranquillum; ut Angelo tuo sancto cómite, ad eum quo pèrgimus locum, ac demum ad æternæ salutis portum pervenire feliciter valeámus.

DEUS, qui Abraham púerum tuum de Ur Chaldæórum edúctum, per omnes suæ peregrinationis vias illæsum custodisti, quæsumus, ut nos fámulos tuos custodire dignéris; esto nobis, Dómine, in procinctu suffrágium, in via solátium, in æstu umbráculum, in plúvia, et frigore teguméntum, in lassitúdine vehículum, in adversitaté præsidium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut te duce quo téndimus, prósperè perveniámus, et demum incólumes ad própria redeámus.

ADESTO, quæsumus Dómine, supplicatióibus nostris, et viam famulórum tuórum in salutis tuæ prosperitaté dispóne; ut inter omnes viæ et vitæ hujus varietates tuo semper protegámur auxilio.

PRÆSTA, quæsumus omnipotens Deus, ut familia tua per viam salutis incédât, et beáti Joánnis præcursóris hortaménta sectándo, ad eum, quem prædixit, secúra

pervéniat, Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum dicit Pontifex :

V. Procedámus cum pace.

R. In nómine Dómini.

Et discedunt.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER PRÆLATUM, VEL LEGATUM.

Cum Prælatas, vel Legatus, civitatem aliquam, vel oppidum insigne est ingressurus, processio Cleri ex more loci ordinata cum Cruce procedit illi obviam extra portam urbis, et cum Legatus, siye Prælatas,

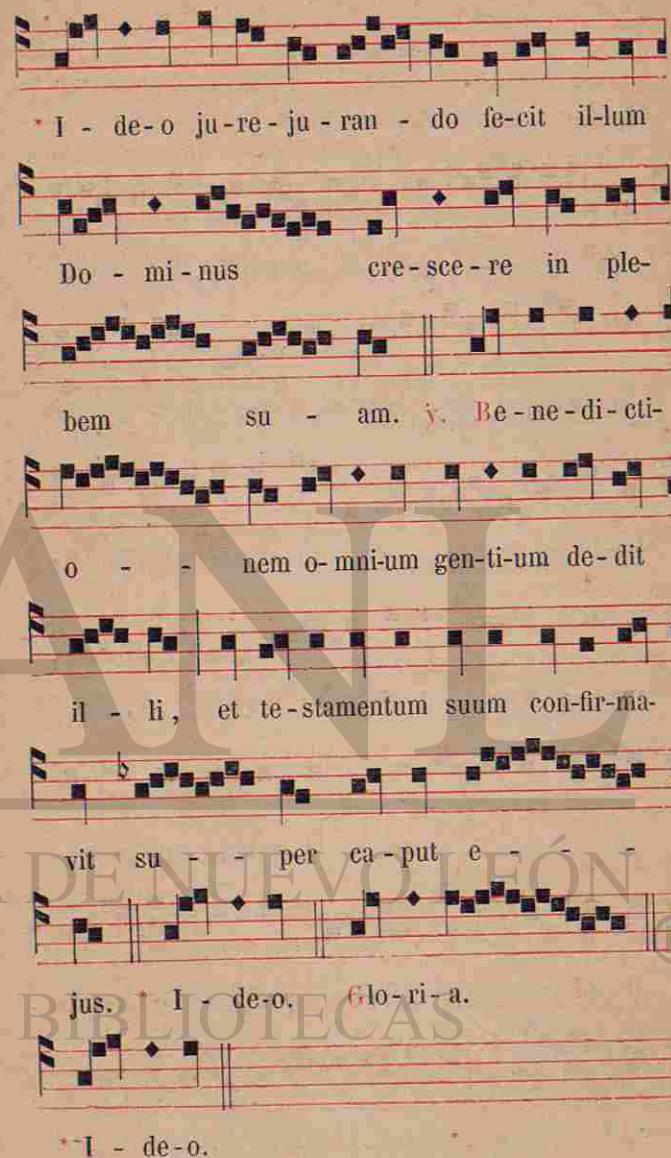
advenerit, Prælati ejus loci indutus amictu, stola, pluviali, et mitra pretiosis, sive primam dignitatem habens, indutus superpelliceo, et pluviali pretioso, offert venienti crucem osculandam, quam Legatus seu Prælati ex equo, vel, si maluerit, descendens in terram super tapetem stratum genuflexus devote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel major, aut Presbyter vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, et proseguuntur Antiphonam.

2 Toni.

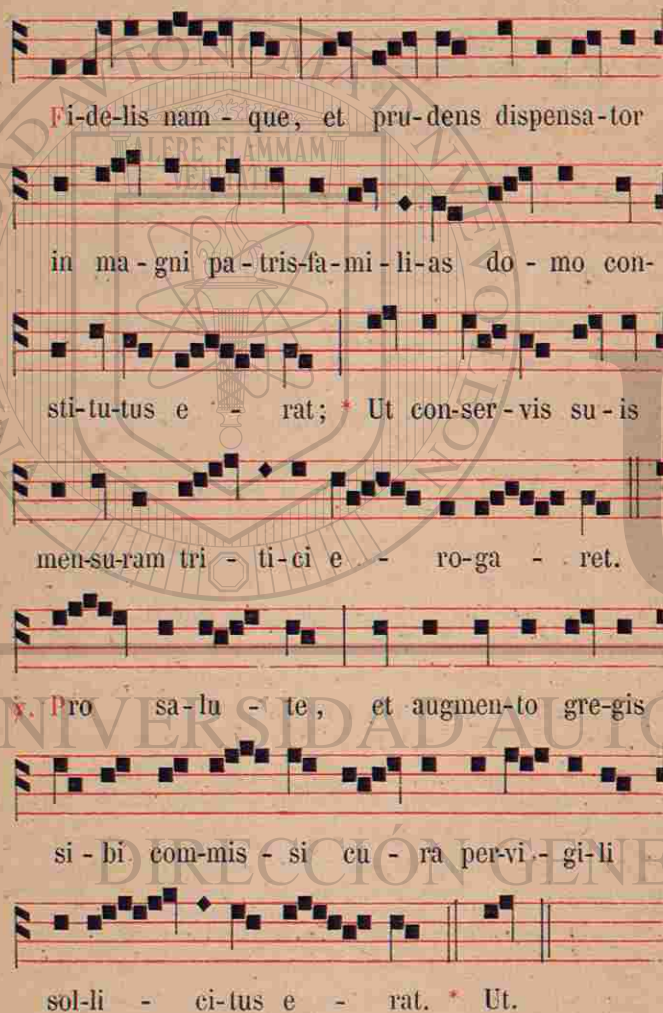
Vel dicatur Responsorium.

8 Toni.

Si vero Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium :

7 Toni.

Fi-de-lis nam - que, et pru-dens dispensa-tor
in ma-gni pa-tris-fa-mi-li-as do-mo con-
sti-tu-tus e - rat; * Ut con-ser-vis su-is
men-su-ram tri - ti-ci e - ro-ga - ret.
x. Pro sa-lu - te, et augmen-to gre-gis
si - bi com-mis - si cu - ra per-vi - gi-li
sol-li - ci-tus e - rat. * Ut.

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati, etiam si non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona.

8 Toni.

Vos e - stis ci-ves San-cto-rum, et do-me-sti-ci
De-i, su-per-æ-di-fi-ca-ti su-pra fun-da-mentum
A-po-sto-lo-rum, et Pro-phe-ta-rum.

In porta autem urbis consueverunt Magistratus illius obviare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne suscipere, et associare, ac baldachinum super eum deferre. Incepta Antiphona, processio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, nisi intersint Canonici Cathedralis Ecclesiæ, Ordine suo progreditur, et cantantur post dictas Antiphonas, seu Responsoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit, usque ad Ecclesiam majorem, seu principalem loci. Si vero processioni intersint Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi soli possunt ire post crucem. Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante processionem; togati vero debent Legatum, seu Prælatum sequi. Cum Prælatus, seu Legatus, descenderit, et intrat portam majoris, seu principalis Ecclesiæ, Prælatus Ecclesiæ, seu majorem dignitatem habens, indutus, ut supra, detecto capite offert illi aspersorium

cum aqua benedicta, quod Prælati, seu Legatus accipiens aspergit primo seipsum, deinde alios. Tum idem Prælati Ecclesiæ, seu primam dignitatem habens, offert ei naviculam, aliquo alio Sacerdote superpelliceo induto thuribulum porrigente, et Legatus, seu Prælati imponit incensum, et statim Prælati Ecclesiæ, seu dignitatem habens, incensat ipsum Prælatum, seu Legatum stantem cooperto capite, more consueto. Deinde procedunt ad altare majus Ecclesiæ, et ibi super baldistorio ante infimum gradum altaris parato præcumbit, et orat Prælati, seu Legatus. Interim vero Prælati Ecclesiæ, seu dignitatem majorem habens, stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantem detecto capite, dicit:

- ℣. Protector noster aspice Deus.
℟. Et respice in faciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælati, aut Legatus, Episcopus vel Presbyter Cardinalis: Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso Versu præcedente, dicit sequentes tantum:

- ℣. Salvum fac servum tuum.
℟. Deus meus, sperantem in te.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, et cunctas congregationes illi commissas, Spiritum gratiæ

salutæris, et ut in veritate tibi complacet, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, Cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sancto Patrono Ecclesiæ cum Versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur Versiculus, surgens Prælati vel Legatus ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ad ipsum altare versus, cantat Orationem de dicto Sancto; deinde ad medium altaris revertitur, ubi stans dat benedictionem solemnem populo, dicens: Sit nomen Domini benedictum, etc.

Qua data, facit promulgari per unum ex suis, sive ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælati Ecclesiæ, et alii, dimissis paramentis, associant illum usque ad diversorium suum. Cum vero novus Prælati primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur, loco Orationis prædictæ Omnipotens sempiternus Deus, etc., dicitur sequens Oratio.

OREMUS.

DEUS, omnium fidelium pastor et rector, famulum tuum N. quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice; da ei, quæsumus, verbo et exemplo, quibus præest, proficere, ut ad vitam una cum grege sibi credito perveniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORDO AD VISITANDAS PAROCHIAS.

PONTIFEX visitaturus Diocesim, et Parochias suas, cum ad civitatem seu oppida suae Diocesis pervenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Praelati, seu Legati, dictum est. Hoc solo dempto, quod loco Orationis,

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna, etc., seu Deus omnium, etc., ipso Praelato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens Oratio:

OREMUS.

DEUS, humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, praetende societati nostrae gratiam tuam; ut per eos, in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus adventum. Per Christum Dominum nostrum. *re.* Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare majus, osculaturque illud in medio, et ibidem populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missae, versus ad populum sedens proponit populo causas adventus sui, quia sacri Canones, et Ecclesiasticus ordo hoc fieri praecipit propter multa.

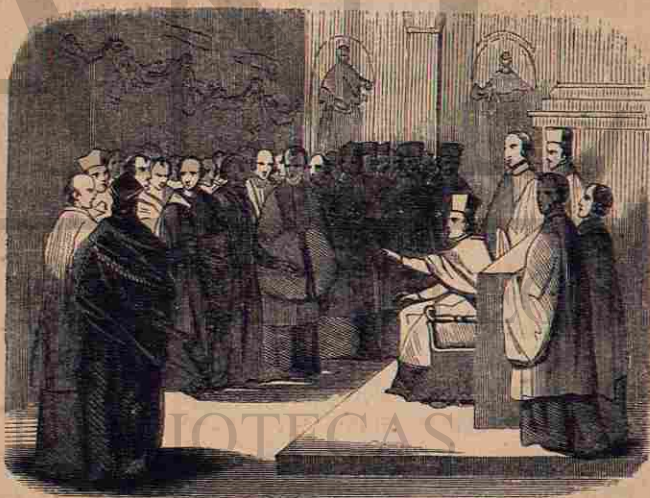
Primo ad absolvendas animas defunctorum.

Secundo, ut sciat, et videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter et temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis, qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur, et divina officia peraguntur; quale servitium ibi impenditur; qualis sit vita ministrorum, et populi; ut ex officio inquisitionis suae, per eum, si qua in praemissis corrigenda fuerint, corrigantur, et emendentur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, divinationes, et similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quam damnable, et detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de jure, vel consuetudine, ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in Constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest; protestans plebi, quod si quis, vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio ejus indiguerit, paratus sit benigne audire, et consilium, et absolutionem impendere: ac poenitentiam misericorditer injungere salutarem.

Quinto ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, ejus solus Episcopus ordinarius minister est.

Deinde inducit diligenter populum ad poenitentiam, et instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, et in Articulis

ORDO AD VISITANDAS PAROCHIAS.

PONTIFEX visitaturus Dioecesim, et Parochias suas, cum ad civitatem seu oppida suae Dioecesis pervenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Praelati, seu Legati, dictum est. Hoc solo dempto, quod loco Orationis,

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna, etc., seu Deus omnium, etc., ipso Praelato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens Oratio:

OREMUS.

DEUS, humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, praetende societati nostrae gratiam tuam; ut per eos, in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus adventum. Per Christum Dominum nostrum. *re.* Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare majus, osculaturque illud in medio, et ibidem populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missae, versus ad populum sedens proponit populo causas adventus sui, quia sacri Canones, et Ecclesiasticus ordo hoc fieri praecipit propter multa.

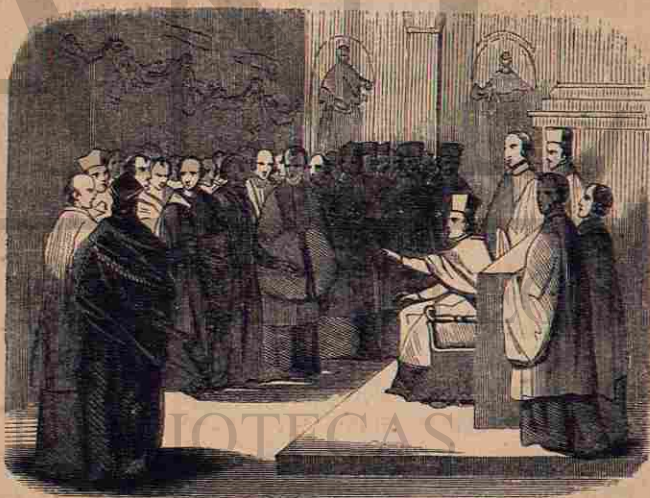
Primo ad absolvendas animas defunctorum.

Secundo, ut sciat, et videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter et temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis, qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur, et divina officia peraguntur; quale servitium ibi impenditur; qualis sit vita ministrorum, et populi; ut ex officio inquisitionis suae, per eum, si qua in praemissis corrigenda fuerint, corrigantur, et emendentur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, divinationes, et similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quam damnabilia, et detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de jure, vel consuetudine, ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in Constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest; protestans plebi, quod si quis, vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio ejus indiguerit, paratus sit benigne audire, et consilium, et absolutionem impendere: ac poenitentiam misericorditer injungere salutarem.

Quinto ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, ejus solus Episcopus ordinarius minister est.

Deinde inducit diligenter populum ad poenitentiam, et instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, et in Articulis

Fidei, et qualiter debent declinare a malo, et facere bonum; fugere vitia, et sectari virtutes; alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populi confessio, et absolutio generalis, et indulgentia datur per Pontificem. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amietu, stola, pluviali violacei vel nigri coloris, et mitra simplici, et stans cum mitra juxta altare, versus ad populum incipit Antiphonam: Si iniquitates.

Postea cum ministris seu Capellanis suis dicit Psalmum.

PSALMUS 129.

De profundis clamavi ad te Domine: * Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine. * Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: * speravit anima mea in Domino.

A custodiâ matutina usque ad noctem, * speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel, * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Réquiem æternam * dona eis Domine.

Et lux perpétua * luceat eis.

Tum dicit totam Antiphonam:

Si iniquitates observaveris Domine: Domine, quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit:

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster.

Quod secrete completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se; deinde imposito incenso in thuribulo, et illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat Versus:

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. In memoria æterna erunt justi.

R. Ab auditione mala non timebunt.

V. A porta inferi.

R. Erue, Domine, animas eorum.

V. Réquiem æternam dona eis, Domine.

R. Et lux perpétua luceat eis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui inter Apostólicos Sacerdotes famulos tuos Pontificali fecisti dignitate vigere: præsta, quaesumus; ut eorum quoque perpétuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferrariis, cruce, et Clero præcedentibus, et cantantibus Responsorium:

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fetidum, * Tu eis, Domine, dona réquiem, et locum indulgentiæ.

V. Qui venturus es judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. * Tu eis Domine.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeterium, interim dicens cum ministris suis Antiphonam:

Si iniquitates, etc.

Deinde Psalmum 129. De profundis clamavi, totum ut supra. 146. et in fine V. Réquiem æternam * dona eis Domine. Et lux perpétua * luceat eis.

Et Antiphona repetitur.

Si iniquitates observaveris Dómine : Dómine, quis sustinebit ?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio cœmeterii, subsistunt suo ordine, et Chorus cantat Responsorium :

Libera me, Dómine, de morte æterna, in die illa tremenda. Quando cœli movendi sunt, et terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cœli movendi sunt et terra. Dies illa, dies iræ, calamitatis, et miseriæ, dies magna, et amara valde. Dum veneris. Réquiem æternam dona eis, Dómine : et lux perpétua luceat eis.

Tum repetitur Responsorium :

Libera me Dómine, etc.

Usque ad primum Versum. Interim dum Responsorium repetitur, offertur per digniorem Ecclesiæ navicella, et per alium ex ministris thuribulum Pontifici, qui imponit incensum more consueto. Responso repetito, Chorus cantat :

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Mox Pontifex, mitra deposita, conveniente voce dicit :

Pater noster, reliqua secreto.

Deinde aspergit, et incensat, prout fecit in Ecclesia. Quo facto, dicit versus :

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. In memoria æterna erunt iusti.

R. Ab auditione mala non timebunt.

V. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimas eorum.

V. Réquiem æternam dona eis, Dómine.

R. Et lux perpétua luceat eis.

V. Dómine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui inter Apostólicos Sacerdotes fámulos tuos Sacerdotáli fecisti dignitate vigere : præsta quæsumus ; ut eorum quoque perpétuo aggregentur consórtio.

DEUS, véniæ largitor, et humanæ salútis amátor, quæsumus cleméntiam tuam, ut nostræ congregatiónis fratres, propinquos, et benefactóres, qui ex hoc sæculo transierunt, beáta María semper Virgine intercedente, cum ómnibus Sanctis tuis ad perpétuæ beatitúdinis consórtium pervenire concédas.

DEUS, cujus miseratione animæ fidélium requiescunt, fámulis et famulábus tuis ómnibus hic et ubique in Christo quiescentibus, da propítius véniam peccatorum ; ut a cunctis reátibus absoluti tecum sine fine læténtur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

V. Réquiem æternam dona eis, Dómine.

R. Et lux perpétua luceat eis.

Tum duo Cantores dicunt :

V. Requiescant in pace. R. Amen.

Et mox Pontifex, elevata dextera, producit signum crucis ab omni parte super cœmeterium. Tum accepta mitra per Pontificem, revertuntur omnes ad Ecclesiam, ordine quo venerunt, Choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmum.

Miserere mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam, ut supra. 11. cum V. Réquiem æternam * dona eis Dómine. R. Et lux perpétua * luceat eis.

Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum ministris, seu Capellanis suis : quibus dictis, et cum

ad Chorum ante majus altare pervenerit Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio, versus ad altare, dicit:

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *reliqua secreto; deinde dicit:*

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Y. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimas eórum.

Y. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

ABSOLVE, quæsumus Dómine, ánimas famulorum famularumque tuarum, ab omni vínculo delictorum, ut in resurrectionis glória inter Sanctos et electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

His peractis, depositis stola et pluviali nigris, seu violaceis, et assumptis albis, incipit visitationem a Sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad Altaria, et Capellas, et sacras Imagines, item ad sacristiam, et cimiterium se confert; post ad aedes Canonicales, hospitalia, confraternitates, et alia loca pia. Poterit postea Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, et aliis servatis, prout supra in principio de confirmandis dictum est.

Expedit itaque Confirmatione, et benedictis ornamentis, si qua benedicenda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, et deinde querelas, si quæ sunt, audit. Tum de conversatione Cleri, et populi, ac qualiter spiritualia, et temporalia in ipsa

Ecclesia ministrantur; et de libris ac ornamentis diligenter de plano inquirat.

Peracta demum visitatione illius loci, et omnibus expeditis, cum discedere voluerit Pontifex, in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, et stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit Psalmum. De profundis. 146. totum cum Réquiem æternam, et Antiphona. Si iniquitates.

Deinde dicit, Pater noster.

Y. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Y. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimas eórum.

Y. Requiéscant in pace.

R. Amen.

Y. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cujus miseratione animæ fidélium requiescunt, famulis et famulabus tuis ómnibus hic et ubique in Christo quiescentibus, da propitius véniam peccatorum, ut a cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine laténtur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Post hæc discedit, quo voluerit.

ORDO AD RECIPIENDUM

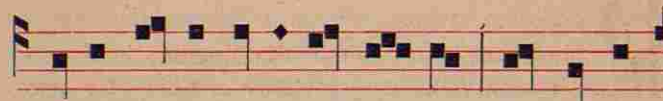
PROCESSIONALITER IMPERATOREM.

QUANDO Imperator venit ad aliquam urbem, vel oppidum insigne, Clerus urbis obviam venit ei processionaliter, ut dictum est superius de receptione Prælati, vel Legati; tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato, et Legato fieri solet. Imperator ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur ibidem crucem, et sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam. Processio præcedit immediate Imperatorem, et is qui gladium Imperatori præfert, equitat immediate post Prælatum processionis. Si vero Legatus Apostolicus Imperatorem reciperet, aut cum

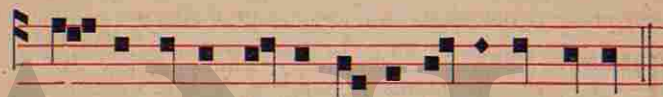

eo urbem intraret, vel alias secum iret, vel equitaret; ille qui gladium Imperatori præfert, et alius crucem Legati portans, simul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, et gladius Imperatoris a sinistris. Interim dum procedunt ad Ecclesiam, cantatur Antiphona :

8 Toni.

Ec-ce mit-to An-ge-lum me - um, qui præ-pa-

ra - bit vi-am tu-am an-te fa - ci-em me-am.

Et post Antiphonam prædictam cantantur Hymni, vel alia Cantica devota, prout magis placebit. Cum Imperator descenderit, et intrat Ecclesiam, Prælatum Ecclesie, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Imperator genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato. Prælatum vero Ecclesie ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit :

- Y. Deus, judicium tuum Regi da.
- R. Et justitiam tuam filio Regis.
- Y. Salvum fac N. Imperatorem nostrum, Domine.
- R. Deus meus, sperantem in te.
- Y. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
- R. Et de Sion tuere eum.
- Y. Nihil proficiat inimicus in eo.
- R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Fiat pax in virtute tua.
 R. Et abundantia in turribus tuis.
 V. Domine, exaudi orationem meam.
 R. Et clamor meus ad te veniat.
 V. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, in cuius manu sunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis nostrae aures misericordiae tuae, et Imperatori nostro famulo tuo **N.** regimen tuae sapientiae appone, ut haustis de tuo fonte consiliis, et tibi placeat, et super omnia regna praecellat.

PRAETENDE, Domine, quaesumus, famulo tuo **N.** Imperatori nostro dexteram coelestis auxilii, ut te toto corde perquirat, et quae digne postulat, assequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. **ñ.** Amen.

Deinde si Praelatus sit Episcopus, vel Major, stans ante altare benedicit solemniter populo dicens: Sit nomen Domini benedictum, etc.

Intellige, si non sit praesens Legatus, quia benedicit Legatus, si sit praesens ibi. Qua benedictione data, depositis sacris vestibus, associat Imperatorem usque ad ejus hospitium. Si autem Praelatus ipse non sit Episcopus, vel Major, finitis Orationibus praedictis depositis vestibus sacris, associat, ut supra.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER REGEM.

QUANDO Rex ad aliquam urbem aut oppidum insigne venit, Clerus processionaliter obviam vadit ei extra portam, ubi Rex ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quae per Praelatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium:

8 Toni.

E - le - git e - um Do - mi - nus, * Et ex - cel - sum
 fe - cit il - lum praere - gi - bus ter -
 ra. **ñ.** Glo - ri - fi - ca - - vit e - um in
 con - spe - etu Re - gum, et non con - fun -
 de - - - tur. * Et. **ñ.** Glo - ri - a. * Et.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Rex genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

Y. Deus, judicium tuum Regi da.
R. Et justitiam tuam filio Regis.
Y. Salvum fac Regem nostrum, Dómine.
R. Deus meus, sperántem in te.
Y. Mitte ei, Dómine, auxilium de Sancto.
R. Et de Sion tuere eum.
Y. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
Y. Fiat pax in virtúte tua.
R. Et abundántia in túrribus tuis.
Y. Dómine, exáudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
Y. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui omnis potestas et dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi nostro **N.** prósperum suæ dignitátis efféctum, in qua te semper timeat, tibi que júgiter placére conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, et ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Regem usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

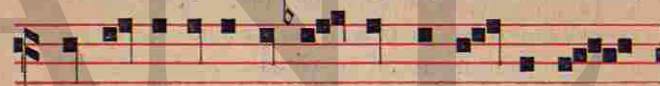
PROCESSIONALITER PRINCIPEM MAGNÆ POTENTIÆ.

QUANDO Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam. Ubi Princeps ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium:

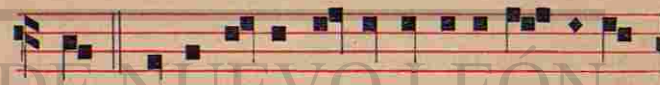
1 Toni.

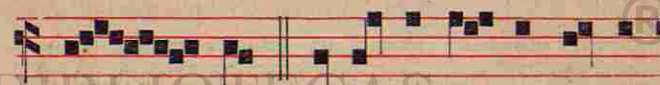
Po-su-i ad-ju-to - rium su-per po-ten - tem,

et ex - al-ta-vi e - le - ctum de ple - be me-

a * Ma-nus e-nim me-a au-xi-li-a - bi-tur

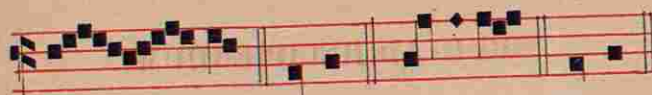
e - - i. Y. In-ve-ni Da - vid servum

me-um, o - le-o san-cto me-o un - xi

PARS III.

14

e - - - um. * Manus. y. Glo-ri-a. * Ma-nus.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placencia. Cum Princeps Ecclesiam intrat, Prælati, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Princeps genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælati vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit :

y. Salvum fac Principem nostrum, Dómine.
 r. Deus meus, sperantem in te.
 y. Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.
 r. Et de Sion tuere eum.
 y. Nihil proficiat inimicus in eo.
 r. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
 y. Fiat pax in virtute tua.
 r. Et abundantia in turribus tuis.
 y. Dómine, exaudi orationem meam.
 r. Et clamor meus ad te veniat.
 y. Dóminus vobiscum.
 r. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui omnis potestas et dignitas famulatur, da huic famulo tuo Principi nostro N. prósperum suæ dignitatis effectum, in qua te semper timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. r. Amen.

Deinde Prælati, si sit Episcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, et ibi populo solemniter benedicit. Tum, sacris dimissis vestibus, Principem usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER IMPERATRICEM, VEL REGINAM.

QUANDO Imperatrix, vel Regina, ad aliquam urbem, aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam. Imperatrix, vel Regina, ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexa osculatur crucem, quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium :

8 Toni.

l - sta est spe-ci - o - sa in - ter fi - li - as Je-

ru - - - sa-lem. * Sic-ut vi-di-stis e - am

ple-nam cha - ri - ta - te, et di - le - cti - o - ne

in cu - bi - li - bus, et in hor - tis a - ro - - -

- - - ma - tum. *Y.* I - sta est spe - ci - o - - -

sa, quæ a - scen - dit de de - ser - to, de - li -

ci - is af - - - flu - ens. * Sicut. *Y.* Glo - ri - a.

* Sic-ut.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Imperatrix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælati accepto aspersione aspergit eam, deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, eorum

quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælati vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit :

- Y.* Salvam fac ancillam tuam, Dómine.
R. Deus meus, sperantem in te.
Y. Mitte ei, Dómine, auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eam.
Y. Nihil proficiat inimicus in ea.
R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
Y. Fiat pax in virtute tua.
R. Et abundantia in turribus tuis.
Y. Dómine, exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
Y. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, ut sicut Esther Reginam Israeliticæ plebis causa salutis ad Regis Assuéri thalamum, regniq; sui consortium transire fecisti, ita hanc famulam tuam Christianæ plebis salutis gratia ad gratiam tuam transire facias, ut tibi super omnia jûgiter placere desideret, et, te inspirante, quæ tibi placita sunt toto corde perficiat, et dextera tuæ potentie illam semper hic et ubique circumdet. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Prælati, si sit Episcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, et ibi solemniter populo benedicit. Tum, sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam, usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER PRINCIPISSAM MAGNÆ POTENTIÆ.

PRINCIPISSA magnæ potentiae recipitur processionaliter eo modo, et ordine, prout supra de Imperatrice, vel Regina, dictum est, hoc solo excepto, quod loco Orationis, Deus, cujus providentia, etc., dicitur hæc sequens.

OREMUS.

QUESUMUS, omnipotens Deus, ut hanc famulam tuam ubique sapientia tua doceat et confortet; atque eam Ecclesia tua fidèlem semper agnoscat. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

DE OFFICIO,

QUOD POST MISSAM SOLEMNEM PRO DEFUNCTIS AGITUR.

In exequiis alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitanus, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Missa, ordinantur in loco, ubi absolutiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, unum faldistorium pro illo, qui celebravit, et in quatuor angulis quatuor scabella, videlicet, in quolibet angulo unum scabellum. Subdiaconus accipit crucem processionalem; unus Acolythus accipit thuribulum cum igne,

et naviculam cum thure, et cochleari, alius Acolythus vas aquæ benedictæ cum aspersorio, et duo alii Acolythi duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælati, qui celebravit, apud faldistorium prope altare deponit planetam, et, si placet, poterit deponere dalmaticam, et tunicellam, et accipit pluviale nigrum, et mitram simplicem, et quatuor alii Prælati (si adsint) accedunt ad sacristiam, vel alium locum convenientem, et propinquum, ubi quilibet eorum accipit super rochetum, vel (si sit Regularis) supra superpelliceum, amietum, stolam, pluviale nigrum, et mitram simplicem, si ea uti possunt; sin minus biretum, et omnes sic parati accedunt apud Prælatum celebrantem paratum, cum quo vadunt ad castrum doloris, seu fere-trum, aut sepulturam, vel alium locum, in quo absolutiones fieri consueverunt, hoc ordine: Præcedant duo Acolythi, unus cum thuribulo, et navicula incensi; alius cum vase aquæ benedictæ, et aspersorio; tum duo alii Acolythi cum duobus aliis candelabris, et candelis accensis, in quorum medio erit Subdiaconus, qui in Missa cantavit Epistolam, paratus deferens crucem; post eum duo juniores Prælati, deinde duo seniores, et quilibet eorum penes se habebit unum Capellanum superpelliceo indutum, qui mitra sibi serviat, et unum scutiferum, qui cereum accensum portet. Ultimo loco incedet Prælatus qui Missam celebravit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur; et post eum Capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores Canonici Ecclesiæ, vel alii in dignitate constituti supra superpellicea pluvialibus nigris; et ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis, ubi cum fuerint, locantur hoc ordine: Thuriferarius cum Acolytho deferente aquam benedictam subsistunt in capite loci a parte dextera. Acolythi vero ceroferarii, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, et Subdiaconus cum

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER PRINCIPISSAM MAGNÆ POTENTIÆ.

PRINCIPISSA magnæ potentiae recipitur processiona-
liter eo modo, et ordine, prout supra de Impera-
trice, vel Regina, dictum est, hoc solo excepto,
quod loco Orationis, Deus, cujus providentia, etc., di-
citur hæc sequens.

OREMUS.

QUESUMUS, omnipotens Deus, ut hanc famulam tuam
ubique sapientia tua doceat et confortet; atque eam
Ecclesia tua fidèlem semper agnoscat. Per Christum
Dominum nostrum. *R.* Amen.

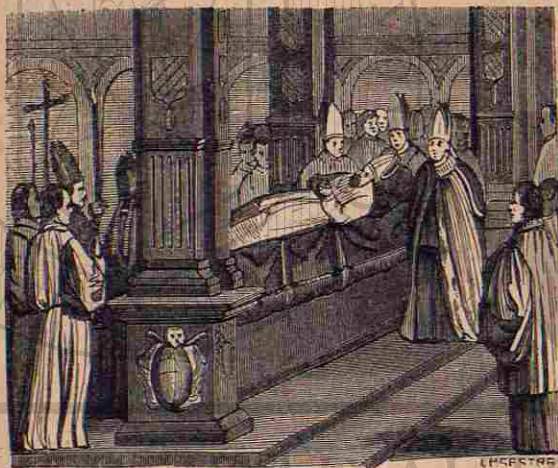
DE OFFICIO,

QUOD POST MISSAM SOLEMNEM PRO DEFUNCTIS AGITUR.

In exequiis alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Car-
dinalis, seu Metropolitanus, aut Episcopi proprii,
seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Do-
mini loci, finita Missa, ordinantur in loco, ubi absolu-
tiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, unum
faldistorium pro illo, qui celebravit, et in quatuor an-
gulis quatuor scabella, videlicet, in quolibet angulo
unum scabellum. Subdiaconus accipit crucem proces-
sionalem; unus Acolythus accipit thuribulum cum igne,

et naviculam cum thure, et cochleari, alius Acolythus
vas aquæ benedictæ cum aspersorio, et duo alii Acoly-
thi duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt.
Interim Prælati, qui celebravit, apud faldistorium
prope altare deponit planetam, et, si placet, poterit de-
ponere dalmaticam, et tunicellam, et accipit pluviale
nigrum, et mitram simplicem, et quatuor alii Prælati
(si adsint) accedunt ad sacristiam, vel alium locum con-
venientem, et propinquum, ubi quilibet eorum accipit
super rochetum, vel (si sit Regularis) supra superpelli-
ceum, amietum, stolam, pluviale nigrum, et mitram
simplicem, si ea uti possunt; sin minus biretum, et
omnes sic parati accedunt apud Prælaturam celebrantem
paratum, cum quo vadunt ad castrum doloris, seu fere-
trum, aut sepulturam, vel alium locum, in quo absolu-
tiones fieri consueverunt, hoc ordine: Præcedant duo
Acolythi, unus cum thuribulo, et navicula incensi;
alius cum vase aquæ benedictæ, et aspersorio; tum duo
alii Acolythi cum duobus aliis candelabris, et candelis
accensis, in quorum medio erit Subdiaconus, qui in
Missa cantavit Epistolam, paratus deferens crucem; post
eum duo juniores Prælati, deinde duo seniores, et qui-
libet eorum penes se habebit unum Capellanum su-
perpelliceo indutum, qui mitra sibi serviat, et unum
scutiferum, qui cereum accensum portet. Ultimo loco
incedet Prælatus qui Missam celebravit, ad sinistram
habens Diaconum paratum, qui eum comitetur; et post
eum Capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint
quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores
Canonici Ecclesiæ, vel alii in dignitate constituti supra
superpellicea pluvialibus nigris; et ordine supradicto
procedunt ad locum absolutionis, ubi cum fuerint, lo-
cantur hoc ordine: Thuriferarius cum Acolytho defe-
rente aquam benedictam subsistunt in capite loci a
parte dextera. Acolythi vero ceroferarii, ac Subdiaconus
cum cruce vadunt ad pedes loci, et Subdiaconus cum

cruce collocabit se in medio eorum. Junior Prælati sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eum in angulo ad humerum sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistrum; quartus qui erit senior, in angulo ad humerum dextrum loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita ut crucem directo respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget celebrans detecto capite, omnibus similiter surgentibus, et incipiet in tono Lectionis, absolute Orationem.

Nox intres in iudicium cum servo tuo, Dómine, quóniam nullus apud te justificábitur homo, nisi per te ómnium peccatórum ei tribuátur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, judiciális senténtia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christiánæ comméndat, sed grátia tua illi succurrénte, mereátur evádere iudicium ultiónis, qui dum viveret insignitus est signáculo sanctæ Trinitátis. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Qua finita, omnes sedent coopertis capitibus, et Cantores incipiunt Responsorium:

4 Toni.

SUBVENITE Sancti Dei, occúrrite Angeli Dómini, suscipientes ánimam ejus, * Offeréntes eam in conspéctu Altissimi. *V.* Suscipiat te Christus, qui vocávit te, et in sinum Abrahæ Angeli dedúcant te. * Offeréntes eam, etc. *V.* Réquiem ætérnam dona eis, Dómine, et lux perpétua lúceat eis. * Offeréntes eam, etc.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad angulum dexterum capitis, ubi est dignior Prælati; et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo: Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat: Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Et dum dicitur primum Kyrie eléison surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo Kyrie eléison, dicto, prædictus dignior Prælati dicit voce intelligibili: Pater noster.

Quod secreto complet, et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum duens, et

cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet Versiculos :

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue, Domine, animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui omnia vivunt, et cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius; te supplices deprecamur, ut suscipi jubeas animam famuli tui N. per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinum amici tui Abrahamae patriarchae, resuscitandamque in novissimo judicii magni die; et quicquid vitiorum, diabolo fallente, contraxit, tu pius et misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Qua finita, omnes sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium :

4 Toni.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento foetidum, * Tu eis, Domine, dona requiem, et locum indulgentiae. V. Qui venturus es judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. * Tu eis. V. Requiem aeternam, etc. * Tu eis.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedunt ad secundum digniorem Praelatum sedentem in angulo ad sinistram pedem,

et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo : Requiem aeternam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Praelatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat : Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Et dum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo Kyrie eleison, dicto, praedictus secundus dignior Praelatus dicit voce intelligibili : Pater noster.

Quod secreto complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Praelatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet Versiculos :

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue, Domine, animam ejus.

V. Requiescat in pace.

R. Amen.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

FAC, quæsumus Dómine, hanc cum servo tuo **N.** defuncto misericórdiam, ut factórum suórum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntatem: ut sicut hic eum vera fides junxit fidélium turmis, ita eum illic tua miserátio sóciat choris angélicis. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

8 Toni.

DOMINE, quando véneris judicáre terram, ubi me abscondam a vultu iræ tuæ? * Quia peccávi nimis in vita mea. **V.** Commissa mea pavésco, et ante te erubescó: dum véneris judicáre, noli me condemnáre. * Quia peccávi. **R.** Réquiem ætérnam dona eis, Dómine, et lux perpétua lúceat eis. * Quia peccávi.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad tertium digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum humerum, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo: Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum Kyrie eléison, surgunt omnes detectis capitis, et ultimo Kyrie eléison, dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili: Pater noster.

Quod secrete complet, et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a

sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dexteris comitante et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in quamlibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet Versiculos:

Et ne nos indúcas in tentationem.

R. Sed libera nos a malò.

V. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimam ejus.

V. Requiéscat in pace.

R. Amen.

V. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

INCLINA, Dómine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam supplices deprecámur, ut ánimam fámulí tui **N.** quam de hoc sæculo migráre jussisti, in pacis ac lucis regiónē constituas, et Sanctorum tuórum júbeas esse consórtē. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

6 Toni.

NE recordéris peccáta mea Dómine, * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. **V.** Dirige, Dómine

Deus meus, in conspectu tuo viam meam. * Dum véneris. *v.* Réquiem ætérnam, etc. * Dum véneris.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad quartum, et junio-rem Prælatum sedentem in angulo ad dexterum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo, Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum quartum digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat: Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum Kyrie eléison, surgunt omnes detectis capitis, et ultimo Kyrie eléison dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili: Pater noster.

Quod secreto complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedem lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in quolibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet Versículos:

Et ne nos inducas in tentationem.

r. Sed libera nos a malo.

v. A porta inferi.

r. Erue, Dómine, ánimam ejus.

v. Requiéscat in pace.

r. Amen.

v. Dómine, exáudi orationem meam.

r. Et clamor meus ad te véniat.

v. Dóminus vobiscum.

r. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

ABSOLVE, quæsumus Dómine, ánimam famuli tui *N.* ab omni vínculo delictórum, ut in resurrectionis glória inter Sanctos et Eléctos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dóminum nostrum. *r.* Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

1 Toni.

LIBERA me, Dómine, de morte ætérna, in die illa treménda. * Quando cœli movéndi sunt, et terra. * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. *v.* Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cœli movéndi sunt, et terra. *v.* Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna, et amára valde. * Dum véneris. *v.* Réquiem ætérnam, etc. * Libera me Dómine.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio, accedent ad dexteram Prælati, qui Missam celebravit. Incepto Versiculo: Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat: Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Et cum dicitur primum Kyrie eléison, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo Kyrie eléison dicto, prædictus prælatus dicit voce intelligibili :

Pater noster.

Quod secreto complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulchram, seu lectum; circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transiit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicet Versiculos :

Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, ánimam ejus.

V. Requiéscat in pace.

R. Amen.

V. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

ABSOLVE, quæsumus Dómine, ánimam famuli tui X. ut defunctus sæculo tibi vivat, et quæ per fragilitatem carnis humana conversatiónem commisit, tu vénia misericordissimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum, R. Amen.

Deinde dicit idem Pontifex benedicens lectum :

V. Réquiem ætérnam dona ei, Dómine.

R. Et lux perpétua lúceat ei.

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce :

Requiéscat in pace. R. Amen.

Quo dicto, Prælati ipsi qui mitris utuntur, illas recipiunt, et omnes eo ordine, quo venerunt, revertuntur ad sacristiam, vel alium locum idoneum, ubi deponunt sacras vestes, et ad propria quisque revertitur.

Absolutiones istas quatuor vel quinque non semper in omnibus exequiis fieri convenit, sed tantum in primis exequiis, quæ fieri solent post obitum.

In exequiis vero anniversariis non debent fieri hujusmodi quatuor absolutiones, sed una tantum per Prælatum celebrantem, post Missam, vel si adesset castrum doloris, vel alius locus, quo eundem esset ad absolvendum. Celebrans solus paratus, ut supra, præcedente cruce cum omnibus ministris superius narratis, et sequentibus eum suis Capellanis accedet ad castrum doloris, et ibidem dispositis ministris, ut supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti, dicit Orationem : Non intres in iudicium cum servo tuo, etc., in tono prædicto; qua finita, sedet, et Chorus cantat Responsorium : Libera me Dómine, etc., et Kyrie eléison, ut supra.

Prælatus vero imponit incensum, ac aspergit, et incensat lectum ordine, quo supra dictum est, et deum dicit unam ex quinque præfatis Orationibus, quam maluerit, et in fine dicto Responsorio, Réquiem ætérnam, etc., ordine, quo venit, revertitur ad sacristiam, vel alium locum deputatum, et ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter servari poterit etiam in primis exequiis, ubi commode quatuor Prælati, qui post Missam, ut supra dictum est, absolvant, haberi non poterunt.

DE SCRUTINIO SEROTINO,

QUO ANTIQUI UTEBANTUR ANTEQUAM ELECTUS IN
EPISCOPUM CONSECRARETUR.

SCRUTINIUM serotini ordo hic erat: Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiae, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, coloris tempori convenientis, mitra; baculum pastorem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiae, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiae, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiae, veniebat coram Metropolitano, et flexis a remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis: Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori:

Nos regat, et salvet coelestis conditor aulae.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat dicens: Jube, domne, benedicere.

Et Metropolitanus respondebat:

Nos Dominus semper custodiat, atque gubernet.

Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens: Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus:

Gaudia coelorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Archidiaconus:

Ut Deus, et Dominus noster concedat nobis pastorem.

Interrogatio:

Est de vestra Ecclesia, vel de alia?

Respondebat:

De nostra.

Interrogatio:

Quid vobis complacuit in illo?

Respondebat:

Modestia, humilitas, patientia, et ceterae virtutes.

Interrogatio:

Habetis decretum?

Respondebat:

Habemus.

Metropolitanus dicebat:

Legatur.

Tunc proferebatur, et legebatur decretum, hoc modo:

REVERENDISSIMO in Christo Patri Domino N. Metropolitae sedis dignitate conspicuo, Capitulum N. Ecclesiae totius devotionis famulatum. Credimus non latere vestram celsitudinem, quod nostra Ecclesia suo sit viduata pastore. Qua siquidem solatio proprii destituta rectoris, ne grex dominicus perfidorum luporum moribus pateret, et ne improbi fieret praeda raptoris, communi voto atque consensu elegimus nobis in Pontificem

DE SCRUTINIO SEROTINO,

QUO ANTIQUI UTEBANTUR ANTEQUAM ELECTUS IN
EPISCOPUM CONSECRARETUR.

SCRUTINIUM serotini ordo hic erat: Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiae, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpellicem, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, coloris temporis convenientis, mitra; baculum pastorem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiae, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiae, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiae, veniebat coram Metropolitano, et flexis a remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis: Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori:

Nos regat, et salvet coelestis conditor aulae.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat dicens: Jube, domne, benedicere.

Et Metropolitanus respondebat:

Nos Dominus semper custodiat, atque gubernet.

Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens: Jube, domne, benedicere.

Respondebat Metropolitanus:

Gaudia coelorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Archidiaconus:

Ut Deus, et Dominus noster concedat nobis pastorem.

Interrogatio:

Est de vestra Ecclesia, vel de alia?

Respondebat:

De nostra.

Interrogatio:

Quid vobis complacuit in illo?

Respondebat:

Modestia, humilitas, patientia, et ceterae virtutes.

Interrogatio:

Habetis decretum?

Respondebat:

Habemus.

Metropolitanus dicebat:

Legatur.

Tunc proferebatur, et legebatur decretum, hoc modo:

REVERENDISSIMO in Christo Patri Domino N. Metropolitae sedis dignitate conspicuo, Capitulum N. Ecclesiae totius devotionis famulatum. Credimus non latere vestram celsitudinem, quod nostra Ecclesia suo sit viduata pastore. Qua siquidem solatio proprii destituta rectoris, ne grex dominicus perfidorum luporum moribus pateret, et ne improbi fieret praeda raptoris, communi voto atque consensu elegimus nobis in Pontificem

N. Presbyterum nostræ Ecclesiæ, (vel **N.** Ecclesiæ, si non sit de ipsa) virum utique prudentem, hospitalem, moribus ornatum, castum, sobrium, et mansuetum, Deo, et hominibus per omnia placentem, quem ad celsitudinis vestræ dignitatem deducere curavimus, unanimiter postulantes, et obsecrantes a vestra reverendissima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus pastor præesse valeat, et prodesse; nosque sub ejus sacro regimine Domino semper militare condigne possimus. Ut autem omnium nostrum vota in hanc electionem convenire noscatis, huic Canonico decreto propriis manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribens dicebat :

Ego **N.** scripsi, et subscripsi, et sic de aliis.

Lecto decreto, prosequatur Metropolitanus, et dicebat :

Videte, ne aliquam promissionem vobis fecerit, quia simoniacum, et contra Canones est.

Responderebat :

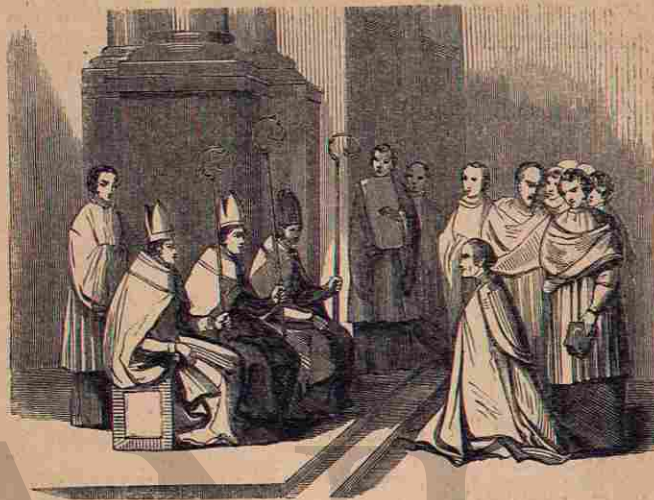
Absit.

Et Metropolitanus dicebat :

Ducatur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto Decreto ipsi Metropolitano, revertebatur cum Canonicis sicut venerant ad vestiarium, et ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc jejunus, pluviæ albi coloris supra superpelliceum paratus, ducebatur processionaliter coram Metropolitano, præcedentibus cum Canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, et Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc et inde ipsum deducuntibus, qui stans convenienter remotus a Metropolitano, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem dicens :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono, voce minori dicebat :

Lux de luce Patris sacro vos lumine lustret.

Deinde surgens, et procedens paululum; iterum genua flectebat, dicens :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus respondebat :

Prætegat, et salvet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans et genuflectens, dicebat tertio :

Jube, domne, benedicere.

Metropolitanus respondebat :

Sédibus a súperis véniat benedictio nobis. **R.** Amen.

Tunc interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus :

Fili mi, quid póstulas ?

Respondabat Electus :

Reverendissime Pater, confrátres mei elegérunt me
(licet indignum) sibi esse pastórem.

Interrogatio :

Quo honóre fúngeris?

Respondabat :

Presbyterátus, vel talis.

Interrogatio :

Quot annos habes in Presbyterátu?

Respondabat :

Decem, vel tot.

Si vero forsán ipsa die, vel infra breve tempus fuerat
ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat :

Tu seís, Dómine.

Interrogatio :

Habuísti conjúgium?

Respondabat :

Mínime.

Si forte habuerat, et per ipsum Consecratorem ejus ele-
ctio examinata, et confirmata fuerat, tunc respondebat :

Tu seís, Dómine.

Interrogatio :

Disposuísti dómui tuæ?

Respondabat :

Disposuí.

Interrogatio :

Qui libri legúntur in Ecclésia tua?

Respondabat :

Pentatéuchus, Prophétæ, Evangélium, Epistolæ Pauli,
Apocalypsis, et reliqui.

Interrogatio :

Nosti Cánones?

Respondet :

Doce me, Dómine.

VIDE, cum Ordinationes féceris, certis temporibus
fácias, jejúnio primi, quarti, séptimi, et décimi
mensis. Bigamos, sive spúrios, aut curiales, aut de
servili conditíone ad sacros Ordines non promóveas. A
simoniaca vero hæresi te omnino custódias. Dábitur
tamen tibi edictum de scrinio nostro, quáliter débeas
conversári. Vide autem, ne áliquam promissionem
proptérea féceris, quia simoniacum, et contra Cá-
nones est.

ñ. Absit.

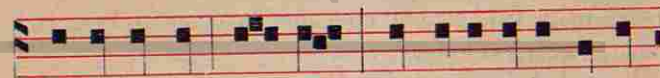
Metropolitanus dicebat :

Tu videris. Quia ergo ómnium in te vota convéniant,
hódie abstinébis, et cras, Deo annuente, consecrá-
beris.

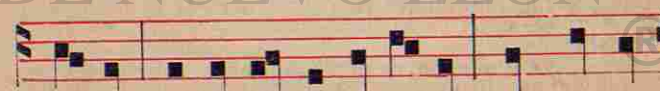
ñ. Præcepísti, Dómine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum
illo, ut comederet, et deputabat ei aliquem discretum
de sua Ecclesia confessorem, cui consecrandus peccata
sua confitebatur, et mox consecrando ad terram pro-
strato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat,
schola prosequente, Antiphonam :

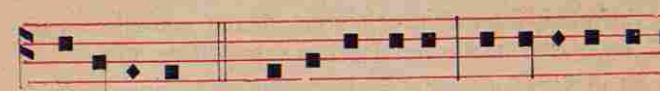
8 Toni.

Confir-ma hoc, De - us, quod o-pe-ratus es in

no-bis, a tem-plo san-cto tu-o, quod est in

Je-ru-sa-lem. **Ps.** Ex-ur-gat De-us, et dis-sipen-tur

i-ni-mi-ci e-jus. E u o u a e.

PSALMUS 67.

Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus, * et fugiant qui oderunt eum, a facie ejus.

Sicut deficit fumus, deficiant : * sicut fluit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei.

Et justi epulentur, et exultent in conspectu Dei : * et delectentur in lætitia.

Cantate Deo, psalmum dicite nomini ejus : * iter facite ei, qui ascendit super occasum : Dominus nomen illi.

Exultate in conspectu ejus : * turbabuntur a facie ejus, patris orphanorum, et iudicis viduarum.

Deus in loco sancto suo : * Deus, qui inhabitare facit unius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine : * similiter eos, qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cum egredereris in conspectu populi tui, * cum pertransires in deserto :

Terra mota est, etenim cœli distillaverunt a facie Dei Sinai, * a facie Dei Israel.

Pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ : * et infirmata est, tu vero perfecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea : * parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.

Dominus dabit verbum evangelizantibus, * virtute multa.

Rex virtutum dilecti dilecti : * et speciei domus dividere spolia.

Si dormiatis inter medios cleros, pennæ columbæ deargentatæ, * et posteriora dorsi ejus in pallore auri.

Dum discernit cœlestis reges super eam, nive dealbantur in Selmon : * mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulatus, mons pinguis : * ut quid suspicamini montes coagulatos?

Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo : * etenim Dominus habitabit in finem.

Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium : * Dominus in eis in Sina in sancto.

Ascendisti in altum, cepisti captivitatem : * accepisti dona in hominibus.

Etenim non credentes, * inhabitare Dominum Deum.

Benedictus Dominus die quotidie : * prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

Deus noster, Deus salvos faciendi : * et Domini Domini exitus mortis.

Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum : * verticem capilli perambulantium in delictis suis.

Dixit Dominus : Ex Basan convertam, * convertam in profundum maris.

Ut intingatur pes tuus in sanguine : * lingua canum tuorum ex inimicis, ab ipso.

Viderunt ingressus tuos Deus, * ingressus Dei mei : Regis mei, qui est in sancto.

Prævenērunt principes conjuncti psallentibus, * in medio juvenularum tympanistriarum.

In ecclesiis benedicite Deo Domino, * de fontibus Israel.

Ibi Benjamin adolescentulus, * in mentis excessu.

Principes Juda, duces eorum : * principes Zabulon, principes Nephtali.

Manda Deus virtuti tuæ : * confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Jerusalem, * tibi offerent reges munerera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum : * ut excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa gentes, quæ bella volunt : vénient legâti ex Ægypto : * Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

Regna terræ, cantâte Deo, * psallite Dómino :

Psallite Deo, qui ascéndit super cælum cœli, * ad Oriëntem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date glóriam Deo super Israel, * magnificéntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Mirâbilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutem, et fortitudinem plebi suæ, * benedictus Deus.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat, et stans versus ad consecrandum prostratum dicebat :

Y. Saluum fac servum tuum.

R. Deus meus, sperântem in te.

Y. Esto ei, Dómine, turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Y. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non appónat nocére ei.

Y. Dómine, exâudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, miserére huic fámulo tuo. **N.** et dirige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salutis æternæ, ut, te donânte, tibi plácita cúpiat, et tota virtute perficiat.

ACTIONES nostras, quæsumus Dómine, aspirâdo præveni, et adjuvâdo proséquere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te cœpta finiâtur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Metropolitanus, detecto capite, crucem ante se habens, benedicebat populo, dicens :
Sit nomen Dómini, etc.

Qua data, singuli ad propria revertebantur.

Die Dominica, qua consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia, et Capellæ, credentia, paramenta, et omnia alia supra in principio consecrationis Electi posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, et Episcopi assistentes ad Ecclesiam, et in Capellis suis se inducunt, ut supra.

Quibus paratis, et Metropolitano in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos, et, facta reverentia Metropolitano, senior assistentium Episcoporum stans, deposita mitra, dicebat :

REVERENDISSIME Pater, póstulat sancta mater Ecclesia Cathólica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Metropolitanus dicebat :

Scitis illum esse dignum?

Respondabat Episcopus :

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scimus, et crédimus illum dignum esse.

Metropolitanus respondebat : Deo grátias.

Tunc omnibus sedentibus, ut supra dictum est, Metropolitanus intelligibili voce, et assistentes Episcopi submissa voce faciebant examinationem suprascriptam, videlicet Antiqua sanctorum, etc. et omnia alia suo ordine, prout supra in prima Parte. 87. sunt ordinata, usque ad finem examinis. Quo completo, et manu Metropolitanum per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante se habens schedulam scriptam jurabat, et præstabat fidelitatis debitæ solitum juramentum Metropolitano in hunc modum :

Ego **N.** Ecclesiæ **N.** vocátus Episcopus, promittó in conspéctu omnipoténtis Dei, atque totius Ecclesiæ,

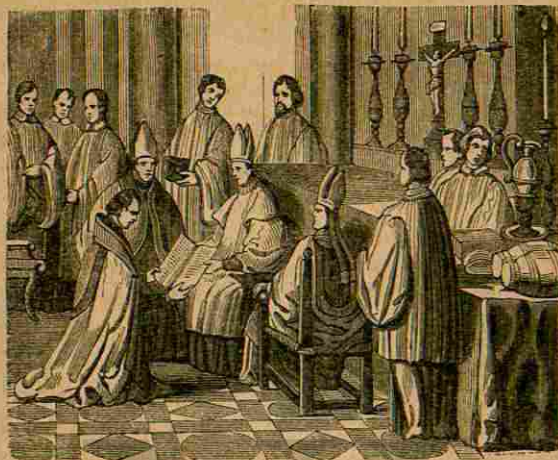
quod ab hac hora in ántea fidélis et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meórum beáto **N.** sanctæque Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, et vobis Dómino meo **N.** Dei grátia ejúsdem Ecclésiæ Archiepiscopo, vestrisque successóribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontificum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámini mala captióne. Consilium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per núntium creditúri estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Synodum véniam, nisi præpeditus fuero canónica præpeditióne. Vos quoque, et núntios vestros, ac Ecclésiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, quos certos esse cognóvero, in eúndo, stando, et redeúndo, honorifice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam mei Episcopátus pertinentes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetudinem Ecclésiæ meæ alienábo; vobis vel vestris successóribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus eorám eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebát, dicens: Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Quo factó, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majori illius robore appendebát, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanano tradebat.

Tunc, deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus, et per omnia, prout supra in prima Parte 91., ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris:

DILECTO nobis fratri, et Coepiscopo **N.** salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divino te nutu vocánte, Capitulum **N.** Ecclésiæ unanimiter elegerunt rectórem, et ad nos usque perducéntes petierunt Episcopum consecrári. Et ideo auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitátem ipsius Ecclésiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater charíssime, scias te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sarcína regímis animárum, et cónmodis servire multórum, omniúmque fieri mínimum, atque ministrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis, et judicii ratióne redditúrum. Nam si Salvátor noster dicit: Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis: quanto magis nos inútiles servi summi patrisfamilias debémus máximo cum sudóre incúmbere, oves Domínicas a summo nobis Pastóre consignátas ad ovile Domínicum, suffragánte

divina grátia, absque morbo, vel mácula perducere? Exhortámur ergo dilectionem tuam, ut fidem, quam in exórdio tuæ consecrationis breviter, lucidéque digéssimus, illibátam, et inviolabiliter custódias; quia fides ómnium virtútum fundaméntum est. Scimus quod ab infántia sacris es litteris eruditus, et canónicis institútis edóctus; áttamen breviter ad te nobis dirigendus est sermo. Ordinationes ergo cum féceris, secúndum Cánones, atque Apostólicam Ecclesiám, aptis tempóribus fac, id est, mensis primi, quarti, séptimi, et décimi. Vide, ut manus cito némini impónas, neque commúnes peccátis aliénis; bigamos, vel curiales, aut servum cujúslibet ad sacrum Ordinem nequáquam promóveas, nec neóphytum, ne secúndum Apóstoli senténtiam in superbiam elátus, in iudiciúm incidat diabóli: sed eos in sacrosáncta Ecclesiá ordináre stude, qui ætátem hábeant maturitátis, et apud Deum, et hómínes fidéliter vixerint, et deinceps vivere stúdeant. Et hoc cavéndum est tibi, et quasi venénúm pestíferum rejiciéndum, ne avaritia surripiat cor tuum; ut per quódlibet munus accéptum manus impositionem alicui tribuas, et in simoniácam hæresim, quam Salvátor noster omnimode detestátur, in præceps ruas. Meménto quia gratis accepisti, gratis et da; secúndum enim Vatis elóquium, Qui prójicit avaritiam, et éxcutit manus suas ab omni múnere, iste in excélsis habitábit, muniménta saxórum sublimitas ejus, panis ei datus est, aquæ ejus fidéles sunt, Regem in decóre vidébunt óculi ejus. Temetipsum mitem, castúmque custódias. In habitáculum tuum aut raro aut numquam mulieri sit ingrèssus. Omnes puéllas, et vírgines Christi aut æquanímiter ignóra, aut æquanímiter dilige, nec de prætérita castitáte confidas, quia neque Samsóne fórtior, nec David sánctior, nec Salomóne póteris esse sapiéntior. Quando autem ob animárum luerum visitatiónis causa in Collégium, vel infra septa ingrèssus fúeris ancillárum Dei, non solus

intróeas, sed tales tecum ádhibe sócios, de quorum contubérnio non diffaméris: quia opórtet Episcopum irreprehensibilem esse, et testimónium habére bonum ad omnes; ut ne quis ex eo scándalum sumat; scandalizánti enim unum de pusillis scimus quanta animadvérsio a Dómino comparétur. Prædicatióni insta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluénter, et melliflue, ac distincte, in quantum rore coeléstí perfúsus fúeris, prædicáre non désinas. Scriptúras divinas sæpius lege; immo (si potest fieri) léctio sancta in má nibus tuis maximéque in pectore tuo semper inhæreat, ipsam vero lectiõem orátio interrúmpat; adínstar namque spéculi ánima tua in ipsam sédulo respiciat; ut vel quæ incorrécta sunt córrigat, vel quæ pulchra sunt, ámplius exórnet. Disce quod sapiénter dóceas, ampletens eum qui secúndum doctrinam est, fidélem sermónem, ut possis exhortári in doctrína sana, et eos qui contradícunt, argúere. Pérmane in his, quæ didicisti, et crédita sunt tibi elóquia divinæ dispensatiónis. Parátus semper esto ad satisfactiõem. Nec confúndant ópera tua sermónem tuum, ne, cum in Ecclesiá tua lóqueris, táctus quilibet respóndeat: Cur ergo ipse non facis, quod jubes? Recognósce magíster, qui túrgidum ventrem ferre videris, quómodo mihi de jejúniis prædicas? Furta, atque perjúria possunt étiam detestári latrónes, et avaritiam cúpidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat: in ipsa filii tui régulam sumant; ex ipsa quidquid in eis minus corréctum fúerit córrigant; ex ipsa vídeant, quod diligant; cernant, quod imitári festínent; ut ad exéplum tuum omnes fidéli stúdio vivere compellántur. Sit erga subjéctos tuos sollicitúdo laudábilis. Exhibeátur cum mansuetúdine disciplína, cum discretiõem corréctio. Iram benignitas mítiget, benignitátem zelus exácuat; ita et álterum ex áltero condiátur, ut nec immoderáta últio ultra quam opórtet, affligat, neque íterum frangat rectórem remissio

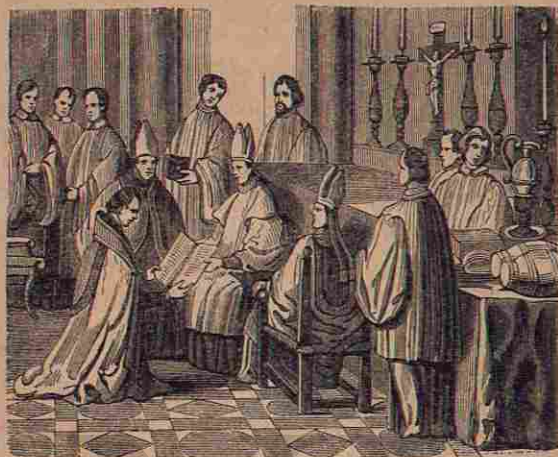
quod ab hac hora in ántea fidélis et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meórum beáto **N.** sanctæque Ecclesiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, et vobis Dómino meo **N.** Dei grátia ejúsdem Ecclesiæ Archiepiscopo, vestrisque successóribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontificum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut capiamini mala captiõe. Consilium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per núntium creditúri estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Synodum véniam, nisi præpeditus fuero canónica præpeditiõe. Vos quoque, et núntios vestros, ac Ecclesiæ **N. nominando Ecclesiam Metropolitanam**, quos certos esse cognóvero, in eúndo, stando, et redeúndo, honorifice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam meí Episcopátus pertinentes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetúdinem Ecclesiæ meæ alienábo; vobis vel vestris successóribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens: Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Quo facto, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majori illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanano tradebat.

Tunc, deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus, et per omnia, prout supra in prima Parte 91., ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris:

DILECTO nobis fratri, et Coepiscopo **N.** salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divino te nutu vocánte, Capitulum **N.** Ecclesiæ unanimiter elegérunt rectórem, et ad nos usque perducéntes petiérunt Episcopum consecrári. Et ideo auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitátem ipsíus Ecclesiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater charíssime, scias te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sárcina regíminis animárum, et cómmódis servíre multórum, omniúmque fieri mínimum, atque mínistrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis, et judicii ratióne redditúrum. Nam si Salvátor noster dicít: Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis: quanto magis nos inútiles servi summi patrisfamilias debémus máximo cum sudóre incúmbere, oves Domínicas a summo nobis Pastóre consignátas ad ovile Domínicum, suffragánte

disciplinæ. Itaque boni te dulcem, pravi asperum sentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc esse ordinem noveris observandum, ut personas diligas, et vitia persequaris, ne, si aliter agere fortasse volueris, transeat in crudelitatem correctio, et perdas per irremissam iram, quos emendare per discretionem debueras. Sic enim vulnera convenit te abscindere, ut non facias ulcerari, quod sanum esse videtur; neque si plus, quam res exegerit, ferrum incisionis impresseris, noceas, cui prodesse festinas. Nec dicimus, ut in te delinquentibus non te ostendas ultorem, et vitia nutrir permittas; sed hortamur, ut in iudicio semper misericordia misceatur, ut possis cum Propheta fiducialiter dicere: Misericordiam et iudicium cantabo tibi, Domine. Sit in te pastoris pietas, amabilisque dulcedo, et secundum canonicas regulas severa districtio, videlicet, ut innocenter viventes leniter foveas, et inquietos, perfidosque feriendo a pravitate compescas. Nullius faciem in iudicio aspicias, ut nec divitem potentia sua apud te extollere possit, nec pauperem propter paupertatem humilitatemque ipsius, exasperatio tua de re quam suggerat, humiliorem reddat. Substantiam Ecclesiae, quam ad dispensandum suscipis, fideliter, ac discrete erogare ne dissimules. Scias te alienum esse dispensatorem, ut in te dominicum impleatur eloquium, dicens: Fidelis servus et prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis escam in tempore. Hospitalitatem sectare. Misericordem, prout vires suppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturat aurem ad clamorem eorum, ut non exaudiat, ipse clamabit, et non exaudietur. Viduae, orphani, pupillique te benignissimum pastorem, ac tutorem se habere gaudeant. Oppressis defensio tua subveniat. Illis autem, qui opprimunt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adjuvante, praemunias, ut lupo saeviens, sequacesve illius adhuc in carne vitam agentes, huc

illucque debacchantes, et animas innocentium laniare cupientes, in ovile dominicum ingrediendi, ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te favor extollat, nulla adversitas atterat, id est, ut nec in prosperis cor tuum elevetur, neque in adversis in aliquo deiciatur; sed omnia, et in omnibus caute et cum discretionem agere te volumus, ut absque reprehensione ab omnibus vivere comprobetur. Sancta Trinitas fraternitatem tuam sua protectione incolumem custodiat, ut dum tali moderamine in Deo nostro onus, quod suscepisti, peregeris, in die aeternae retributionis, eo dicente, audire merearis: Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipse tibi prestare dignetur, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE BARBA TONDENDA.

QUANDO primo Clericis barbae tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona. Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

PSALMUS 132.

ECCE quam bonum, et quam iucundum: * habitare fratres in unum!

Sicut unguentum in capite: * quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti ejus: * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictionem : * et vitam usque in sæculum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona.

Sicut ros Hermon, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum dicit :

DEUS, cujus providéntia omnis creatúra incrementis adulta congruet, preces nostras super hunc famulum tuum, juvenilis ætatis decore lætātem, et primis auspiciis attendendum exaudi, ut in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, ævòque largiore provectus, cœlestem bene ✠ dictionem accipiat, et præséntis vitæ præsidiis gáudeat et futúræ. Per Dóminum nostrum Jesum, etc.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

PSALMISTA, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cāntandi, dicente sibi Presbytero :

Vide, ut quod ore cantas, corde credas, et quod corde credis, opéribus cōprobes.

Et si Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, bene facit.

Si Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima Tonsura, si velit, Pontifex dicit :

Quia quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere implevisti; ideo cāntandi officium in Ecclesia Dei a te amovemus.

PONTIFICALIS RITUS

PRO BAPTISMO PARVULORUM.

PONTIFEX infantem, vel infantes, sive pueros, sacri Baptismatis unda immergere, seu perfundere volens, solitis indumentis in Secretario, vel alibi, ad ejus libitum, pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo Pastoralis accepio, Capellanus, vel aliis Presbyteris, et Clericis, superpelliceis indutis, qui ei assistant ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam expectant, qui infantes baptizandos detulerunt, procedit; ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste preparato. Sicque sedens cum mitra, interrogat infantem, positum super brachium dextrum illius, qui eum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens : (Si plures fuerint baptizandi, dicat singulariter singulis.)

N. Quid petis ab Ecclesia Dei?

Patrinus respondet : Fidem.

Pontifex : Fides quid tibi præstat?

Patrinus respondet : Vitam æternam.

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex : Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata : Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel : (Singulariter singulis.)

Exi ab eo, immunde spiritus, et da locum Spiritui sancto paráclito.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictionem : * et vitam usque in sæculum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona.

Sicut ros Hermon, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum dicit :

DEUS, cujus providéntia omnis creatúra incrementis adulta congruet, preces nostras super hunc famulum tuum, juvenilis ætatis decore lætāntem, et primis auspiciis attendendum exaudi, ut in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, ævòque largiore provectus, cœlestem bene ✠ dictionem accipiat, et præséntis vitæ præsidiis gáudeat et futúræ. Per Dóminum nostrum Jesum, etc.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

PSALMISTA, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cāntandi, dicente sibi Presbytero :

Vide, ut quod ore cantas, corde credas, et quod corde credis, opéribus cōprobes.

Et si Episcopus Clericum ordinans hæc faciat, bene facit.

Si Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima Tonsura, si velit, Pontifex dicit :

Quia quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere implevisti; ideo cāntandi officium in Ecclesia Dei a te amovemus.

PONTIFICALIS RITUS

PRO BAPTISMO PARVULORUM.

PONTIFEX infantem, vel infantes, sive pueros, sacri Baptismatis unda immergere, seu perfundere volens, solitis indumentis in Secretario, vel alibi, ad ejus libitum, pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo Pastoralis accepto, Capellanus, vel aliis Presbyteris, et Clericis, superpelliceis indutis, qui ei assistant ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam expectant, qui infantes baptizandos detulerunt, procedit; ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste preparato. Sicque sedens cum mitra, interrogat infantem, positum super brachium dextrum illius, qui eum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens : (Si plures fuerint baptizandi, dicat singulariter singulis.)

N. Quid petis ab Ecclesia Dei?

Patrinus respondet : Fidem.

Pontifex : Fides quid tibi præstat?

Patrinus respondet : Vitam æternam.

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex : Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata : Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel : (Singulariter singulis.)

Exi ab eo, immunde spiritus, et da locum Spiritui sancto paráclito.

Postea sedeat cum mitra, et cum pollice faciat signum Crucis in fronte, et in pectore infantis dicens :

Accipe signum Crucis tam in fronte ✠ quam in corde ✠ :
sume fidem cœlestium præceptorum, et talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis.

Surgat inde, deposita mitra, et stans dicat Orationem manibus junctis, quod etiam in reliquis Orationibus observet. (In plurali pro omnibus.)

OREMUS.

PRECES nostras, quæsumus Dómine, cleménter exáudi, et hunc eléctum tuum **N.** Crucis Domínicæ impressióne signátum, perpétua virtúte custódi : ut magnitúdinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per eustódiam mandatorum tuórum ad regeneratiónis glóriam pervenire mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulariter singulis.) Deinde imponat manum super caput infantis, et adhuc sine mitra dicat : (In plurali pro omnibus.)

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignáre super hunc fámulum tuum **N.** quem ad rudiménta fidei vocáre dignátus es : omnem cæcitatém cordis ab eo expélle; disrúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus; áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut, signo sapiéntiæ tuæ imbútus, ómnium cupiditátum fœtóribus cáreat, et ad suáven odórem præceptorum tuórum lætus tibi in Ecclesiá tua desérviat, et proficiat de die in diem. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicturus salem (qui semel benedictus, alias ad eundem usum deservire potest) accepta mitra, stans dicat : (Sine mutatione pro omnibus.)

BENEDICTIO SALIS.

EXORCIZO te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in charitáte Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spíritus sancti ✠, exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutelam humáni géneris procreávit, et pópulo venienti ad credulitátem per servos suos consecrári præcépit, ut in nómine sanctæ Trinitátis efficiáris salutáre Sacraméntum ad effugándum inimicum.

Hic deponat mitram, et adhuc stans prosequatur :
Proinde rogámus te, Dómine Deus noster, ut hanc creatúram salis sanctificádo sancti ✠ fices, et benedicédo bene ✠ dicas, ut fiat ómnibus accipiéntibus perfécta medicina, pérmanens in viscéribus eórum, in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde sedeat cum mitra, et accipiens modicum salis benedicti, immittat in os infantis dicens : (Singulariter singulis.)

N. Accipe salem sapiéntiæ : propitiátio sit tibi in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Pontifex : Pax tecum.

R. Et cum spíritu tuo.

Surgat inde, deposita mitra, et dicat : (In plurali pro omnibus.)

OREMUS.

DEUS patrum nostrórum, Deus univérsæ cónditor veritátis, te súpplīces exorámus, ut hunc fámulum tuum **N.** respicere dignéris propitiús, et hoc primum pábulum salis gustántem, non diútius esurire permittas, quo minus cibo expleátur cœlesti; quátenus sit semper

spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nómini sérviens. Perduc eum, Dómine quæsumus, ad novæ regenerationis lavâcrum, ut cum fidélibus tuis promissionum tuârum ætérna præmia cónsequi mereâtur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Accepta mitra, adhuc stans, dicit Exorcismum.

Exorcizo te, immûnde spíritus, in nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spíritus *✠* sancti, ut éxeas, et recédas ab hoc fámulo Dei *N.* Ipse enim tibi imperat, maledicte damnâte, qui pédibus super mare ambulávit, et Petro mergénti dexteram porréxit. Ergo, maledicte diábole, recognósce senténtiam tuam, et da honórem Deo vivo, et vero, da honórem Jesu Christo, Filio ejus, et Spíritui sancto : et recéde ab hoc fámulo Dei *N.* quia istum sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, et benedictiónem, fontémque Baptísmatis vocâre dignátus est.

Retenta mitra, adhuc stans, et pollice in fronte signans infan-tem, dicit : (Singulariter singulis.)

*Et hoc signum sanctæ Cru *✠* cis, quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diábole, numquam áudeas violâre. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.*

(Singulis.) Mox, deposita mitra, et adhuc stans, impositaque manu super caput infantis, dicit : (In plurali pro omnibus.)

OREMUS.

ÆTERNAM, ac justissimam pietâtem tuam déprecor, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, auctor lúminis, et veritátis, super hunc fámulum tuum *N.* ut dignéris illum illuminâre lúmine intelligéntiæ tuæ : munda eum, et sanctifica : da ei sciéntiam veram, ut dignus grátia Baptísmi tui efféctus téneat firmam spem, consílium rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Accipit mitram, et imposita extrema parte stolæ super infan-tem, introducit eum in Ecclesiam, præcedentibus omnibus, qui cum eo venerant, dicens : (In plurali pro omnibus.)

N. Ingrédere in templum Dei, ut hábeas partem cum Christo in vitam ætérnam. Amen.

Cum fuerint Ecclesiam ingressi, Pontifex deponit mitram, et procedens ad fontem, usque ad cancellos exclusive, cum susceptoribus, dicit clara voce simul cum illis :

CREDO in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem Cœli et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus únicum, Dóminum nostrum. Qui concéptus est de Spíritui sancto, natus ex Mariâ Virgine. Passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus. Descéndit ad inferos, tértia die resurréxit a mórtuis. Ascéndit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis. Inde ventúrus est judicâre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiâ Cathólicam, Sanctórum communionem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, vitam ætérnam. Amen.

PATER noster, qui es in cœlis, sanctificétur nomen tuum : advéniat regnum tuum : fiat volúntas tua sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidiânium da nobis hódie ; et dimitte nobis débita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris : et ne nos indúcas in tentatióem ; sed libera nos a malo. Amen.

Deinde accipit mitram, et prius quam accedat ad Baptisterium, terga vertens ad ipsum, extra cancellos, dicat versus infan-tem :

EXORCISMUS.

EXORCIZO te, omnis spíritus immûnde, in nómine Dei Patris omnipoténtis *✠*, et in nómine Jesu Christi, Filii ejus, Dómini, et júdicis nostri *✠*, et in virtúte

Spiritus sancti ✠, ut discédas ab hoc plásmate Dei N. quod Dóminus noster ad templum sanctum suum vocáre dignátus est, ut fiat templum Dei vivi, et Spiritus sanctus hábitet in eo. Per eúndem Christum Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. *It.* Amen.

Mox cum mitra, et adhuc stans, digito accipiat de saliva oris sui, et tangat aures, et nares infantis. Tangendo vero aurem dexteram, et sinistram, dicat : (Singulariter singulis.)

Ephphetha, quod est, adaperire.

Deinde tangat nares, dicens :

In odórem suavitátis. Tu autem effugáre, diábole, appropinquábit enim iudícium Dei.

Postea sedens ibidem cum mitra, interrogat baptizandum nominatim, dicens :

N. A brenúntias sátanæ ?

Patrinus respondet : Abrenúntio.

Pontifex : Et ómnibus opéribus ejus.

Resp. Patrinus : Abrenúntio.

Pontifex : Et ómnibus pompis ejus ?

Resp. Patrinus : Abrenúntio.

Deinde Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingit pollicem in oleo Catechumenorum, et infantem ungit in pectore, et inter scapulas, in modum Crucis, dicens semel :

Ego te linio ✠ oleo salútis in Christo Jesu Dómino nostro, ut hábeas vitam ætérnam. *It.* Amen.

Deinde pollicem, et innuncta loca abstergit bombacio, vel re simili. Mox depositis mitra simplici, pluviali et stola violaceis, accipit stolam, et pluviale albi coloris, et mitram auriphrygiatam, et tunc ingreditur Capellam Baptisterii, ubi, sedens ante ostium Fontis, interrogat, expresso nomine, baptizandum, Patrimo respondente :

N. Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ ?

Patrinus respondet : Credo.

Pontifex : Credis in Jesum Christum, Filium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum, et passum ?

Patrinus respondet : Credo.

Pontifex : Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communionem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, vitam ætérnam ?

Patrinus respondet : Credo.

Subinde, expresso nomine baptizandi, Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit :

N. Vis baptizári ?

Patrinus respondet : Volo.

Si baptizet per immersionem, Pontifex mitram retinens, surgit, et accipit infantem : et advertens ne ledatur, caute caput ejus immergit in aquam, et trina mersione baptizans, semel tantum dicit :

N. Ego te baptizo in nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti.

Mox Patrinus, vel Matrinx, vel uterque simul, infantem de sacro Fonte levant suscipientes illum de manu Pontificis.

Si vero Pontifex per infusionem baptizet, Patrimo, vel Matrinx, vel utroque (si ambo admittantur) infantem tenente, Pontifex, adhuc sedens cum mitra, vasculum, vel urceolum accipit cum aqua baptismali, et aliquo Capellano lancem supponente ad recipiendam aquam, ter de ea fundit super caput infantis in modum Crucis, et simul verba profereus, semel tantum distincte et attente dicit :

N. Ego te baptizo in nómine Pa ✠ tris, fundat primo, et Fi ✠ lii, fundat secundo, et Spiritus ✠ sancti, fundat tertio.

Si vero dubitatur, an infans sit baptizatus, utatur hae forma :

N. Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spiritus **✠** sancti.

(Singularis.) Deinde Pontifex sedens, et retinens mitram, intingit pollicem in sacro Chrismate, et ungit infantem in summitate capitis in modum Crucis, dicens :

DEUS omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua, et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, **(hic inungit)** ipse te linat Chrismate salutis **✠** in eodem Christo Jesu Domino nostro in vitam aeternam. **R.** Amen.

Pontifex : Pax tibi.

R. Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio, aut re simili, abstergit pollicem suum, et locum inunctum. Deinde etiam sedens cum mitra, imponit capiti infantis linteolum candidum, loco vestis albae, dicens :

ACCIPE vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut hab eas vitam aeternam. **R.** Amen.

Postea, pariter sedendo cum mitra, dat infanti, vel Patrino, candelam accensam, dicens :

ACCIPE lampadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum; serva Dei mandata, ut cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei, una cum omnibus Sanctis, in aula coelesti, habeasque vitam aeternam, et vivas in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Postremo dicit, etiam sedendo cum mitra :

N. Vade in pace, et Dominus sit tecum.

R. Amen.

Ac demum, sedens adhuc cum mitra, moneat susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum

baptizato, baptizatique patre, et matre; et de obligatione, quam habent, ubi opus fuerit, opportune docendi baptizatum tamquam filium spiritualem, fidei rudimenta; unde ad huiusmodi munus, qui ea ignorant; non admittantur.

Si vero fuerint plures baptizandi, masculi, seu feminae, in Catechismo masculi statuatur ad dexteram, feminae vero ad sinistram; et omnia pariter dicantur, ut supra in proprio genere, et in numero plurali. Quod si fuerint masculi et feminae simul baptizandi, omnia dicantur in numero plurali, sed in genere masculino, etiam si sint plures feminae, quam masculi.

Quaedam vero non in numero plurali pro omnibus, sed in numero singulari pro singulis dici oportet; in genere tamen masculino pro masculis, et in genere feminino pro feminis, ut notatur in Rituali Romano in rubrica post Baptismum parvulorum; sed nos pro majori commoditate adnotavimus in propriis locis in rubricis parenthesi notatis; ita ut, quando dicitur in tali rubrica : Singulariter singulis, intellige quod illa verba, vel actiones usque ad aliam rubricam dici, vel fieri debent singulariter singulis, et primum masculis, deinde feminis, mutato solum genere, ut dictum est supra. Quando vero in simili rubrica dicitur : In plurali pro omnibus, intellige quod illa verba usque ad aliam rubricam dici debent semel, sed pro omnibus in plurali, mutato solum genere, si omnes sint feminae.

Pontifex demum, completo baptismate, sedens adhuc cum mitra, lavat manus more solito; et inde eodem comitatu, eodemque modo, quo baptizaturus accessit, eo, unde venerat, revertitur.

PONTIFICALIS RITUS

PRO ADULTORUM BAPTISMO.

PONTIFEX, adultos sacri Baptismatis unda mergere seu perfundere volens, prius diligenter inquirat, An adulti baptizandi in Christiana Fide, ac sanctis moribus sint instructi, et an scientes, et volentes ad Baptismum accedant.

Ne quis, jam baptizatus, imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude, dolove, iterum baptizari velit.

In Sabbato Sancto Paschatis, vel Pentecostes, huiusmodi Baptismum solemniter ministrari curet: nisi Catechumeni, rite instructi, Baptismum suum in longum tempus differri ægre ferant.

Cum igitur huiusmodi Baptismus ministrandus erit, disponantur suis locis sequentia:

In Secretario: Altare cum Cruce, et candelabris cum cereis: baculus Pastoralis a latere Epistolæ.

Super altare autem: Mitra simplex, pectorale, pluviale, et stola coloris violacei, Crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit Regularis, superpelliceum: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo, et tapete, si Pontifex erit in propria Ecclesia.

In Abaco ejusdem Secretarii: Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis; liber hic, et bugia.

In Presbyterio, et Choro: Altare cum pallio violaceo. Cruce, et candelabris cum cereis. Faldistorium cum

veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis, tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas Ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii: Faldistorium coopertum veste violacea, superstrato.

In Baptisterio: Fons late patens pro immersione Catechumeni. Faldistorium cum veste alba, et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In Abaco ejusdem Baptisterii: Pelvicula cum sale. Vasecula duo, cum bombacio madido sanctis Oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium siccum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviale, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismatia, seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa, cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex igitur, paratis omnibus de mane, in secretario lavat prius manus, deinde super rochetum, sive superpelliceum, si sit Regularis, accipit amictum, albam, cingulum, Crucem pectoralem, stolam, ac pluviale violacei coloris, pectorale, et mitram.

Postmodum, cum toto Clero suæ Ecclesiæ, ordine processionali accedit ante altare majus, vel ejusdem Secretarii, ubi genuflexus super faldistorio, deposita mitra, genuflectentibus pariter omnibus, pias mente ad Deum preces effundat, ut tantum Sacramentum digne valeat ministrare.

Deinde, ad implorandum divinum auxilium, surgens, se signat, et dicit:

DEUS, in adiutorium meum intende.
R. Dómine, ad adiuvandum me festína.

PONTIFICALIS RITUS

PRO ADULTORUM BAPTISMO.

PONTIFEX, adultos sacri Baptismatis unda mergere seu perfundere volens, prius diligenter inquirat, An adulti baptizandi in Christiana Fide, ac sanctis moribus sint instructi, et an scientes, et volentes ad Baptismum accedant.

Ne quis, jam baptizatus, imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude, dolove, iterum baptizari velit.

In Sabbato Sancto Paschatis, vel Pentecostes, huiusmodi Baptismum solemniter ministrari curet: nisi Catechumeni, rite instructi, Baptismum suum in longum tempus differri ægre ferant.

Cum igitur huiusmodi Baptismus ministrandus erit, disponantur suis locis sequentia:

In Secretario: Altare cum Cruce, et candelabris cum cereis: baculus Pastoralis a latere Epistolæ.

Super altare autem: Mitra simplex, pectorale, pluviale, et stola coloris violacei, Crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit Regularis, superpelliceum: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo, et tapete, si Pontifex erit in propria Ecclesia.

In Abaco ejusdem Secretarii: Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis; liber hic, et bugia.

In Presbyterio, et Choro: Altare cum pallio violaceo. Cruce, et candelabris cum cereis. Faldistorium cum

veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis, tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas Ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii: Faldistorium coopertum veste violacea, superstrato.

In Baptisterio: Fons late patens pro immersione Catechumeni. Faldistorium cum veste alba, et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In Abaco ejusdem Baptisterii: Pelvicula cum sale. Vasecula duo, cum bombacio madido sanctis Oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium siccum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviale, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismatia, seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa, cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex igitur, paratis omnibus de mane, in secretario lavat prius manus, deinde super rochetum, sive superpelliceum, si sit Regularis, accipit amictum, albam, cingulum, Crucem pectoralem, stolam, ac pluviale violacei coloris, pectorale, et mitram.

Postmodum, cum toto Clero suæ Ecclesiæ, ordine processionali accedit ante altare majus, vel ejusdem Secretarii, ubi genuflexus super faldistorio, deposita mitra, genuflectentibus pariter omnibus, pias mente ad Deum preces effundat, ut tantum Sacramentum digne valeat ministrare.

Deinde, ad implorandum divinum auxilium, surgens, se signat, et dicit:

DEUS, in adiutorium meum intende.
R. Dómine, ad adiuvandum me festína.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

¶ Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Postea stans ibidem, incipiat, prosequentibus Clericis, Antiphonam:

Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, dicit Dominus.

PSALMUS 8.

DOMINE, Dominus noster: * quam admirabile est nomen tuum in universa terra?

Incepto Psalmo, Pontifex, accepta mitra, sedebit vel in sede, si fuerit in propria Ecclesia, vel in faldistorio in plano Epistolæ.

Quoniam elevata est magnificentia tua: * super cœlos.

Ex ore infantium, et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, * ut destruas inimicum, et ultorem.

Quoniam videbo cœlos tuos, opera digitorum tuorum: * lunam, et stellas, quæ tu fundasti.

Quid est homo, quod memor es ejus? aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulo minus ab Angelis, gloria et honore coronasti eum: * et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecisti sub pedibus ejus: * oves, et boves universas, insuper et pecora campi.

Volucres cœli, et pisces maris: * qui perambulant semitas maris.

Domine, Dominus noster: * quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 28.

AFFERTE Domino filii Dei: * afferite Domino filios arietum.

Afferite Domino gloriam, et honorem, afferite Domino gloriam nomini ejus: * adorante Dominum in atrio sancto ejus.

Vox Domini super aquas, Deus majestatis intonuit: * Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute: * vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: * et confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: * et dilectus quemadmodum filius unicornium.

Vox Domini intercedentis flammam ignis: * vox Domini concutientis desertum, et commovebit Dominus desertum Cades.

Vox Domini preparantis cervos, et revelabit condensa: * et in templo ejus omnes dicent gloriam.

Dominus diluvium inhabitare facit: * et sedebit Dominus Rex in æternum.

Dominus virtutem populo suo dabit: * Dominus benedicet populo suo in pace.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

PSALMUS 41.

QUEMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum: * ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitivit anima mea ad Deum fortem vivum: * quando veniam, et apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die, ac nocte: * dum dicitur mihi quotidie: ubi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, et effudi in me animam meam: * quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei.

In voce exultationis, et confessionis: * sonus epulantis.

Quare tristis es anima mea? * et quare conturbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutare vultus mei, et Deus meus.

Ad meipsum ánima mea conturbáta est : * propterea memor ero tui de terra Jordánis, et Hermóniim a monte módico.

Abyssus abyssum Invocat, * in voce cataractárum tuárum.

Omnia excélsa tua, et fluctus tui * super me transiérunt.

In die mandávit Dóminus misericórdiam suam : * et nocte cánticum ejus.

Apod me orátio Deo vitæ meæ ; * dicam Deo : Suscéptor meus es.

Quare oblítus es mei ? * et quare contristátus incédo, dum affligit me inimícus ?

Dum confringúntur ossa mea ; * exprobráverunt mihi, qui tribulant me inimíci mei.

Dum dicunt mihi per singulos dies : ubi est Deus tuus ? * quare tristis es, ánima mea ? et quare contúrbas me ?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutare vultus mei, et Deus meus.

Gloria Patri. *Sicut erat, etc.*

Et repetitur Antiphona :

Effúdam super vos aquam mundam, et mundabimini ab ómnibus inquinaméntis vestris, dicit Dóminus.

Completa Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus altare, dicit :

Kyrie eléison. **C**hriste eléison. **K**yrie eléison.

Pater noster, *secreto usque ad*

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Dómine, exáudi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui dedisti fámulis tuis in confessióne veræ fidei, ætérnæ Trinitátis glóriam agnóscere, et in poténtia majestátis adoráre Unitátem : quæsumus, ut ejúsdem fidei firmitáte, ab ómnibus semper muniámur advérsis.

Adesto supplicatiónibus nostris, omnipotens Deus, et quod humilitátis nostræ geréndum est ministério, tuæ virtútis impleátur efféctu.

DA, quæsumus Dómine, elécto nostro ; *(In plurali pro pluribus, et in genere masculino, nisi omnes sint feminae.)* ut sanctis edóctus mystériis, et renovétur fonte Baptísmatis, et inter Ecclesiæ tuæ membra numerétur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, et baculo Pastoralí, procedit cum toto suo Clero, ut supra, ad fores Ecclesiæ : ibique in limine, deposito baculo, et retenta mitra, sedet in faldistorio. Catechizandus vero extra limen genuflectit, e regione Pontificis. Et si sint plures mares, et feminae, illi ad dexteram Pontificis, hæ vero ad sinistram statuuntur.

Tum Pontifex, sedens cum mitra, interrogat Catechumenum : *(Singulariter singulis, si plures, usque ad Oratiónem.)* Quo nómine vocáris ?

Catechumenus respondet : **N.**

Pontifex : **N.** Quid petis ab Ecclesiá Dei ?

Respondet Catech. **I**dem.

Pontifex. **F**ides quid tibi præstat ?

Resp. Catech. **V**itam ætérnam.

Pontifex. **S**i vis habére vitam ætérnam, serva mandata. **D**iliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum, sicut te ipsum : **I**n his duóbus mandátis tota

Lex pendet, et Prophætæ. Fides autem est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in Unitate venereris, neque confundendo personas, neque substantiam separando. Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti, sed horum trium una est substantia, et non nisi una Divinitas.

Et cursus interrogat: *N. Abrenuntias Sathanæ?*

Respondet Catech. Abrenuntio.

Interrogat: *Et omnibus operibus ejus?*

Respondet: Abrenuntio.

Interrogat: *Et omnibus pompis ejus?*

Respondet: Abrenuntio.

Deinde Pontifex interrogat de Symbolo Fidei, dicens:

CREDIS in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ?

Respondet: Credo.

Interrogat: *Credis in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum et passum?*

Respondet: Credo.

Interrogat: *Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam æternam.*

Respondet: Credo.

Tunc Pontifex surgit cum mitra, et exsufflat ter in faciem ejus, semel dicens:

Exi ab eo spiritus immunde, et da locum Spiritui sancto paraclyto.

Hic in modum Crucis halet in faciem ipsius, et dicit: *N. Accipe Spiritum bonum per istam insufflationem, et Dei benedictionem. ✠ Pax tibi.*

℟. Et cum spiritu tuo.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et facit Crucem cum pollice in fronte, et in pectore Catechumeni, dicens:

N. Accipe signum Crucis tam in fronte ✠ quam in corde: ✠ sume fidem cœlestium præceptorum. Talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis; ingressusque Ecclesiam Dei evasisse te laqueos mortis, lætus agnosce:

Et si Catechumenus venit de Gentilitatis errore, sive de Ethnicis, et Idololatriis, dicat:

Horresce idola, respue simulacra.

Si ex Hebræis, dicat:

Horresce judaicam perfidiam, respue hebræicam superstitionem.

Si ex Mahumetanis, dicat:

Horresce Mahumeticam perfidiam, respue pravam sectam infidelitatis.

Si ex Hæreticis, et in ejus baptismo debita forma servata non sit, dicat:

Horresce hæreticam pravitatem, respue nefarias sectas impiorum N.

Exprimens proprio nomine sectam, de qua venit. Inde prosequatur:

Cole Deum omnipotentem, et Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

Si Catechumeni fuerint plures, Pontifex singulariter singulos interrogabit, repetendo: Quo nomine vocaris? et, ut supra, cætera perficiendo.

Deinde surgit, et, deposita mitra, dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

TE deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut huic famulo tuo *N.* qui in hujus sæculi nocte vagatur incertus, ac dubius, viam veritatis, et agnitionis tuæ jubeas demonstrari: quatenus, reseratis

óculis cordis sui, te unum Deum Patrem in Filio, et Filium in Patre cum Spiritu sancto, recognóseat, atque hujus confessiónis fructum, et hic, et in futuro sæculo percipere mereatur. Per Christum Dóminum nostrum.
R. Amen.

Mox sedens cum mitra signat signo Crucis eum pollice in fronte dicens: (Singulariter singulis.)

Signo tibi frontem ✠, ut suscipias Crucem Dómini. In auribus. Signo tibi aures ✠, ut audias divina præcepta.

In oculis. Signo tibi óculos ✠, ut videas claritatem Dei.

In naribus. Signo tibi nares ✠, ut odorem suavitatis Christi sentias.

In ore. Signo tibi os ✠, ut loquaris verba vitæ.

In pectore. Signo tibi pectus ✠, ut credas in Deum.

In scapulis. Signo tibi scápulas ✠, ut suscipias jugum servitutis ejus.

In toto corpore, illud non tangens, manu producit signum Crucis, et dicit:

Signo te totum in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus sancti ✠, ut hábeas vitam ætérnam, et vivas in sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit et dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

PRECES nostras, quæsumus Dómine, cleménter exáudi, et hunc eléctum tuum N. Crucis Dominicæ, ejus impressióne eum signámus, virtúte custódi, ut magnitúdinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custódiam mandatórum tuórum, ad regeneratiónis glóriam pervenire mereatur. Per Christum Dóminum nostrum.
R. Amen.

OREMUS.

DEUS, qui humáni géneris ita es cónditor, ut sis étiam reformátor, propitiáre pópulis adoptivis; et novo testaménto sóbolem novæ prolis adscribe, ut filii promissiónis, quod non potuerunt ásequi per natúram, gaudeant se recepisse per grátiam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

(Singulis.) Tunc imponit manum super caput Electi. et stans sine mitra dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignáre super hunc fámulum tuum N. quem ad rudiménta fidei vocáre dignátus es: omnem cæcitatém cordis ab eo expélle: disrúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus: áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut, signo sapiéntiæ tuæ imbútus, ómnium cupiditátum foetóribus cáreat, et ad suáven odorem præceptórum tuórum lætus tibi in Ecclésia tua desérviat, et proficiat de die in diem, ut idóneus efficiátur accédere ad grátiam Baptismi tui, percépta medicina. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde, stans cum mitra, benedicit salem.

BENEDICTIO SALIS. ®

EXORCIZO te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipotentis ✠, et in charitáte Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spiritus sancti ✠, exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutélam humáni

géneris procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit; ut in nomine sanctæ Trinitatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum.

Hic, deposita mitra, et adhuc stans, prosequitur, dicens:

Proinde rogamus te, Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifices ✠, et benedicens ✠, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. R. Amen.

Quod si Catechumenus fuerit Gentilis, seu ex Idololatriis venerit ad fidem, benedicto sale, antequam ejus medicinam gustet, Pontifex, adhuc stans sine mitra, addat sequentem Orationem, quæ tamen pro venientibus ex Hebræis, vel aliis, ut supra, non dicitur. (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui es, qui eras, et qui permanes usque in finem, cujus origo nescitur, nec finis comprehendere potest: te supplices invocamus super hunc famulum tuum *N.* quem liberasti de errore gentilium, et conversatione turpissima; dignare exaudire eum, qui tibi cervices suas humiliat ad lavacri fontem, ut renatus ex aqua, et Spiritu sancto, expoliatus veterem hominem, induat novum, qui secundum te creatus est; accipiat vestem incorruptam, et immaculatam, tibi que Deo nostro servire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et pollice, ac indice accipit de ipso sale benedicto, et immittit in os Catechumeni, dicens: (Singulariter singulis.)

N. Accipe sal sapientiæ, propitiatio sit tibi in vitam æternam. R. Amen.

Pax tibi. R. Et cum spiritu tuo.

Deinde sine mitra surgit, et stans dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

DEUS patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum *N.* respicere digneris propitius, et hoc primum pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quo minus cibo repleatur cœlesti; quatenus sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens. Perduc eum, Domine quæsumus, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Si inter Catechumenos adsint femine, recedant ipsæ in partem, quousque tertio dicatur masculis: Ora, Elécite, etc., et hi signati fuerint in fronte.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et dicat Catechumeno stanti: (In plurali pro pluribus masculis tantum.)

Ora, Elécite, flecte gēna, et dic Pater noster.

Et Electus, genu flexo, orat, et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive.

Pontifex dicit: Leva, comple orationem tuam, et dic Amen.

Electus surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrimo: Signa eum.

Deinde Electo: Accède.

Et Patrimus pollice signat Electum in fronte, dicens: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet signum Crucis in fronte ejus, dicens :

In nómine Patris, et Filii, et Spíritus sancti.

(Singulis.) Postea Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit : (In plurali pro pluribus masculis.)

OREMUS.

DEUS Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Moysi fámulo tuo in monte Sínai apparuisti, et filios Israel de terra Ægypti eduxisti, députans eis Angelum pietátis tuæ, qui custodiret eos die, ac nocte : te quæsumus, Dómine, ut mittere dignéris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui similiter custodiat et hunc fámulum tuum **N.** et perdúcat eum ad grátiam Baptismi tui. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde accipit mitram, et adhuc stans dicit : (In plurali pro pluribus.)

EXORCISMUS.

Ergo, maledicte diabole, recognosce senténtiam tuam, et da honórem Deo vivo, et vero; da honórem Jesu Christo, Filio ejus, et Spíritui sancto : recéde ab hoc fámulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, fontémque Baptismatis vocáre dignátus est : et hoc signum sanctæ Crucis **✠**, (Signat singulos.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, nunquam áudeas violáre. Per eúndem Christum Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Pontifex sedet, retenta mitra, et dicit secundo Electo : (In plurali pro pluribus masculis.)

Ora, Elécte, flecte génua, et dic Pater noster.

Electus, genu flexo, orat et dicit : Pater noster, usque ad Sed libera nos a malo, inclusive.

Pontifex subjungit : Leva, comple orationem tuam, et dic Amen.

Electus, surgens, respondet : Amen.

Pontifex dicit Patrino : Signa eum.

Deinde dicit Electo : Accéde.

Et Patrinus cum pollice signat Electum in fronte, dicens : In nómine Patris, et Filii, et Spíritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens : In nómine Patris, et Filii, et Spíritus sancti.

Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit : (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

DEUS, immortále præsidium ómnium postulántium, liberátio súpplicum, pax rogántium, vita credéntium, resurréctio mortuórum, te invoco super hunc fámulum tuum **N.** qui, baptismi tui donum petens, ætérnam cónsequi grátiam spirituáli regeneratióne desiderat : accípe eum, Dómine; et quia dignátus es dicere : Pétite, et accipiétis, quærite, et inveniétis, pulsáte, et aperiétur vobis : peténti præmium pórrige, et jánuam pande pulsánti, ut ætérnam cœléstis lavácri benedictiónem consecúts, promissa tui muneris regna percípiat. Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivis, et regnas Deus in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Inde accipit mitram, et adhuc stans, dicit : (In plurali pro pluribus.)

EXORCISMUS.

Audi, maledicte sátana, adjurátus per nomen ætérni Dei, Salvatóris nostri Jesu Christi, Filii ejus, cum

tua victus invidia treménsque discéde; nihil tibi sit commune cum servo Dei **N.** jam cœlestia cogitante, renuntiâturo tibi, et sæculo tuo, et beâtæ immortalitâti victûro. Da igitur honorem adveniénti Spiritui sancto, qui ex summa cœli arce descéndens, pro turbâtis frâudibus tuis, divino fonte purgatum pectus, sanctificatum Deo templum, et habitaculum perficiat, ut ab omnibus pénitus nòxiis præteritorum criminum liberatus servus Dei, grâtiâs perénni Deo réferat semper, et benedicat nomen sanctum ejus in sæcula sæculorum. **ñ. Amen.**

Pontifex sedet, retenta mitra, et tertio dicit Electo:
(In plurali pro pluribus masculis.)

ORA, Elécte, flecte gēnuâ, et dic Pater noster.
Electus, genu flexo, orat, et dicit: Pater noster, usque ad Sed libera nos a malo, inclusive.

Pontifex subjungit: Leva, comple orationem tuam et dic Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eum.

Deinde dicit Electo: Accéde.

Et Patrinus cum pollice signat Electum in fronte, dicens: In nómine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens: In nómine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Deinde surgens, retenta mitra, imponit manum super Electum, dicens: (In plurali pro pluribus.)

EXORCISMUS.

Exorcizo te, immunde spiritus, in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus sancti ✠, ut éxeas, et recédas ab hoc fámulo Dei **N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damnâte, qui pēdibus super mare ambulávit, et Petro mergénti dēxteram porréxit.

EXORCISMUS.

Ergo, maledicte diábole, recognósce senténtiam tuam, et da honorem Deo vivo, et vero; da honorem Jesu Christo, Filio ejus, et Spiritui sancto: recéde ab hoc fámulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, fontémque Baptismatis vocáre dignátus est: et hoc signum sanctæ Crucis ✠ (Signat singulos.)

QUOD nos fronti ejus damus, tu, maledicte diábole, nunquam áudeas violáre. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum: qui ventûrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **ñ. Amen.**

Si, ut supra, adsint feminae, retrahunt se masculi in partem, et accedunt feminae ante Pontificem, et stant.

Pontifex igitur, sedens cum mitra, dicit Catechumenæ: (In plurali pro pluribus.)

ORA, Elécta, flecte gēnuâ, et dic Pater noster.
Et Electa, genu flexo, orat et dicit: Pater noster, etc. Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive.

Pontifex dicit: Leva, comple orationem tuam, et dic Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eam.

Deinde dicit Electæ: Accéde.

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte, dicens: In nómine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, et dicit: In nómine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. (Singulis si plures.)

Deinde Pontifex, surgens sine mitra, imponit manum super Electam, et dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

DEUS cœli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Patriarcharum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Confessorum, Deus Virginum, Deus omnium bene viventium; Deus, cui omnis lingua confitetur, et omne genu flectitur, cœlestium, terrestrium, et infernorum: te invoco, Domine, super hanc famulam tuam *N.* ut eam custodire, et perducere digneris ad gratiam baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde cum mitra, et adhuc stans dicit: (In plurali pro pluribus.)

EXORCISMUS.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo, et vero; da honorem Jesu Christo, Filio ejus, et Spiritui sancto: recede ab hac famula Dei *N.* quia istam sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctæ Crucis ✠. (Signat singulas, si plures.)

Quoniam nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, nunquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde sedens Pontifex cum mitra, dicit iterum Electæ: (In plurali si plures.)

ORA, Elécta, flecte gēna, et dic Pater noster.

Et Electa, genu flexo, orat et dicit: Pater noster. Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo inclusive.

Pontifex dicit. Leva, comple orationem tuam, et dic Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eam.

Deinde dicit Electæ: Accede.

Et Patrinus cum pollice signat Electam in fronte, dicens: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis si plures.) Postea Pontifex surgit, et stans sine mitra imponit manum super caput Electæ, et dicit: (In plurali pro pluribus.)

OREMUS.

DEUS Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Moysi famulo tuo in monte Sinai apparuisti, et filios Israel de terra Egypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die, ac nocte: te quæsumus, Domine, ut mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui similiter custodiat et hanc famulam tuam *N.* et perducatur eam ad gratiam baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Postea sedet, accepta mitra, et dicit tertio Electæ: (In plurali si plures.)

ORA, Elécta, flecte gēna, et dic Pater noster.

Et Electa, genu flexo, orat et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive.

Pontifex dicit: Leva, comple orationem tuam, et dic Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eam.

Deinde dicit Electæ: Accede.

Et Patrinus cum pollice signat Electam in fronte, dicens: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens : In nómine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis, si plures.) Postea surgit, et stans eum mitra, imponit manum super caput Electæ, et dicit : (In plurali, si plures.)

EXORCISMUS.

Exorcizo te, immunde spiritus, per Patrem ✠, et Filium ✠, et Spiritum ✠ sanctum, ut éxeas, et recedas ab hac fámula Dei **N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damnáte, qui cæco nato óculos aperuit, et quatríduánum Lázarus de monumento suscitávit.

EXORCISMUS.

Ergo, maledicte diábole, recognósce senténtiam tuam, et da honórem Deo vivo, et vero : da honórem Jesu Christo, Filio ejus, et Spiritui sancto; recede ab hac fámula Dei **N.** quia istam sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, fontémque Baptismatis vocáre dignátus est; et hoc signum sanctæ Crucis ✠ (Signat singulas, si plures.)

Quon nos fronti ejus damus, tu, maledicte diábole, numquam áudeas violáre. Per eúndem Christum Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Postmodum accedunt iterum masculi, qui se retraxerant : et ipsi ad dexteram, feminae vero ad sinistram Pontificis, ut in principio, disponuntur.

Pontifex igitur, deposita mitra, surgit, et imposita manu super Electum, vel, si sint plures, super singulos, tam masculos, quam feminas, stans, dicit : (In plurali pro pluribus tam masculis, quam feminis.)

OREMUS.

ÆTERNAM, ac justissimam pietátem tuam déprecor, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, auctor lúminis, et veritátis, super hunc fámulum tuum **N.** ut dignéris eum illumináre lúmine intelligéntiæ tuæ : munda eum, et sanctifica : da ei sciéntiam veram, ut dignus efficiátur accédere ad grátiam Baptismi tui, téneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus sit ad percipiéndum grátiam tuam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Pontifex sedet, et mitram accipit. Interim Clerus, qui ante Pontificem stabat, ingreditur Ecclesiam, et dirigit se ad Baptisterium, et extra cancellos ejusdem se disponit.

Deinde Pontifex surgens eum mitra, sinistra manu sua apprehendens dexteram Electi prope brachium, vel ei porrigens extremam partem stolæ, ex humero sinistro pendentis, introducit eum in Ecclesiam.

Si autem Baptizandi erunt plures, Pontifex vel porrigit singulis extremam partem stolæ, vel trahit illum, quem manu tenet, et ille secundum, et secundus tertium, etc. pariformiter ducat.

Dum autem Pontifex illum, vel illos introducit, dicat : (In plurali pro pluribus.)

N. Ingredere in sanctam Ecclesiam Dei, ut accipias benedictiónem cœléstem a Dómino Jesu Christo, et hábeas partem cum illo, et Sanctis ejus. **R.** Amen.

(Si plures, omnes simul.) Ingressus Ecclesiam, Electus procumbit, seu prosternit se in pavimento, et adorat, deinde surgit.

(Singulis, si plures.) Tunc Pontifex, deposita mitra, adhuc stans, imponit manum super caput Electi, et

simul cum eo recitat Symbolum Apostolorum, et Orationem Dominicam. (Si plures, simul recitant.)

CREDO in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cœli, et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dñm nostrum. Qui concēptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pōntio Pilato, crucifixus, mōrtuus, et sepultus. Descēdit ad inferos, tertia die resurrexit a mōrtuis. Ascēdit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus est judicare vivos, et mōrtuos. Credo in Spiritum sanctum: sanctam Ecclēsiā Catholicā: Sanctorum communionem: remissionem peccatorum: carnis resurrectionem: vitam æternam. Amen.

PATER noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum: advēniat regnum tuum: fiat volūtas tua sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris: et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a malo. Amen.

Interim Pontifex accedit ad faldistorium, extra Baptisterium, et versis renibus ostio cancellorum, accepta mitra, et adhuc stans, (Singulis si plures) imponat rursus manum super caput Electi, et dicat. (In plurali pro pluribus.)

EXORCISMUS.

NEC te latet, sātana, imminere tibi pœnas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem judicii, diem supplicii sempiterni, diem, qui venturus est velut clipeus ardens, in quo tibi, atque universis angelis tuis præparatus sempiternus erit interitus. Proinde, damna te, atque damnande, da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, da honorem Spiritui sancto Paráclito, in cujus nomine, atque virtute, præcipio tibi, quicumque es, spiritus immunde, ut

exceas, et recedas ab hoc famulo Dei N. quem hodie idem Deus, et Dñus noster Jesus Christus ad suam sanctam grātiā, et benedictionem, fontemque Baptismatis dono vocare dignatus est, ut fiat ejus templum per aquam regenerationis, in remissionem omnium peccatorum. In nomine ejusdem Dñi nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos, et mōrtuos, et sæculum per ignem. *ii.* Amen.

(Singulorum, si plures.) Pontifex, adhuc stans ibidem cum mitra, pollice accipit de saliva oris sui, et tangit aures, et nares Electi.

Tangendo vero aurem dexteram, et sinistram, dicat: Ephphetha, quod est, adaperire.

Deinde tangens nares, dicat: In odorem suavitatis. Et subdit: Tu autem effugare, diabole: appropinquabit enim judicium Dei.

Postea Pontifex, sedens cum mitra, interrogat Electum, (Singulos, si plures.) dicens:

Pontifex: Quis vocaris?

Electus respondet: N.

Pontifex interrogat: N. Abrenuntias sātanae?

Electus respondet: Abrenuntio.

Pontifex interrogat: Et omnibus opēribus ejus?

Electus respondet: Abrenuntio.

Pontifex interrogat: Et omnibus pompis ejus?

Electus respondet: Abrenuntio.

Tunc Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingit pollicem dexterae manus in Oleo sancto Catechumenorum, et inungit Electum in modum Crucis, primum in pectore, deinde inter scapulas, dicens: (Singulos, si plures.)

EGO te linio Oleo salutis ✠ in Christo Jesu Dñino nostro, in vitam æternam. *ii.* Amen. Pax tibi. *i.* Et cum spiritu tuo.

Mox bombacio, vel re simili, Pontifex tergit pollicem, et abstersis similiter locis inunctis, subjungit, dicens :

Exi, immunde spiritus, et da honorem Deo vivo et vero. Fuge, immunde spiritus, et da locum Jesu Christo Filio ejus. Recede, immunde spiritus, et da locum Spiritui sancto paraclyto.

Pontifex, depositis mitra, pectorali, ac pluviali, et stola coloris violacei, accipit stolam et pluviale coloris albi, resumit pectorale, et accipit mitram auriphrygiatam : et tunc ingreditur cum suis ministris Baptisterium, secum ducens Electum, vel Electos.

Ibidem inde ante osium Fontis sedens cum mitra, interrogat Electum, (Singulos, si plures.)

Pontifex : Quis vocaris ?

Electus respondet : N.

Pontifex interrogat : credis in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ ?

Electus respondet : Credo.

Pontifex interrogat : Credis et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum et passum ?

Electus respondet : Credo.

Pontifex interrogat : Credis et in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam æternam ?

Electus respondet : Credo.

Pontifex iterum interrogat : Quid petis ?

Electus respondet : Baptismum.

Pontifex interrogat : Vis baptizari ?

Electus respondet : Volo.

Tunc, si Baptismus fieri debeat per immersionem (prout in sancta Metropolitana Ecclesia Beneventana, ac sermo in omnibus CXLII. Parochialibus ejusdem, ex Decreto I. Concilii Provincialis Beneventani de anno

MDCXIII. sub Archiepiscopo Cardinali Ursino ; cum in earundem Baptisterii unicum vas cum aqua baptismali consurgat) Pontifex stans cum mitra, accipit Electum per brachia, prope humeros ; et superiori parte corporis nudatum, reliqua honeste contectum, ter illum, vel caput ejus mergendo, et toties elevando, baptizet sub trina immersione, sanctam Trinitatem semel tantum invocando, distincte, et attente dicens :
N. Ego te baptizo in nomine Patris ✠ ; mergat semel, et Filii ✠, mergat iterum, et Spiritus ✠ sancti, mergat tertio.

Patrino vel Matrino, vel utroque eum tenente, vel tangente.

Et cum Electus surrexit de fonte, Patrino, vel Matrino cum linteo in manibus, suscipit eum de manu Pontificis, ac tergit.

Cum plures sunt Electi, singillatim, ut supra, singuli interrogantur, et baptizantur. Si sunt mares et feminae, primum mares, deinde feminae.

Si vero Baptismus fiat per infusionem, (ut in Ecclesiis in quibus, ultra vas cum aqua baptismali, habetur aliud, in quod aqua ex Baptizati capite defluit) tunc Patrino, vel Matrino, vel uterque, si admittantur, admota manu, tenent, seu tangunt Electum, vel Electam, ante Pontificem, laxatis a collo vestibus, apertum caput flexis genibus inclinantem.

Pontifex autem, sedens cum mitra, hausta, aliquo vasculo, vel urceolo, aqua baptismali de fonte, cum ea, sub trina supra caput, in modum Crucis, infusione, baptizet Electum, seu Electam, in nomine sanctæ Trinitatis, dicens :

N. Ego te baptizo in nomine Patris ✠, et fundat primo, et Filii ✠, et fundat secundo, et Spiritus ✠ sancti, et fundat tertio.

Si aqua, quæ ex capite Baptizati defluit, minime in Sacrarium Baptisterii dilabatur : tunc ipsa recipiatur in

subjecta aliqua pelvi per unum ex Capellanis Pontificis sustentata, ac postmodum in Sacrum prædictum projiciatur.

Verum, si probabiliter dubitetur, an Electus fuerit baptizatus, Pontifex dicat et baptizet, ut supra:

N. Si non es baptizatus, Ego te baptizo in nomine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus ✠ sancti.

Pontifex deinde, sedens cum mitra, intingat pollicem dexterum in sacrum Chrisma, et perungat verticem Electi in modum Crucis, dicens: (Singulorum, si plures.)

DEUS omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua, et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, (Hic inungit) ipse te liniat Chrismate salutis ✠ in eodem Christo Jesu Domino nostro, in vitam æternam. R. Amen. Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

Tunc bombacio, vel re simili, Pontifex pollicem tergit, et imponit capiti Electi Chrismale, seu candidum lintecolum; et dat illi vestem candidam, dicens: (Singulis, si plures.)

ACCIPE vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut hab eas vitam æternam. R. Amen.

Electus prædicto linteo abstergitur, et in loco remoto deponit priores vestes, et induitur novis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam a Pontifice accepit, et redit ante Pontificem.

Pontifex autem, sedens, ut supra, cum mitra, dat illi cereum, seu candelam accensam in manu dextera, dicens:

ACCIPE lâmpadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum: serva Dei mandata, ut, cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei in aula cœlesti, in vitam æternam. R. Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex, adhuc sedens cum mitra, dicit: N. Vade in pace, et Dominus sit tecum. R. Amen.

Tandem Pontifex, sedens ut supra, hortatur Neophytum ad baptismalem gratiam custodiendam; atque admonet susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum Baptizato, Baptizatique patre, et matre: quæ cognatio impedit matrimonium contrahendum, ac dirimit contractum.

Completo Baptismate, Pontifex adhuc sedens cum mitra, lavat manus, more solito; et inde ordine processionali revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti Confirmationis Sacramento initiatur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratis Deo peractis, recedit in pace.

PONTIFICALIS RITUS

PRO CONFIRMATIONIS SACRAMENTO.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusos, confirmare volens, paratus supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut

subjecta aliqua pelvi per unum ex Capellanis Pontificis sustentata, ac postmodum in Sacrum prædictum projiciatur.

Verum, si probabiliter dubitetur, an Electus fuerit baptizatus, Pontifex dicat et baptizet, ut supra:

N. Si non es baptizatus, Ego te baptizo in nomine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus ✠ sancti.

Pontifex deinde, sedens cum mitra, intingat pollicem dexterum in sacrum Chrisma, et perungat verticem Electi in modum Crucis, dicens: (Singulorum, si plures.)

DEUS omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua, et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, (Hic inungit) ipse te liniat Chrismate salutis ✠ in eodem Christo Jesu Domino nostro, in vitam æternam. R. Amen. Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

Tunc bombacio, vel re simili, Pontifex pollicem tergit, et imponit capiti Electi Chrismale, seu candidum lintecolum; et dat illi vestem candidam, dicens: (Singulis, si plures.)

ACCIPERE vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam æternam. R. Amen.

Electus prædicto linteo abstergitur, et in loco remoto deponit priores vestes, et induitur novis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam a Pontifice accepit, et redit ante Pontificem.

Pontifex autem, sedens, ut supra, cum mitra, dat illi cereum, seu candelam accensam in manu dextera, dicens:

ACCIPERE lâmpadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum: serva Dei mandata, ut, cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei in aula cœlesti, in vitam æternam. R. Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex, adhuc sedens cum mitra, dicit: N. Vade in pace, et Dominus sit tecum. R. Amen.

Tandem Pontifex, sedens ut supra, hortatur Neophytum ad baptismalem gratiam custodiendam; atque admonet susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum Baptizato, Baptizatique patre, et matre: quæ cognatio impedit matrimonium contrahendum, ac dirimit contractum.

Completo Baptismate, Pontifex adhuc sedens cum mitra, lavat manus, more solito; et inde ordine processionali revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti Confirmationis Sacramento initiatur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratis Deo peractis, recedit in pace.

PONTIFICALIS RITUS

PRO CONFIRMATIONIS SACRAMENTO.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusos, confirmare volens, paratus supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut

in alio convenienti loco sibi paratum; et in eo sedens, renibus altari, et facie populo versis, baculum Pastoralem in sinistra tenens; populum coram se stantem admonet, quod nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, et postea confirmari, vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, et dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem, et confirmatum, illiusque patrem, et matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præsentet nisi unum, aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, et sic manere quousque Chrisma desiccetur, vel extergatur.

Proinde, unusquisque confirmandus portet lineam vittam mundam, cum qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam Pontifex post omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrilios ante Pontificem confirmare volentem teneantur in brachiis dextris. Adulti vero, seu alii majores, ponant pedem suum super pedem dextrum patrini sui. Et ideo, neque masculi feminis patrini, neque feminae masculis matrinx esse deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lavat manus, deinde, deposita mitra, surgit.

et stans versa facie ad confirmandos, junctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, et manus ante pectus junctas tenentibus dicit:

SPIRITUS sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos a peccatis. *R.* Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo crucis, dicit:

Y. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Y. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, et Spiritu sancto, quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paracletum de coelis. *R.* Amen.

Spiritum sapientiae, et intellectus. *R.* Amen.

Spiritum consilii, et fortitudinis. *R.* Amen.

Spiritum scientiae, et pietatis. *R.* Amen.

Adimple eos Spiritu timoris tui, et consigna eos signo crucis *✠* eis Christi, in vitam propitiatus aeternam. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Pontifex sedens super sedistorium praedictum, vel etiam, si multitudo confirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterii, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, et uno ordine confirmato, illi surgunt, et alii genuflectunt, et confirmantur, et sic

usque in finem. Et Pontifex inquit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per patrinum, vel matrinam flexis genibus præsentati, et summitate pollicis dextræ manus Chrismate intincta, dicit :

N. Signo te signo cru ✠ cis : quod dum dicit, producit pollice signum crucis in frontem illius; deinde sequitur : Et confirmo te Chrismate salutis. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ li, et Sp̃ritus ✠ sancti. *ñ.* Amen.

Deinde leviter eum in maxilla cædit, dicens : Pax tecum.

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit eum mica panis, et lavat pollicem, et manus super pelvim. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarii. Interim dum lavat manus, cantatur sequens Antiphona, vel legitur a ministris, quod etiam in similibus servari debet.

Con-fir-ma hoc De-us, quod o-pe-ra-tus es

in no-bis a tem-plo san-cto tu-o quod est in

Je-ru-sa-lem. *ñ.* Glo-ri-a Pa-tri.

E u o u a e. *ñ.* Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Confirma hoc Deus.

Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit :

Ostende nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
Et salutare tuum da nobis.
Dómine, exáudi orationem meam.
Et clamor meus ad te véniat.
Dóminus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.

Deinde junctis adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devote genua flectentibus, dicit :

OREMUS.

DEUS, qui Apóstolis tuis sanctum dedisti Sp̃ritum, et per eos, eorúmque successóres, cæteris fidélibus tradéndum esse voluisti : réspice propítius ad humilitátis nostræ famulátum; et præsta, ut eórum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et signo sanctæ Crucis signávimus, idem Sp̃ritus sanctus in eis superveniens, templum glóriæ suæ dignánter inhabitádo perficiat. Qui cum Patre, et eódem Sp̃ritu sancto vivis, et regnas Deus, in sæcula sæculórum. *ñ.* Amen.

Deinde dicit :

ECCE sic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum. Et vertens se ad confirmatos, faciens super eos signum crucis, dicit :

BENE ✠ DICAT VOS Dóminus ex Sion, ut videátis bona Jerúsalem ómnibus diébus vitæ vestræ, et habeátis vitam ætérnam. *ñ.* Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patrinis et matrinis annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala, et faciant bona, et doceant eos. Credo in Deum, et Pater noster, et Ave María, quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc Sacramentum potest conferri minus solemniter quocumque die, hora et loco, ex causa ad arbitrium Episcopi.

CONFIRMATIO

UNI TANTUM CONFERENDA.

PARENTUR vas sacri Chrismatis super pelvim una cum gossipio, gremiale ex tela alba, vas ad abluendum manus cum suo mantili, medulla panis, et vitta linea munda.

Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem paratus amictu, cruce pectorali, stola et pluviali albi coloris, cum mitra simpliei et baculo pastoralis, vel si hoc Sacramentum minus solemniter conferatur, quaecumque die, scilicet, hora, et loco, ex causa ad arbitrium Episcopi, indutus, ut supra, sine tamen pluviali, accedit ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in aliqua Capella, aut in alio convenienti loco sibi paratum, et sedens brevi sermone alloquitur adstantes et Confirmandum; explanans eis effectus hujus Sacramenti, et conditiones ad illud valide, ac licite suscipiendum requisitas.

Quo facto, lavat manus: deinde, deposita mitra, surgit, et versa facie ad Confirmandum ante se genuflexum, junctis manibus dicit:

Spiritus sanctus superveniat in te, et virtus Altissimi custodiat te a peccatis. *R.* Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Tum extensis versus Confirmandum manibus, dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, qui regenerare dignatus es hunc famulum tuum (vel hanc famulam tuam) ex aqua et Spiritu sancto, quique dedisti ei remissionem omnium peccatorum: emitte in eum (vel in eam) septiformem Spiritum tuum sanctum paracletum de coelis. *R.* Amen.

Spiritum sapientiae et intellectus. *R.* Amen.

Spiritum consilii et fortitudinis. *R.* Amen.

Spiritum scientiae et pietatis. *R.* Amen.

ADIMPLE eum (vel eam) Spiritu timoris tui, et consigna eum (vel eam) signo Cru *✠* eis Christi, in vitam propitiatus aeternam. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Pontifex, accepta mitra, sedet in faldistorio, imponitur ei gremiale album, et baculum accipit in sinistra: confirmandus vero coram eo genuflexus, si fuerit infans, per patrum vel matrum stantem tenetur sub brachio dextero; si autem fuerit adultus, aut alius major, ponat pedem suum super pedem dextrum patris sui. Et ideo, neque masculus feminae patrinus, neque femina masculo matrum esse deberet.

Deinde, inquisito Confirmandi nomine, et summitate pollicis dexteræ manus Chrismate intincta, Pontifex confirmat eum, dicens:

N. Signo te signo Cru *✠* cis.

Et dum hoc dicit, imposita manu dextera super caput confirmandi, producit pollice signum Crucis in fronte illius, deinde prosequitur:

Et confirmo te Chrismate salutis: In nomine Pa *✠* tris, et Fi *✠* li, et Spiritus *✠* sancti. *R.* Amen.

Et leviter eum in maxilla cædit dicens :
Pax tecum.

Unctione peracta, patrinus vel matrina confirmati frontem, per ministrum jam extersam, legat vitta linea munda; et Pontifex, deposito baculo pastorali, tergit eum mica panis, et lavat pollicem et manus super pelvim, et aqua lotionis cum pane funditur in piscinam sacrarii.

Interim dum lavat manus, cantatur vel legitur a ministris sequens Antiphona :

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem. *℣.* Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona; quæ repetitâ, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit :

- ℣.* Ostende nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
- ℞.* Et salutâre tuum da nobis.
- ℣.* Dómine, exáudi orationem meam.
- ℞.* Et clamor meus ad te véniat.
- ℣.* Dóminus vobiscum.
- ℞.* Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui Apóstolis tuis sanctum dedisti Spiritum, et per eos eorúmque successóres ceteris fidélibus tradéndum esse voluisti, respice propitiis ad humilitátis nostræ famulátum, et præsta, ut illius cor, cujus frontem sacro Chrismate delinivimus, et signo sanctæ Crucis signávimus, idem Spiritus sanctus in eo *(vel)* in ea superveniens, templum glóriæ suæ dignanter inhabitando perficiat. Qui cum Patre et eódem Spiritu sancto vivis et regnas Deus, in sæcula sæculórum. *℞.* Amen.

Deinde dicit :

Ece sic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum.

Et vertens se ad Confirmatum, sinistra accipit Pastorale, et dextera manu faciens super eum signum Crucis, dicit :

Bene *✠* dicat te Dóminus ex Sion, ut videas bona Jerúsalem ómnibus diébus vitæ tuæ, et hábeas vitam ætérnam. *℞.* Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens, acceptâ mitra, patrino, vel matrinæ, annuntiat, quod filium suum instruat bonis moribus, quod fugiat mala, et faciat bona, et doceat eum, Credo in Deum, et Pater noster, et Ave María, quoniam ad hoc est obligatus.

Mox sacris exuitur; et vadunt in pace omnes.

DE CLERICO FACIENDO.

Pro Clerico ordinando parentur forfices ad incidendos capillos, bacile pro illis imponendis, et greginiale lineum album super gremium Pontificis tempore tonsuræ tenendum.

Si extra Missarum solemniam, quocumque scilicet die, hora et loco minus solemniter Tonsura conferatur, Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum, amictu, cruce pectorali, stola alba, et mitra simplici indutus, accedens ad faldistorium ante medium Alaris, si sit in Capella seu in alio loco convenienti sibi paratum, sedet.

Vel si ante, vel post Missam privatim celebratam conferatur, Pontifex, deposito manipulo, casula tamen retenta, vel ea pariter exutus, accipit mitram simplicem, et accedens ad faldistorium ante medium altaris positum, sedet.

Vel denique si Tonsuram tantum in privata Missæ celebratione, cum mitra simplici; aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solennia Pontificaliter paratus conferat Episcopus: In Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis: et in aliis Missis, in quibus non dicitur Glória in excelsis, post Introitum, Tonsura conferri debet. In Missis vero de Quatuor Temporibus, de Sabbato sancto, et in aliis Missis in quibus dicitur Glória in excelsis, dicto Kyrie eléison, ad Tonsuram proceditur.

Pontifice igitur sedente in faldistorio, vocatur Tonsurandus nominatim, qui respondens Adsum, accedit: et, facta profunda reverentia Pontifici, genuflectit coram illo, habens suum superpelliceum super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera.

Mox surgit Pontifex cum mitra, et dicit:

✠ Sit nomen Domini benedictum.

✠ Ex hoc nunc et usque in sæculum.

✠ Adjutorium nostrum in nomine Domini.

✠ Qui fecit cælum et terram.

OREMUS, fratres charissimi, Dominum nostrum Jesum Christum pro hoc famulo suo, qui ad deponendum comas capitis sui pro ejus amore festinat, ut donet ei Spiritum sanctum, qui habitum Religionis in eo in perpetuum conservet, et a mundi impedimento, ac sæculari desiderio cor ejus defendat: ut, sicut immutatur in vultu, ita dextera manus ejus virtutis ei tribuat incrementa, et ab omni cæcitate spiritali et humana oculos ejus aperiat, et lumen ei æternæ gratiæ concedat: Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola seu ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam et Psalmum sequentes:

Tu es, Domine, qui restitues hæreditatem meam mihi.

PSALMUS 15.

CONSERVA me, Domine, quoniam speravi in te. * Dixi Domino: Deus meus es tu; quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificavit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: * postea acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: * nec memor ero nominum eorum per labia mea.

Repetitur Antiphona. Tu es, Domine, etc.

Incepto Psalmo, extenditur supra gremium Pontificis mantile album, et Pontifex cum forcibus incidit Tonsurando extremitates capillorum in quatuor locis, videlicet in fronte, in occipitio, et ad utramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit, dicente eo qui tondetur: Dominus pars hæreditatis meæ, et calicis mei: tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.

Tonso Clerico, Pontifex, depositis gremiali et mitra, surgit, et stans versus ad illum, dicit:

OREMUS.

PRÆSTA, quæsumus omnipotens Deus: ut hic famulus tuus, cujus hodie comas capitis pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneat, et eum sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum. *ñ.* Amen.

Tunc schola seu ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam et Psalmum sequentes; qua incepta, Pontifex sedet cum mitra.

Ant. Hic accipiet benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo: quia hæc est generatio quærentium Dominum.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitudo ejus, * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina preparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde: * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino: * et misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio querentium eum, * querentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Glória Patri, etc. Sicut erat, etc.

Repetitur Antiphona. Hic accipiet, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et conversus ad altare, dicit: Orémus.

Et ministri dicunt: Flectamus genua. R. Levate.

Et Pontifex versus ad Tonsum adhuc genuflexum, dicit:

ADESTO, Domine, supplicationibus nostris: et hunc famulum tuum bene dicere dignare, cui in tuo sancto nomine habitum sacræ religionis imponimus; ut, te largiente, et devotus in Ecclesia tua persistere, et vitam percipere mereatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Tum Pontifex sedet cum mitra, et accipiens præmanibus superpelliceum, Tonsum totaliter induit, dicens:

Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia et sanctitate veritatis.

Quo expedito, Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad illum, dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiternus Deus, propitiare peccatis nostris, et ab omni servitute sæcularis habitus hunc famulum tuum emunda; ut dum ignominiam sæcularis habitus deponit, tua semper in ævum grátia perfruatur; ut sicut similitudinem coronæ tuæ eum gestare facimus in capite, sic tua virtute hæreditatem subsequi mereatur æternam in corde, qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, sedet et Clericum sic alloquitur:

FILI charissime, animadvertere debes, quod hodie de foro Ecclesiæ factus sis, et privilegia clericalia sis sortitus. Cave igitur, ne propter culpam tuam illa perdas; et habitu honesto, bonisque moribus, atque operibus Deo placere studeas. Quod ipse tibi concedat per Spiritum sanctum suum. R. Amen.

Et si nullus alius ordo conferatur, subdit:

Dic semel septem Psalmos penitenciales cum Litanis, Versiculis, et Orationibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

DE MINORIBUS ORDINIBUS

UNI TANTUM CONFERENDIS.

S, extra Missarum solemnia, Dominicis scilicet et festivis diebus duplicibus in mane tantum, minus solemniter conferantur, Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem amictu, cruce pectorali, stola alba, et mitra simplici indutus, accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Vel, si immediate ante vel post Missam privatim celebratam conferantur, Pontifex, deposito manipulo, sine casula, vel cum ea, et mitra simplici, accedens ad faldistorium, sedet.

Vel denique si minores tantum Ordines in privata Missæ celebratione, cum mitra simplici, aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solemnia Pontificaliter paratus conferat Episcopus: In Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, et in aliis Missis, in quibus non dicitur Glória in excelsis, post Kyrie eléison, omnes minores Ordines conferantur. In Missis vero de Sabbato sancto, et in aliis Missis, in quibus dicitur Glória in excelsis, eo dicto, ad quatuor minores Ordines proceditur. In Missis autem de Quatuor Temporibus, dicta prima Lectione, ordinatur Ostiarius, post secundam Lectionem Lector, post tertiam Exorcista, post quartam Acolythus.

Ordinandus ad quatuor minores Ordines esse debet superpelliceo indutus, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARII.

Pro Ostiario parentur claves Ecclesiæ, vel Capellæ, in aliqua pellicula, et tintinnabulum, si non adsint campanæ.

PONTIFEX ante medium altaris in faldistorio sibi parato sedet, renibus altari versis, et Archidiaconus, aut alius minister, vocat Ordinandum dicens: Accédât qui ordinandus est ad officium Ostiariorum.

Mox Notarius appellat eum nomine suo, qui respondens Adsum, accedit, et, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit coram eo. Tum Pontifex illum admonet, dicens:

SUSCEPTURUS, fili charissime, officium Ostiariorum, vide quæ in domo Dei agere debeas: Ostiarium oportet percutere cymbalum et campanam, aperire Ecclesiam et sacrarium, et librum aperire ei qui prædicat. Prøvide igitur, ne per negligentiam tuam, illarum rerum, quæ intra Ecclesiam sunt, aliquid depereat; certisque horis domum Dei apèrias fidelibus, et semper claudas infidelibus. Stude etiam, ut sicut materialibus clavibus Ecclesiam visibilem aperis et claudis, sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis et exemplis tuis claudas diabolo, et apèrias Deo, ut divina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere cõpleant: quod in te Dõminus perficiat per misericordiam suam.

Hujusmodi admonitiones non fiunt Cardinali, nec Episcopo electo.

Deinde claves Ecclesiæ, quas manu dextera tangit Ordinandus, ei traduntur a Pontifice dicente:

Sic age, quasi redditurus Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, vel alius vices ejus tenens, ducit eum ad ostium Ecclesiæ, aut Capellæ, et facit illum claudere et aperire: tradit etiam illi Archidiaconus funem Campanarum, faciens eum campanas, aut, illarum defectu, campanulam pulsare; deinde reducit illum ad Pontificem. Mox deposito gremiali, surgit Pontifex, et stans cum mitra versus ad ipsum coram se genuflectentem, dicit:

Deu[m] Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene-
 ✠ dicere dignetur, quem in officium Ostiariorum eligere dignatus est: ut sit ei fidelissima cura in domo Dei diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
 R. Amen.

Tum, mitra deposita, stat Pontifex, et conversus ad altare, dicit: Orémus.

Ministri subjungunt: Flectamus genua. R. Levate.

Et statim vertens se ad Ostiarium genuflexum, stans sine mitra, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene-
 ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Ostiariorum: ut inter janitores Ecclesiæ tuæ paretur obsequio, et inter electos tuos partem tuæ mereatur habere mercëdis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.
 R. Amen.

Si hic tantum Ordo conferatur, et collatio hujusmodi facta fuerit extra missam, Pontifex statim sedet cum mitra, et Ordinatam alloquitur ut infra: si vero id egerit intra Missam privatim celebratam, data benedictione, sedens ut supra, admonet eum sub his verbis:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus humeris tuis impositum; stude sancte, et religiose vivere atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possis acquirere; quam ipse tibi per suam misericordiam concedere dignetur.

Dic semel septem Psalmos pœnitentiâles cum Litanis, Versiculis, et Oratiónibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Si vero simul cum isto ordine collata fuerit Tonsura, admonet eum, ut infra post Ordinationem Acolythi.

DE ORDINATIONE LECTORIS.

Pro Lectore ordinando paretur liber Lectionum.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito, reassumpta mitra sedet; tum Archidiaconus, aut alius, vocat Lectorem hoc modo:

Accedat qui ordinandus est ad officium Lectorum.

Mox illum per Notarium, ut supra, nominatum et coram Pontifice genuflexum Pontifex admonet, dicens:

Electus, fili charissime, ut sis Lector in domo Dei nostri, officium tuum agnosce, et imple. Potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam perfectionis æternæ. Lectorem siquidem oportet legere ea quæ (vel ei qui prædicat, et lectiones cantare, et benedicere panem, et omnes fructus novos. Stude igitur verba Dei, videlicet Lectiones sacras, distincte et aperte ad intelligentiam et ædificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas divinarum lectionum incuria tua ad instructionem audientium corrumpatur.

Quod autem ore legis, corde credas et opere cômpleas; quâtenus auditôres tuos verbo pâriter et exêmplo tuo docère possis. Ideoque dum legis, sta in alto loco Ecclesiæ, ut ab omnibus audiâris et videâris, figurans positione corporali te in alto virtutum gradu debere conversâri; quâtenus cunctis, a quibus audiris et vidêris, cœlestis vitæ formam præbeas: quod in te Deus impleat per grâtiâ suâ.

Deinde Pontifex accipit et tradit Ordinando Codicem de quo lecturus est; quem manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

Accipe, et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter implêveris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administravêrunt ab initio.

Tum Pontifex cum mitra surgit, et stans versus ad illum adhuc genuflexum, dicit:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem in ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam elementer effundat; quâtenus legat distincte quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleat. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium suum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit: Oremus.

Ministri subjungunt: Flectamus genua. *R.* Levate.

Deinde vertens se ad Ordinatam genuflexum, dicit sine mitra:

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Lectoris: ut assiduitate Lectionum instructus sit atque ordinatus, et agenda dicat, et dicta opere impleat, ut in utroque sanctæ Ecclesiæ exêmplo sanctitati suæ consulat. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium

tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Et si hic tantum Ordo conferatur, admonet eum ut supra pag. 241. sedens cum mitra.

Si vero plures uni tantum Ordines fuerint collati, illum alloquitur, ut infra post Ordinationem Acolythi.

DE ORDINATIONE EXORCISTÆ.

Pro Exorcista paretur liber Exorcismorum, ejus loco dari potest Pontificale, vel Missale.

PONTIFEX in faldistorio ante medium altaris posito sedente cum mitra, vocatur Exorcista per Archidiaconum, aut alium, modo consueto:

Accedat qui ordinandus est ad Officium Exorcistarum.

Mox illum per Notarium, ut supra, nominatum, et coram Pontifice genuflexum admonet Pontifex, dicens:

ORDINANDUS, fili charissime, in officium Exorcistarum, nòscere debes quid sùscipis. Exorcistam etenim oportet abjicere dæmones, et dicere pòpulo, ut, qui non communicat, det locum; et aquam in ministèrio fùndere. Accipis itaque potestatem imponendi manum super energúmenos; et per impositionem manuum tuarum, grátia Spiritus sancti et verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corpóribus obséssis. Stude igitur, ut sicut a corpóribus aliorum dæmones expellis, ita ab ánimo tuo et corpore omnem immunditiam et nequitiam ejicias; ne illi succumbas, quem ab aliis tuo effugas ministèrio. Disce per officium tuum vitiis imperare, ne in tuis móribus aliquid sui juris inimicus váleat vindicare.

Quod autem ore legis, corde credas et opere cômpleas; quâtenus auditôres tuos verbo pâriter et exêmplo tuo docère possis. Ideoque dum legis, sta in alto loco Ecclesiæ, ut ab omnibus audiâris et videâris, figurans positione corporali te in alto virtutum gradu debere conversâri; quâtenus cunctis, a quibus audiris et vidêris, cœlestis vitæ formam præbeas: quod in te Deus impleat per grâtiâ suâ.

Deinde Pontifex accipit et tradit Ordinando Codicem de quo lecturus est; quem manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

Accipe, et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter implêveris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administravêrunt ab initio.

Tum Pontifex cum mitra surgit, et stans versus ad illum adhuc genuflexum, dicit:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem in ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam elementer effundat; quâtenus legat distincte quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleat. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium suum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ñ. Amen.*

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit: Oremus.

Ministri subjungunt: Flectamus genua. *ñ. Levate.*

Deinde vertens se ad Ordinatam genuflexum, dicit sine mitra:

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Lectoris: ut assiduitate Lectionum instructus sit atque ordinatus, et agenda dicat, et dicta opere impleat, ut in utroque sanctæ Ecclesiæ exêmplo sanctitati suæ consulat. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium

tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *ñ. Amen.*

Et si hic tantum Ordo conferatur, admonet eum ut supra pag. 241. sedens cum mitra.

Si vero plures uni tantum Ordines fuerint collati, illum alloquitur, ut infra post Ordinationem Acolythi.

DE ORDINATIONE EXORCISTÆ.

Pro Exorcista paretur liber Exorcismorum, ejus loco dari potest Pontificale, vel Missale.

PONTIFEX in faldistorio ante medium altaris posito sedente cum mitra, vocatur Exorcista per Archidiaconum, aut alium, modo consueto:

Accedat qui ordinandus est ad Officium Exorcistarum.

Mox illum per Notarium, ut supra, nominatum, et coram Pontifice genuflexum admonet Pontifex, dicens:

ORDINANDUS, fili charissime, in officium Exorcistarum, nòscere debes quid sùscipis. Exorcistam etenim oportet abjicere dæmones, et dicere pòpulo, ut, qui non communicat, det locum; et aquam in ministerio funderet. Accipis itaque potestatem imponendi manum super energúmenos; et per impositionem manuum tuarum, grátia Spiritus sancti et verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corpóribus obséssis. Stude igitur, ut sicut a corpóribus aliorum dæmones expellis, ita ab ánimo tuo et corpore omnem immunditiam et nequitiam ejicias; ne illi succumbas, quem ab aliis tuo effugas ministerio. Disce per officium tuum vitiis imperare, ne in tuis móribus aliquid sui juris inimicus váleat vindicare.

Tunc etenim recte in aliis dæmonibus imperabis, cum prius in teipso eorum omnimodam superas nequitiam: quod tibi Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit ei librum Exorcismorum, vel illius loco Pontificale, seu Missale, et dum Ordinandus librum tangit manu dexterâ, dicit Pontifex:

Accipe, et commenda memoriæ, et habe potestatem imponendi manus super energúmenos, sive baptizatos, sive catechúmenos.

Mox surgit Pontifex, et stans eum mitra conversus ad illum adhuc genuflexum, dicit:

Deu[m] Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecémur, ut hunc famulum suum benedicere dignetur in officium Exorcistarum: ut sit spiritalis imperator ad abigendos dæmones de corpóribus obsessis, cum omni nequitia eorum multifórmi. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. *ñ.* Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit: Orémus.

Et ministri subdunt: Flectámus génuâ. *ñ.* Leváte.

Et convertens se ad Ordinatum genuflexum, dicit:

DOMINE sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, benedicere dignare hunc famulum tuum in officium Exorcistarum: ut per impositionem mánuum et oris officium, potestatem et impérium hábeat spiritus immundos coercendi, ut probábilis sit médicus Ecclesiæ tuæ grátia curatiónum virtutéque cœlesti confirmátus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. *ñ.* Amen.

Et si hic tantum Ordo conferatur, admonet eum ut supra pag. 240. dictum est, sedens cum mitra.

Si vero plures minores Ordines eidem collati fuerint, Pontifex hortatur illum ut infra post collationem Acolythatus.

DE ORDINATIONE ACOLYTHI.

Pro Acolytho parentur Candelabrum cum cereo extincto, et urceolus pro vino vacuus.

PONTIFEX in faldistorio ante medium altaris, reasumpta mitra, sedet; tum Archidiaconus, vel alius locum ejus tenens, Acolythum vocat, dicens: Accedat qui ordinandus est ad officium Acolythorum.

Mox illum nominatum, ut supra, et genuflexum, admonet Pontifex, dicens:

SUSCEPTUS, fili charissime, officium Acolythi, pensa quod súscipis. Acolythum etenim oportet ceroferarium ferre, luminária Ecclesiæ accendere, vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Stude igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteris, si lucem Deo manibus præferens, operibus tenebrarum inservias, et per hoc aliis exempla perfidiæ præbeas. Sed juxta quod Veritas dicit: Luceat lux tua coram hominibus, ut videant opera tua bona, et glorificent Patrem tuum qui in cœlis est. Et secundum quod ait Apóstolus Paulus: In medio nationis pravæ et perversæ luceas sicut luminare in mundo, verbum vitæ continens. Sint ergo lumbi tui præcincti, et lucernæ ardentes in manibus tuis, ut sis filius lucis. Abjicias opera tenebrarum, et induaris arma lucis. Eras etenim

aliquándo ténebræ, nunc autem lux in Dómino, ut filius lucis ámbula. Quæ sit vero ista lux, quam tantópere incúleat Apóstolus, ipse demónstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitáte, et justitia, et veritáte. Esto igitur sollicitus, in omni justitia, bonitáte et veritáte, ut te, et álios, et Dei Ecclesiám illúmines. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum súggeres et aquam, si tu ipse Deo sacrificium per castam vitam et bona ópera oblátus fueris: quod tibi Dóminus concédatur per misericórdiam suam.

Post hæc accipit et tradit Pontifex Acolytho candelabrum cum candela extincta, quod ipse manu dextera tangit, Pontifice dicente:

Accipe ceroterarium cum céreo, et scias te ad accendenda Ecclesiæ luminária mancipári, in nómine Dómini. *R.* Amen.

Tum accipit et tradit ei urceolum vacuum, quem similiter tangere debet Acolythus, et dicit Pontifex:

Accipe urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nómine Dómini. *R.* Amen.

Postea stans Pontifex cum mitra versus ad eum genuflexum, dicit:

DEUM Patrem omnipoténtem, fratres charíssimi, suppliciter deprecémur, ut hunc famulum suum bene-
dicere dignétur in órdine Acolythórum: quatenus lumen visibile manibus præferens, lumen quoque spirituále moribus præbeat. Adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, deposita mitra, convertit se ad altare et stans dicit: Oremus.

Et ministri dicunt: Flectámus génua. *R.* Leváte.

Et mox conversus ad Acolythum genuflexum, subdit:

DOMINE sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum, et Apóstolos ejus, in hunc mundum lumen claritátis tuæ misisti, quique ut mortis nostræ antiquum aboléres chirógraphum, gloriosissimæ illum Crucis vexillo affigi, ac ságuinem et aquam ex látere illius pro salúte géneris humáni efflúere voluisti, bene *✠* dicere dignáre hunc famulum tuum in officium Acolythórum, ut ad accendendum lumen Ecclesiæ tuæ, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum Sanguinem Christi Filií tui in offerenda Eucharistia sanctis altáribus tuis fidéliter subministret. Accénde, Dómine, cor ejus et mentem ad amórem grátiae tuæ, ut illuminátus vultu splendóris tui, fidéliter tibi in sancta Ecclesiá desérviat. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui ad Moysen et Aaron locútus es, ut accenderéntur lucernæ in tabernáculo testimoníi: bene *✠* dicere dignáre hunc famulum tuum, ut sit Acolythus in Ecclesiá tua. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, fons lucis, et origo bonitátis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminásti, ejúsque passióis mystério redemísti: bene *✠* dicere dignáre hunc famulum tuum, quem in officium Acolythórum consecrámus, poscéntes cleméntiam tuam, ut ejus mentem et lumine sciéntiæ illústres, et pietátis tuæ rore irriges; ut ita accéptum ministérium, te auxiliánte, pérangat, quálliter ad ætérnam remuneratióem pervenire mereátur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde, si Ordinatio peracta fuerit extra Missam, Pontifex, accepta mitra, sedet; et ad minores Ordines promotum inonet, ut infra: si vero intra Missam, post datam benedictionem sedens cum mitra, eum tunc alloquitur:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordines per te susceptos, ac onus humeris tuis impositum; stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per suam misericordiam concedere dignetur.

Dic semel septem Psalmos penitenciales cum Litanis, Versiculis, et Orationibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit, et promittit se facturum. Tandem, si collatus fuerit hic tantum Ordo, admonet eum ut supra pag. 240.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro subdiacono parentur Calix vacuus cum Patena superposita similiter vacua, urecoli vino et aqua pleni super pelviculam, una cum manutergio, et liber Epistolarum:

Paretur etiam Hostia parva, et velum oblongum coloris albi pro Communione.

PONTIFEX omnibus paramentis pontificalibus coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Subdiaconatus Ordinem conferat in Missis de Quatuor Temporibus, dicta quinta Lectione: in Missis vero et Sabbatis ante Dominicam Passionis, aut Resurrectionis Domini, aut, ex

dispensatione Apostolica, in Missis de festivo die duplici, vel de Dominicis, dicta Collecta cum Oratione pro Ordinandis sub una conclusione: et factis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ; accedit cum mitra, ad faldisterium ante medium altaris sibi paratum, et sedet.

Et si fuerit extra Tempora, antequam ad collationem Ordinis procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, ejus vigore eidem Pontifici facultas conceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex Deo gratias, et ad ordinationem procedit.

Tum Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat Ordinandum, et dicit:

Accedat qui ordinandus est Subdiaconus.

Deinde Notarius sub una ex triplici formula convenienti eum vocat, dicens:

N. ad titulum Ecclesiæ N. vel N. ad titulum patrimonii sui. vel Frater N. professus Ordinis N. ad titulum paupertatis.

Ordinandus vero, quisquis sit, respondet: Adsum, et accedit versus Episcopum, quem profunda reverentia salutatur.

Debet autem Ordinandus in Subdiaconum indutus esse amictu (non tamen super caput, sed ita circa collum dimisso, ut facile possit supra cervicem reduci); item alba, et cingulo: habere etiam debet manipulum in manu sinistra, tunicellam coloris albi super brachio item sinistro, et candelam in manu dextera.

Eum itaque sic paratum competenti spatio coram Pontifice stantem, ille cum mitra sedens admonet, dicens:

Fili dilectissime, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendus, iterum atque iterum considerare debes attente, quod onus hodie ultro appetis. Hactenus enim liber es, licetque tibi pro arbitrio ad sæcularia

vota transire; quod si hunc Ordinem suscepis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire regnare est, perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit, atque in Ecclesiæ ministerio semper esse mancipatum. Proinde, dum tempus est, cogita, et si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini huc accede.

Hæc admonitio non fit Religiosis.

Illo tunc accedente, et genua flectente coram Pontifice, si sit alius ad altiorem Ordinem promovendus, Archidiaconus vocat eum, dicens:

Accedat qui ordinandus est Diaconus *vel* Presbyter.

Mox Subdiaconandus super tapete se prosternit contra cornu Evangelii altaris, facie altari versa; Diaconandus autem, si adsit, contra cornu Epistolæ; et Presbyterandus contra medium altaris, faciebus similiter altari versis. Pontifex vero cum mitra super pulvinum genuflectit ante faldistorium, et schola inchoat, vel si officium fiat sine cantu, Pontifex ipse incipit Litanias dicens: *Kyrie eleison, ut supra 15.*, proseguendo totas de more, genuflexis respondentibus ministris:

Postquam autem dictum fuerit,

Ut omnibus fidelibus defunctis, etc.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, conversus ad Ordinandum, si fuerit solus, dicit:

Primo.

Ut hunc Electum bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo.

Ut hunc Electum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertio.

Ut hunc Electum bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Si autem pluribus diversos Ordines conferat Pontifex, supradictam benedictionem dabit in plurali, dicens:

Primo.

Ut hos Electos bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo.

Ut hos Electos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Tertio.

Ut hos Electos bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Deinde reddito baculo Pastoralis, rursus ante faldistorium genuflectit Pontifex, et perficiuntur Litanie. Ut nos exaudire, etc.

Quibus finitis, surgens Pontifex cum mitra sedet ut supra: si vero sit aliquis alius intra eadem Missarum solemnia Ordinandus, alta voce dicit Archidiaconus, aut Capellanus vices illius gerens:

Recedat in partem qui ordinandus est Diaconus, vel Presbyter.

Tum Pontifex Subdiaconandum ante se genuflexum admonet, dicens:

ACCCEPTURUS, fili dilectissime, officium Subdiaconatus, sedulo attende quale ministerium tibi traditur. Subdiaconum enim oportet aquam ad ministerium altaris preparare, Diacono ministrare, pallas altaris et corporalia ablueri, Calicem et Patenam in usum Sacrificii eidem offerre. Oblationes quæ veniunt in altare, panes

Propositionis vocantur : de ipsis oblationibus tantum debet in altari poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in Sacrario remaneat. Pallæ, quæ sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lavari, et in alio corporales pallæ. Ubi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamen debet lavari, ipsaque lotionis aqua in Baptistarium debet vergi. Stude itaque ut ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitide et diligentissime complens, invisibilia horum exemplo perficias. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ ipse est Christus, teste Joanne, qui in Apocalypsi sua altare aureum se vidisse perhibet stans ante thronum, in quo, et per quem oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cujus altaris pallæ et corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus, quasi vestimentis pretiosis, circumdatur, ut ait Psalmista : Dominus regnavit, decorem indutus est. Beatus quoque Joannes in Apocalypsi vidit Filium hominis præcinctum zona aurea, id est, Sanctorum caterva. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est a te aqua cœlestis doctrinæ, qua purificati, ad ornamentum altaris, et cultum divini Sacrificii redeant. Esto ergo talis, qui Sacrificiis divinis, et Ecclesiæ Dei, hoc est, Corpori Christi, digne servire valeas, in vera et Catholica fide fundatus, quoniam, ut ait Apostolus : Omne quod non est ex fide, peccatum est, schismaticum est, et extra unitatem Ecclesiæ est. Et ideo, si usque nunc fuisti tardus ad Ecclesiam, amodo debes esse assiduus. Si usque nunc somnolentus, amodo vigil. Si usque nunc ebriosus, amodo sobrius. Si usque nunc inhonestus, amodo castus : quod ipse tibi præstare dignetur, qui vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde Pontifex adhuc sedens accipit, et Ordinando Calicem vacuum tradit cum Patena vacua superposita, quem ille manu dextera tangit, Pontifice interim dicente :

Vide cujus ministerium tibi traditur : ideo te admoneo ut ita te exhibeas, ut Deo placere possis.

Et Archidiaconus, vel illius vices gerens, accipit, et tradit ei urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio; quæ omnia similiter Ordinandus tangere debet.

Postea surgit Pontifex, et versus ad populum stans cum mitra, dicit :

OREMUS Deum, ac Dominum nostrum, fratres charissimi, ut super hunc servum suum, quem ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat bene dictionem suam et gratiam : ut in conspectu ejus fideliter serviens, prædestinata Sanctis præmia consequatur. Adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum, deposita mitra, conversus ad altare Pontifex, dicit : Orémus.

Et ministri subdunt : Flectamus genua. *R.* Levate.

Mox Pontifex versus ad Ordinandum genuflexus, dicit, sine mitra :

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, benedicere dignare hunc famulum tuum, quem ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es : ut eum in sacrario tuo sancto strenuum sollicitumque cœlestis militiæ instituas excubitorem, sanctisque altaribus tuis fideliter subministret, et requiescat super eum Spiritus sapientiæ, et intellectus, Spiritus consilii et fortitudinis, Spiritus scientiæ et pietatis, et repleas eum Spiritu timoris tui; et eum in ministerio divino confirmes, ut obediens facto, ac dicto parens, tuam gratiam consequatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, sedens eum mitra, accipit amictum qui in collo Ordinandi jacet, imponitque super caput ejus, dicens :

Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis :
In nomine Pa $\times$ tris, et Fi $\times$ lii, et Spiritus $\times$ sancti.
R. Amen.

Tum immittit Pontifex manipulum in sinistrum brachium ejusdem, dicens :

Accipe manipulum, per quem designantur fructus bonorum operum : In nomine Pa $\times$ tris, et Fi $\times$ lii, et Spiritus $\times$ sancti. R. Amen.

Post hæc Tunica illum totaliter induit, dicens :

Tunica jucunditatis, et indumento lætitiæ induat te Dominus : In nomine Pa $\times$ tris, et Fi $\times$ lii, et Spiritus $\times$ sancti. R. Amen.

Tandem tradit illi librum Epistolarum, quem tangit manu dextera, dicente interim Pontifice :

Accipe librum Epistolarum, et habe potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis : In nomine Pa $\times$ tris, et Fi $\times$ lii, et Spiritus $\times$ sancti. R. Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Subdiaconus surgit, et facta Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, et genuflectit. Tum Pontifex surgit, et accedit, si Missa legatur, ad cornu Epistolæ, ubi, deposita mitra, illam prosequitur : si vero Missa dicatur in cantu, vadit ad sedem seu ad faldistorium; et suo loco, et tempore a Subdiacono novo cantatur Epistola; et si adsit aliquis alius, confert Diaconatum vel Presbyteratum, ut infra.

Lecto autem Offertorio, Pontifex, accepta mitra, in faldistorio, ante medium altaris posito, sedet : mox Subdiaconus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; tum facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit, ejusque manum dexteram,

dum tradit candelam, osculatur : deinde surgit, et facta iterum reverentia, redit ad locum suum. Facta Oblatione, Pontifex annulum et chirothecas deponit, et lotis manibus, resumat annulum, et surgit : sublatoque faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam; Secreta diei dicitur cum Secreta pro Ordinato sub unico Per Dominum, etc. non omissis aliis Secretis, quæ sint dicendæ.

Dum Pontifex dicit Orationem, Domine Jesu Christe, qui dixisti, etc. Subdiaconus accedit ad dexteram Pontificis, et Oratione dicta, uterque simul osculatur altare : Subdiaconus tamen non ponit manus super altare, sed eas ante pectus plicatas retinet, (quod et de Diacono intelligendum est) et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Subdiacono, dicens : Pax tecum. Cui ille respondet : Et cum spiritu tuo. Tum Subdiaconus, facta ante et post profunda reverentia Pontifici, et genuflexione SS. Sacramento, vadit ad locum suum.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, Palla Calix tegitur, et ultra medium Corporalis ex parte Evangelii, non extra ipsum, collocatur. Tum Pontifex supponit Patenam Hostiæ, qua communicandus est Ordinatus; qui ante medium altaris accedens, genuflexus dicit intelligibili voce : Confiteor Deo, etc. quo absoluto, Pontifex, facta genuflexione SS. Sacramento, surgit et aliquantulum se retrahit ad cornu Evangelii; et versus ad Ordinatam, junctis manibus, dicit, licet unicuique sit communicandus : Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducatur vos ad vitam æternam. R. Amen.

Indulgentiam, $\times$ absolutionem, et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. R. Amen.

Tum accedit Ordinatus ad supremum altaris gradum, ubi genuflexus, et communicaturus mappulam recipit : Pontifex vero versus ad altare, facit genuflexionem

SS. Sacramento; deinde surgens, sinistra Patenam, dextera vero Hostiam reverenter accipit, quam aliquantulum elevatam tenet super Patenam, et conversus ad Ordinatam in medio altaris, dicit:
Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Mox ter subjungit:
Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur ánima mea.

Et accedens, Ordinato porrigit SS. Sacramentum, faciens cum eo signum crucis super Patenam, et simul dicens:

Corpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam ætérnam. Et Ordinatus respondens Amen. manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori ejus supposita Patena. Deinde unus ministrorum purificat illum Calice, aut alio vase cum vino ad hoc destinato; et cum Ordinatus os ad mappulam exterserit, redit ad locum suum.

Hæc omnia simili modo servabuntur in Ordinatione Diaconi, si ipse solus fuerit ordinatus.

Communione peracta, Pontifex colligit fragmenta cum Patena, quam super Calicem suum extergit, et purificationem sumit, cum digitorum ablutione; quo facto, mitram accipit, et lavat manus, quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ, Missam prosequitur. Postcommunioni dei Ordinati Postcommunionem adjuncta; sub uno Per Dóminum, nec omittit alias, si quæ faciendæ sint, Commemorationes.

Data Benedictione, ut moris est, et reddito baculo Pastoralis, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito: mox Ordinatus accedit, qui, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit; tum his verbis Subdiaconum aut Diaconum alloquitur Pontifex, dicens:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus húmeris tuis impósitum: stude

sancte et religiöse vivere, atque omnipoténti Deo placere, ut grátiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concedere dignétur. Ad Subdiaconátum (vel ad Diaconátum) ordináte, die Nocturnum talis diei; et omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

Quod ille reverenter suscipit, ac promittit se facturum.

Attamen, si pluribus unicuique diversus Ordo delatus fuerit, admonet eos simul, ut habetur infra, expleta Ordinatione Presbyteri.

Tum surgit Pontifex, et amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit: Dóminus vobiscum. Deinde, Initium sancti Evangelii secundum Joánnem. In principio erat Verbum; et signat tabellam in qua est Evangelium; aut (si deficiat) signat altare et se. Mox acceptis mitra et baculo, prosequitur, factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Si vero aliud Evangelium sit dicendum, illud in cornu Evangelii totum legit, eoque dicto, recedit ut prius.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Pro Diacono paretur liber Evangeliorum; Hostia parva, ac velum album pro Communione.

Pontifex omnibus paraméntis pontificalibus, coloris temporis et officio convenientis, ad Missam necessario celebrandam indutus, ut Ordinationem Diaconatus conferat, in Dominicis, aut festivis diebus ex dispensatione apostolica, aut statutis a jure temporibus, dicta Oratione diei cum sequenti collecta pro Ordinando:

SS. Sacramento; deinde surgens, sinistra Patenam, dextera vero Hostiam reverenter accipit, quam aliquantulum elevatam tenet super Patenam, et conversus ad Ordinatam in medio altaris, dicit:
Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Mox ter subjungit:
Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur ánima mea.

Et accedens, Ordinato porrigit SS. Sacramentum, faciens cum eo signum crucis super Patenam, et simul dicens:

Corpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam ætérnam. Et Ordinatus respondens Amen. manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori ejus supposita Patena. Deinde unus ministrorum purificat illum Calice, aut alio vase cum vino ad hoc destinato; et cum Ordinatus os ad mappulam exterserit, redit ad locum suum.

Hæc omnia simili modo servabuntur in Ordinatione Diaconi, si ipse solus fuerit ordinatus.

Communione peracta, Pontifex colligit fragmenta cum Patena, quam super Calicem suum extergit, et purificationem sumit, cum digitorum ablutione; quo facto, mitram accipit, et lavat manus, quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ, Missam prosequitur. Postcommunione diei Ordinati Postcommunione adjuncta; sub uno Per Dóminum, nec omittit alias, si quæ faciendæ sint, Commemorationes.

Data Benedictione, ut moris est, et reddito baculo Pastoralis, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito: mox Ordinatus accedit, qui, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit; tum his verbis Subdiaconum aut Diaconum alloquitur Pontifex, dicens:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus húmeris tuis impósitum: stude

sancte et religiöse vivere, atque omnipoténti Deo placere, ut grátiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concedere dignétur. Ad Subdiaconátum (vel ad Diaconátum) ordináte, die Nocturnum talis diei; et omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

Quod ille reverenter suscipit, ac promittit se facturum.

Attamen, si pluribus unicuique diversus Ordo delatus fuerit, admonet eos simul, ut habetur infra, expleta Ordinatione Presbyteri.

Tum surgit Pontifex, et amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit: Dóminus vobiscum. Deinde, Initium sancti Evangelii secundum Joánnem. In principio erat Verbum; et signat tabellam in qua est Evangelium; aut (si deficiat) signat altare et se. Mox acceptis mitra et baculo, prosequitur, factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Si vero aliud Evangelium sit dicendum, illud in cornu Evangelii totum legit, eoque dicto, recedit ut prius.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Pro Diacono paretur liber Evangeliorum; Hostia parva, ac velum album pro Communione.

Pontifex omnibus paraméntis pontificalibus, coloris temporis et officio convenientis, ad Missam necessario celebrandam indutus, ut Ordinationem Diaconatus conferat, in Dominicis, aut festivis diebus ex dispensatione apostolica, aut statutis a jure temporibus, dicta Oratione diei cum sequenti collecta pro Ordinando:

EXAUDI, quæsumus Dómine, supplicum preces, et devoto tibi pectore famulantes perpétua defensione custodi: ut nullis perturbationibus impediti, liberam servitutem tuis semper exhibeamus officiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quæ semper dicitur sub uno Per Dóminum, etc. et factis aliis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ, legit Epistolam: qua finita, accedens ad faldistorium ante medium altaris paratum, sedet cum mitra.

Et, si hujusmodi Ordinis collatio fiat extra Tempora, legitur primo loco Mandatum apostolicum, ut dictum est supra pag. 249.

Interim promovendus ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum, aut illius locum tenentem, vocatur, dicendo:

Accedat qui ordinandus est ad Diaconátum.

Mox Ordinandus indutus jam amictu, alba, cingulo, et manipulo, ac stolam in sinistra manu, dalmaticam vero coloris albi supra brachium sinistrum, et candelam in dextera tenens, per Notarium nominatus accedit, et, facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici, sub his verbis loquitur, dicens:

Reverendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclesia Cathólica, ut hunc præsentem Subdiáconum ad onus Diacónii ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens:
Seis illum dignum esse?

Respondet Archidiaconus:
Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex respondet:
Deo grátias.

Et ad ejus Ordinationem procedit. In primis Pontifex sedens cum mitra, Clero populoque annuntiat, dicens:

Auxiliante Dómino Deo, et Salvatøre nostro Jesu Christo, eligimus hunc præsentem Subdiáconum in Ordinem Diacónii. Si quis habet aliquid contra illum, pro Deo, et propter Deum cum fidúcia éxeat, et dicat: verúm-tamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali morula, Pontifex convertit Orationem suam ad Ordinandum, quem sic admonet:

PROVEHENDUS, fili dilectissime, ad Leviticum Ordinem, cógita magnópere ad quantum gradum Ecclesiæ ascéndis. Diáconum enim opórtet ministrare ad altáre, baptizáre, et prædicáre. Sane in vétéri lege, ex duódecim, una tribus Levi elécta est, quæ speciáli devotióne tabernáculo Dei, ejusque sacrificiis, ritu perpétuo deserviret. Tántaque dignitas illi concessa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divinum illum cultum atque officium ministráturus assúrgeret; ádeo ut grandi quodam privilégio hæreditátis et Tribus Dómini esse mererétur et dici: quorum hódie, fili dilectissime, et nomen et officium tenes, quia in ministérium tabernáculi testimonii, id est, Ecclesiæ Dei, eligeris in Levítico officio, quæ semper in procinctu pósita, incessábili pugna contra inimicos dimicet: unde ait Apóstolus: Non est nobis colluctatio advérsus carnem et ságuinem, sed advérsus principes et potestates, advérsus mundi rectóres tenebrárum harum, contra spirituália nequitiæ, in coeléstibus. Quam Ecclesiam Dei, véluti tabernáculum, portáre et munire debes ornátu sancto, prædicátu divino, exémplo perfécto. Levi quippe interpretátur ádditus, sive assúptus. Et tu, fili dilectissime, qui ab hæreditáte patérna nomen áccipis, esto assúptus a carnálibus desidériis, a terrénis concupiscéntiis, quæ militant advérsus ánimam. Esto nítidus, mundus,

purus, castus, sicut decet ministrum Christi, et dispensatorem mysteriorum Dei: ut digne addaris ad numerum Ecclesiastici gradus: ut hæreditas et tribus amabilis Domini esse merearis. Et quia comminister et cooperator es Corporis et Sanguinis Domini, esto ab omni illibera carnis alienus; sicut ait Scriptura: Mundamini qui fertis vasa Domini. Cógita beátum Stéphanum, mérito præcipuæ castitatis ab Apóstolis ad officium istud electum. Cura, ut quibus Evangélium ore annútiás, vivis opéribus expónas; ut de te dicátur: Beáti pedes evangelizántis pacem, evangelizántis bona. Habe pedes tuos calceátos Sanctórum exémplic, in præparatione Evangelii pacis: quod tibi Dóminus concédát per grátiam suam. *R. Amen.*

Deinde, si non sit ordinatus Subdiaconus, ordinandus Diaconus se prosternit ad cornu Epistolæ, vel ubi genuflectebat.

Presbyterandus vero, si adsit, vocatus, ut supra pag. 250. in Ordinatione Subdiaconi dictum est, procumbit ad ejus dexteram super tapete. Pontifex autem cum mitra ante faldistorium suum genuflectens supra pulvum, recitat Litanias, pag. 15. vel schola cantat eas, si officium fiat in cantu, et suo loco, Ordinandus per Pontificem benedicetur, ut pag. 250. habetur.

Postea Ordinando ab accubitu surgente, genuflexo tamen manente, Presbyterandus admonitus redit ad locum suum, et Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum et populum dicens:

COMMUNE vobis commune Oratio prosequatur: ut hic totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconatus ministerium præparatur, Leviticæ bene *R.* dictionis ordine claréscat; et spiritali conversatione præfulgens, grátia sanctificationis elúceat. Præstante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad Ordinandum, dicit alta voce legendo:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suæ grátiam cleménter effúdat; eique consecrationis indultæ propítius dona consérvet, et preces nostras cleménter exáudiat: ut quæ nostro gerenda sunt ministerio, suo benígnus prosequatur auxilio; et quem sacris mystériis exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendum, sua bene *R.* dictione sanctificet et confirmet. Per unigénitum Filium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo et Spiritu sancto vivit et regnat Deus,

Deinde, deposita mitra, et extensis ante pectus manibus, dicit in tono Prælationis, si officium fiat in cantu:

Per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

R. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
R. Sursum corda.
R. Habémus ad Dóminum.
R. Grátias agámus Dómino Deo nostro.
R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutäre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honórum dator, ordinumque distributor, atque officiórum dispósitor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta dispónis per verbum, virtutem, sapientiámque tuam, Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum, sempiterna providéntia præparas, et singulis quibúsque temporibus aptanda dispénsas. Cujus corpus, Ecclesiám videlicet tuam, cœlestium gratiarum varietate distinctum, suorumque conexum distinctiône membrórum, per legem mirabilem

totius compáginis unitum, in augméntum templi tui créscere dilatarique largiris, sacri múnere servitútem trinis grádibus ministrórum nómini tuo militáre constituens, eléctis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domus tuæ fidélibus excúbis permanentes, hæreditátem benedictiónis æternæ sorte perpétua possidérent. Super hunc quoque fámulum tuum, quæsumus Dómine, placátus inténde, quem tuis sacris altáribus servitúrum in offícium Diaconátus suppliciter dedicámus. Et nos quidem tamquam hómines, divini sensus et summæ ratiónis ignári, hujus vitam, quantum póssumus, æstimámus. Te autem, Dómine, quæ nobis sunt ignóta non tránseunt, te occúlta non fallunt. Tu cónitor es secretórum; tu scrutátor es córdium. Tu istius vitam cœlesti póteris examináre iudicio, quo semper prævalet, et admissa purgáre, et ea quæ sunt agénda concédere.

Hic solus Pontifex extensam manum dexteram ponit super caput Ordinandi, dicens :

Accipe Spíritum sanctum, ad robur, et ad resisténdum diabólo, et tentatióibus ejus : in nómine Dómini.

Deinde prosequitur, ut prius, extensam tenens manum dexteram versus Ordinandum usque in finem Prælationis :

EMITTE in eum, quæsumus Dómine, Spíritum sanctum, quo in opus ministérii tui fidéliter exequéndi septifórmis grátiae tuæ múnere roborétur. Abúndet in eo totius forma virtútis, auctóritas modésta, pudor constans, innocétiæ puritas, et spirituális observántia disciplinæ. In móribus ejus præcépta tua fúlgeant, ut suæ castitátis exémplo imitatióem sanctam plebs acquirat; et bonum consciétiæ testimónium præferens, in Christo firmus et stábilis perseveret; dignisque succéssibus de inferióri gradu per grátiam tuam cápere potióra mereátur.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri :

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, Ordinando ante se genuflexo porrigit osculandam Crucem, in medio stolæ positam, ac ipsam stolam imponit super humerum ejus sinistrum, dicens :

Accipe stolam ✠ cándidam de manu Dei : adimple ministérium tuum; potens enim est Deus, ut áugeat tibi grátiam suam : qui vivit et regnat in sæcula sæculórum. ñ. Amen.

Faciens super Ordinandum signum crucis, aliquis vero minister reflectet capita stolæ, et alligabit sub brachio ejus dextero.

Deinde Pontifex accipiens Dalmaticam ea totaliter induit Ordinandum, dicens :

Induat te Dóminus induménto salutis et vestiménto lætitiæ, et Dalmática justitiæ circúmdet te semper. In nómine Dómini. ñ. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et Ordinando tradit librum Evangeliorum, quem manu dextera tangenti dicit :

Accipe potestátem legéndi Evangélium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defúctis : In nómine Dómini. ñ. Amen.

Quo facto, Pontifex, stans sine mitra ad altare conversus, dicit : Orémus.

Ministri subjungunt : Flectámus gēnua. ñ. Leváte.

Deinde vertens se ad Ordinatum, dicit :

EXAUDI, Dómine, preces nostras et super hunc fámulum tuum Spíritum tuæ bene ✠ dictiónis emitte : ut cœlesti múnere ditátus et tuæ majestátis grátiam possit acquirere, et bene vivéndi áliis exémpulum præbere. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater Fidei, Spei, et Gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus et terrénis Angelorum ministris ubique dispositis per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum: hunc quoque famulum tuum spirituáli dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expeditus, sanctis altaribus tuis minister purus accrescat, et indulgentia tua purior, eorum gradu, quos Apóstoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, dignus existat; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructus, tibi compláceat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Diaconus surgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, ibique genuflectit; et suo loco, si officium fieret in cantu, concinet Evangelium.

Pontifex item surgit, et si Missa legatur, vadit ad cornu Epistolæ, ubi, deposita mitra, illam prosequitur; si vero cantetur, redit ad sedem, seu faldistorium: et suo loco, et tempore, si adsit, ordinat Presbyterum.

Diaconus autem tam in offerendo candelam, quam in recipiendo Pacem et Communionem, gerit se ut dictum est supra pag. 254. Excepto tamen, quod, si simul adfuerit alius Ordinatus in Subdiaconum, Diaconus debet semper, et in omnibus actibus illum præcedere, et cantare etiam debet Confiteor, ante Communionem, quando Missa fiat in cantu.

Data benedictione, Episcopus admonet Ordinatam in Diaconum, ut supra pag. 256. et si fuerint plures, sed diversi, ut infra post ordinationem Presbyteri.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Presbytero ordinando paretur oleum Catechumenorum; calix cum vino, et aqua; patena, et hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali, et manutergiis pro manibus abluendis tam pro Episcopo, quam pro Ordinando; stolæ saltem tres coloris convenientis pro impositione manuum super caput Promovendi a tribus saltem Presbyteris faciendæ; gremiale lineum album: Hostia parva, et velum pro communione.

PONTIFEX omnibus paramentis Pontificalibus, coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Ordinem Presbyteratus conferat: In Missis de Quatuor Temporibus; et ex Indulto summi Pontificis, in Dominicis ac Festivis diebus a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusivè, ante ultimum Versum Tractus: in Sabbato vero infra Octavam Pentecostes, et in Festis quæ habent Sequentiam, ante ultimum Sequentiæ Versum: in Dominicis autem, et Festivis diebus per annum, et per Adventum ante Versum Alleluia, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Et si fuerit extra Tempora, ante omnia legitur Mandatum Apostolicum, ut dictum est supra pag. 249.

Interim ad Ordinem Presbyteratus promovendum more Diaconorum paratum, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, habentem planctam coloris albi complicatam super brachium sinistrum, et in manu dextera candelam, ac mappulam albam pro ligandis et tergendis manibus, Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat illum, dicens:

Accédât qui ordinandus est ad Ordinem Presbyteratus.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater Fidei, Spei, et Gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus et terrēis Angelorum ministeriis ubique dispositis per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum: hunc quoque famulum tuum spirituāli dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expeditus, sanctis altaribus tuis minister purus accrescat, et indulgentia tua purior, eorum gradu, quos Apóstoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, dignus existat; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructus, tibi complacere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Diaconus surgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, ibique genuflectit; et suo loco, si officium fieret in cantu, concinet Evangelium.

Pontifex item surgit, et si Missa legatur, vadit ad cornu Epistolæ, ubi, deposita mitra, illam prosequitur; si vero cantetur, redit ad sedem, seu faldistorium: et suo loco, et tempore, si adsit, ordinat Presbyterum.

Diaconus autem tam in offerendo candelam, quam in recipiendo Pacem et Communionem, gerit se ut dictum est supra pag. 254. Excepto tamen, quod, si simul adfuerit alius Ordinatus in Subdiaconum, Diaconus debet semper, et in omnibus actibus illum præcedere, et cantare etiam debet Confiteor, ante Communionem, quando Missa fiat in cantu.

Data benedictione, Episcopus admonet Ordinatam in Diaconum, ut supra pag. 256. et si fuerint plures, sed diversi, ut infra post ordinationem Presbyteri.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Presbytero ordinando paretur oleum Catechumenorum; calix cum vino, et aqua; patena, et hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali, et manutergiis pro manibus abluendis tam pro Episcopo, quam pro Ordinando; stolæ saltem tres coloris convenientis pro impositione manuum super caput Promovendi a tribus saltem Presbyteris faciendæ; gremiale lineum album: Hostia parva, et velum pro communione.

PONTIFEX omnibus paramentis Pontificalibus, coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Ordinem Presbyteratus conferat: In Missis de Quatuor Temporibus; et ex Indulto summi Pontificis, in Dominicis ac Festivis diebus a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusivè, ante ultimum Versum Tractus: in Sabbato vero infra Octavam Pentecostes, et in Festis quæ habent Sequentiam, ante ultimum Sequentiæ Versum: in Dominicis autem, et Festivis diebus per annum, et per Adventum ante Versum Alleluia, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Et si fuerit extra Tempora, ante omnia legitur Mandatum Apostolicum, ut dictum est supra pag. 249.

Interim ad Ordinem Presbyteratus promovendum more Diaconorum paratum, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, habentem planctam coloris albi complicatam super brachium sinistrum, et in manu dextera candelam, ac mappulam albam pro ligandis et tergendis manibus, Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat illum, dicens:

Accedat qui ordinandus est ad Ordinem Presbyteratus.

Mox Ordinandus per Notarium nominatus respondens Adsum, accedit, et, facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici, sub his verbis loquitur, dicens :

Reverendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hunc præsentem Diaconum ad onus Presbyterii ordinétis.

Et Pontifex interrogat, dicens :
Scis illum esse dignum?

Respondet Archidiaconus :

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex dicit :
Deo grátias.

Et annuntiat Clero et populo, dicens :

QUONIAM, fratres charissimi, rectóri navis, et navigio deferendis, eadem est vel securitátis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, ut de electione eorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus, quia de vita et conversatione præsentandi, quod nunquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; et necesse est, ut facilius ei quis, obedientiam exhibeat Ordinató, cui assensum præbuerit Ordinando. Hujus siquidem Diaconi in Presbyterum, auxiliante Domino, Ordinandi conversatio (quantum mihi videtur) probata, et Deo placita existit et digna (ut arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque, quid de ejus actibus, aut moribus novéritis, quid de mérito sentiátis, libera voce pandátis; ac illi testimonium Sacerdotii, magis pro mérito quam affectione aliqua tribuátis. Si quis igitur

habet aliquid contra illum, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia éxeat, et dicat. Verúmtamen memor sit conditionis suæ.

Postea Pontifex, aliqua interjecta morula, convertens sermonem suum ad Ordinandum, admonet eum, dicens :

CONSECRANDUS, fili dilectissime, in Presbyterátus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter éxequi studeas. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præesse, prædicare, et baptizare. Cum magno quippe timóre ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum ut cœlestis sapiéntia, probi mores et diuturna justitiæ observatio ad id eléctos commendent. Unde Dóminus præcipiens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit : Quos tu nosti, quod senes populi sunt. Tu siquidem in septuaginta viris et sénibus signatus es, si per Spiritum septiformem, decalogum Legis custodiens, probus et maturus in sciéntia similiter et in ópere fúeris. Sub eodem quoque mystério et eadem figura in novo Testamento Dóminus septuaginta duos elégit, ac binos ante se in prædicationem misit, ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiæ suæ fide et ópere debere esse perfectos, seu geminæ dilectionis, Dei scilicet et próximi, virtute fundatos. Talis itaque esse studeas, ut in adiutorium Moysi et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Moysen et Apóstolos figurantur, digne per grátiam Dei eligi váleas. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et régitur, cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi et Subdiaconi diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternæ dignitatis membris unum Corpus Christi efficitur. Itaque, fili dilectissime, quem ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandum elégit, serva in moribus

tuis castæ et sanctæ vitæ integritatem. Agnosce quod agis; imitare quod tractas, quatenus mortis Dominicæ mysterium celebrans, mortificare membra tua a vitiis et concupiscentiis omnibus procures. Sit doctrina tua spiritalis medicina populo Dei. Sit odor vitæ tuæ delectamentum Ecclesiæ Christi, ut prædicatione atque exemplo ædifices domum, id est, familiam Dei, quatenus nec nos de tua profectione, nec tu de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur: quod ipse nobis concedat per gratiam suam. *R. Amen.*

Deinde, si non sit Ordinatus Subdiaconus vel Diaconus, Ordinandus Presbyter se prosternit ad cornu Evangelii, vel ubi genuflectebat: Pontifex vero cum mitra ante faldistorium suum genuflectit supra pulvinum, et cantores inchoant, vel ipse recitat Litanias; et Presbyterandum benedicit, prout dictum est pag. 250. ubi de Ordinatione Subdiaconi.

Post hæc Ordinando ab accubitu surgente, et ante Pontificem genuflexo manente, Pontifex, cum mitra, stans ante faldistorium suum, simul utramque manum super Ordinandi caput imponit, nihil dicens: idemque faciunt post eum omnes Presbyteri præsentēs, vel saltem tres, superpelliceo et stola a collo pendente parati. Quo facto, tam Pontifex quam Sacerdotes tenent dexterās manus extensas super illum, dum solus Pontifex stans cum mitra, dicit:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad Presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet: et quod ejus dignatione suscipit, ipsius consequatur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Pontifex, deposita mitra, conversus ad altare, dicit: *Oremus.*

Et ministri subjungunt: *Flectamus genua. R. Levate.*

Et mox vertens se ad Ordinandum dicit:

EXAUDI nos, quæsumus Domine Deus noster: et super hunc famulum tuum bene *✠* dictionem sancti Spiritus, et gratiæ Sacerdotalis infunde virtutem; ut quem tuæ pietatis aspectibus offerimus consecrandum, perpetua muneris tui largitate prosequaris. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus,

Tum, extensis manibus ante pectus, dicit in tono præfationis, si Officium fiat in cantu:

Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Y. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

Y. Grátias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grátias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, honorum auctor, et distributor omnium dignitatum, per quem proficiunt universa, per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturæ rationalis incrementis, per ordinem congrua ratione dispositum. Unde et Sacerdotales gradus atque officia Levitarum sacramentis mysticis instituta creverunt; ut cum Pontifices summos regendis populis præfecisses, ad eorum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros, et secundæ dignitatis eligeres. Sic in eremo, per septuaginta virorum prudentium mentes, Moysi spiritum propagasti; quibus ille adiutoribus usus, in populo innumeras multitudines facile gubernavit. Sic et in Eleazarum et Ithamarum filios Aaron paternæ plenitudinis abundantiam transfudisti; ut ad hostias salutares, et frequentioris officii sacramenta ministerium sufficeret Sacerdotum. Hæc

providentia, Dómine, Apóstolis Filii tui Doctóres fidei cómites addidisti, quibus illi orbem totum secúndis prædicatiónibus impleverunt. Quaprópter infirmitati quoque nostræ, Dómine quæsumus, hæc adjumenta largire; qui quanto fragilióres sumus, tanto his plúribus indigémus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hunc fámulum tuum Presbyterii dignitatem, innova in viscéribus ejus Spiritum sanctitátis; ut accéptum a te, Deus, secúndi mériti munus obtineat, censurámque morum exémplo suæ conversatiónis insinuet. Sit próvidus cooperátor ordinis nostri; elúceat in eo totíus forma justitiæ, ut bonam ratiónem dispensatiónis sibi crédito reddíturus, æternæ beatitúdinis præmia consequatur.

Quod sequitur legat submissa voce, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit:

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

His dictis, Pontifex sedet et, accepta mitra, reflectit orarium sive stolam ab humero sinistro Ordinandi, capiens partem quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum Crucis, dicens:

Accipe jugum Dómini: jugum enim ejus suáve est, et onus ejus leve.

Postea imponit Ordinando casulam usque ad scapulas, quæ tamen remanere debet super humeros complicata, et a parte anteriori deorsum dependens, et interim dicit:

Accipe vestem Sacerdotálem, per quam charitas intelligitur: potens est enim Deus, ut áugeat tibi charitatem, et opus perféctum.

ñ. Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra, et Ordinando genuflexo dicit:

Deus sanctificatiónum ómnium auctor, cujus vera consecratio, plénaque benedictio est, tu, Dómine, super hunc fámulum tuum, quem ad Presbyterii honórem dedicámus, munus tuæ bene *✠* dictionis infúnde, ut gravitáte áctuum, et censúra vivéndi, probet se seniorem, his institútis disciplinis, quas Tito et Timótheo Paulus expósuit; ut in lege tua die ac nocte méditans, quod légerit, credat; quod crediderit, dóceat; quod docúerit, imitétur; justitiam, constantiam, misericórdiam, fortitudinem, ceterásque virtutes in se osténdat; exémplo præbeat, admonitiónem confirmet, ac purum et immaculátum ministérii sui donum custódiat, et per obséquium plebis tuæ panem et vinum in Corpus, et Sanguinem Filii tui immaculáta benedictiónem transfórmet; et inviolábili charitáte in virum perféctum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi, in die justí et æterni judícii Dei, consciéntia pura, fide vera, Spíritu sancto plenus resúrgat. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *ñ. Amen.*

Tum Pontifex sine mitra conversus ad altare, intonat, si Offitium fiat in cantu, alias intelligibili voce incipit sequentem Hymnum Veni Créator Spiritus, ut 79. Et statim genuflectit super pulvinum ante faldistorium, ministris cum astantibus prosequentibus usque ad finem.

Finita prima strophe, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio ante medium altaris, et, assumpta mitra, deponit annulum et chirothecas, resumit annulum, et ponitur ei gremiale sive mappula super gremium a ministro, et Ordinandus accedens, facta profunda reverentia coram eo, genuflectit; et Pontifex cum Oleo

Catechumenorum inungit ipsi ambas manus simul junctas, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum Oleum intincto duas lineas, videlicet a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ; et a pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, ungendo mox totaliter palmas, dicens :

CONSECRARE et sanctificāre digneris, Dómine, manus istas per istam unctionem, et nostram bene dictionem. *R.* Amen.

Pontifex producit manu dextera signum crucis super manus illius quem ordinat, et prosequitur :
Ut quæcúmque benedixerint benedicantur, et quæcúmque consecraverint consecrentur, et sanctificentur, in nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Tum Ordinandus respondet : Amen.

Deinde Pontifex claudit, seu jungit illi manus, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo paniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram, alligat.

Mox Pontifex, pollice mica panis exterso, sumit et Ordinando tradit Calicem cum vino et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, quæ omnia ille accipit inter indices et medios digitos, cuppam Calicis et Patenam simul tangens, non disjunctis manibus, et Pontifex interim dicit :

ACCIPE potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrāre, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nómine Dómini. *R.* Amen.

His peractis, Ordinandus surgit, et facta Pontifici profunda reverentia, paululum recedit et genuflectit : Pontifex vero, amoto annulo, lavat manus cum mica panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium : tum acceptis chirotheecis et annulo, surgit, et accedit ad sedem, vel faldistorium, si Missa fiat in cantu.

alias ad cornu Epistolæ, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam usque ad Offertorium. Interim ordinatus Sacerdos stans lavat manus cum medulla panis et aqua bene mundatas, extergit linteo illo quo erant ligatæ, vel alia mappula, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium; tum genuflectit.

Pontifex autem, lecto Offertorio, accipit mitram, et in faldistorio ante medium altaris posito sedet. Mox Ordinatus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; et, facta profunda reverentia, genuflectit, et Pontificis manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur : deinde surgit, et facta iterum reverentia, paululum retrocedens genuflectit; si vero aliquis sit ordinatus Diaconus, aut Subdiaconus, eadem observat ad oblationem accedens.

Facta oblatione, Pontifex annulum et chirotheas deponit, et lotis manibus resumit annulum, et surgit; tum sublato faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam.

Sacerdos autem ordinatus post Pontificem genuflexus habeat coram se librum Missale, supra seabellum locatum, dicens : **S**úscipe sancte Pater, etc., et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex, qui bene advertat ut Secretas morose, et aliquantulum alte dicat; ita ut ordinatus Sacerdos possit secum omnia dicere, et præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per Ordinatum, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro Ordinato, quæ dicitur cum Secreta Missa diei sub uno Per Dóminum, etc.

TUIS, quæsumus Dómine, operāre mystériis : ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum dicit alias Secretas, si quæ dicendæ sint.

Dicta Oratione Dómine Jesu Christe, qui dixisti, etc. Ordinatus accedat ad dexteram Pontificis, et ambo simul osculantur altare, positis manibus super illud et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Ordinato dicens: Pax tecum. Cui ille respondet: Et cum spiritu tuo. Tum Ordinatus, facta ante et post profunda reverentia Pontifici, et genuflexione SS. Sacramento, vadit ad locum suum. Si vero sit aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus, eodem ritu pacem a Pontifice recipit; primum Diaconus, mox Subdiaconus, qui manus non super altare, sed ante pectus plicatas tenere debet.

Postquam autem Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, ordinatus Presbyter, non præmissa Confessione, nec data Absolutione, (quia concelebrat Pontifici) ad supremum Altaris gradum accedit, et genuflexus mapulam recipit ad Communionem sumendam. Interim Pontifex, Hostia consecrata supra Patenam posita, genuflectit, surgit, et Patenam sinistra, Hostiam vero dextera reverenter accipiens, convertit se ad ordinatum Presbyterum, cui porrigit SS. Sacramentum, cum eo faciens signum Crucis super Patenam, et simul dicens: Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódial te in vitam ætérnam. Et respondet: Amen.

Tum manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori suo supposita Patena. Deinde unus ministrorum purificat Presbyterum Calice ad hoc destinato, vel eo potius quem paulo ante tetigerat, ex quo vinum cum aqua paratum in purificationem exhaurit.

Si aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus fuerit, ad Communionem accedit, eo ritu quo dictum est supra in Ordinatione Subdiaconi. pag. 255. Communionem peracta, Pontifex colligit fragmenta cum Patena, quam super Calicem suum extergit, purificationem sumit, et digitorum ablutionem. Quo facto, accipit mitram et lavat

manus; quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ versus ad illud, inchoat, ministris prosequentibus, Responsorium, quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Allelúia.

JAM non dicam vos servos, sed amicos meos, quia **J**ómnia cognovistis quæ operátus sum in médio vestri, allelúia. * Accipite Spíritum sanctum in vobis paráclitum: * Ille est quem Pater mittet vobis, allelúia. *ꝯ*. Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio vobis. Accipite. *ꝯ*. Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Ille.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyterum ordinatum, qui ante altare coram ipso stans profitetur fidem quam prædicaturus est, dicens:

CREDO in Deum, Patrem omnipotentem, creatórem cœli et terræ. Et in Jesum Christum Filium ejus únicum Dóminum nostrum. Qui concéptus est de Spíritu sancto, natus ex Maria Virgine. Passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus. Descéndit ad inferos; tértia die resurréxit a mórtuis. Ascéndit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communionem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super caput illius coram se genuflexi, dicens illi:

ACCIPE Spíritum sanctum, quorum remiseras peccáta, remittántur eis, et quorum retinúeris, reténta sunt.

Deinde explicans casulam, quam Ordinatus habet complicatam super humeros, ea induit illum, dicens: Stola innocentíæ induat te Dóminus.

Tum Ordinatus adhuc genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis, interim dicentis:

Si suus sit Ordinarius :

PROMITTIS mihi, et successoribus meis reverentiam, et obedientiam ?

Et ille respondet : Promitto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, cum manus ejus inter suas tenet, ut praefertur, dicit Presbytero saeculari,

Promittis Pontifici Ordinatio tuo, etc.

Sacerdoti vero regulari

Promittis Praelato Ordinatio tuo, etc.

PROMITTIS Pontifici (vel Praelato) Ordinatio tuo pro tempore existenti reverentiam, et obedientiam ?

Et ille respondet : Promitto.

Tunc Pontifex, adhuc tenens manus illius inter suas, osculatur ipsum, dicens :

Pax Domini sit semper tecum. Et ille respondet : Amen.

His expletis, Pontifex sedens cum mitra et baculo admonet eum, dicens :

QUIA res, quam tractaturus es, satis periculosa est, fili dilectissime, moneo te, ut diligenter totius Missae ordinem, atque Hostiae consecrationem ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis Sacerdotibus discas, priusquam ad celebrandum Missam accedas.

Pontifex surgit cum mitra et baculo, et Presbytero coram se adhuc genuflexo benedicit, dicens voce competenti :

BENEDICTIO Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus sancti, descendat super te, ut sis benedictus in Ordine Sacerdotali ; et offeras placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo ; cui est honor, et gloria, per omnia saecula saeculorum. *ñ. Amen.*

Post haec, depositis baculo et mitra, et amoto faldistorio, convertitur ad altare, et prosequitur Missam,

dicens in cornu Epistolae Communionem ; et Postcommunioni Missae diei adjungitur sub una conclusione sequens

POSTCOMMUNIO.

Quos tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis ; ut tuae redemptionis effectum, et mysteriis capiamus, et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *ñ. Amen.*

Deinde aliae Postcommuniones, si quae sint dicendae. Tum Pontifex subjungit : Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, prout tempus requirit ; post haec, Placeat tibi sancta, etc.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra ; subdit : Sit nomen Domini benedictum, et alios y. : tum, accepto Pastoralis baculo, dat solitam benedictionem.

Qua concessa et reddito baculo, sedet Pontifex et ordinatum Sacerdotem sub his verbis alloquitur :

FILI dilectissime, diligenter considera ordinem per te susceptum, ac onus humeris tuis impositum : stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericordiam suam concedere dignetur.

Dic, post primam tuam Missam, tres alias Missas, videlicet, unam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper Virgine, tertiam pro fidelibus Defunctis, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit, et respondet se facturum.

Verum si pluribus Ordines, sed singulis diversum, contulerit, his verbis eos universim alloquitur Pontifex, dicens :

FILI dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum :

studéte sancte et religiöse vivere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericórdiam concédere dignétur.

Tum ad singulos ista singulariter dicit :

Clerico.	Ad primam Tonsuram	Promóte.
IV. Minoribus	Ad Minóres Ordines	Promóte.
Initiatio.	Die semel septem Psalmos Penitentiáles cum Litaníis, Versiculis et Oratióibus.	
Subdiacono.	Ad Subdiaconátum	Ordínate.
	vel	
Diacono.	Ad Diaconátum	Ordínate.
	Die Noctúrnium talis diei.	
Sacerdoti.	Ad Presbyterátum vero	Ordínate.
	Post primam tuam Missam dic tres alias Missas, videlicet unam de Spiritu sancto, áliam de beata María semper Virgine, tértiam pro fídelibus Defunctis.	

Et omnipoténtem Deum étiam pro me oráte.

Quod illi devote suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum surgit Pontifex, et, amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit intelligibili voce : Dóminus vóbíseum. Initium sancti Evangelii secúndum Joánnem. In principio erat Verbum, etc., signat tabellam in qua est Evangelium, aut (si deficiat) signat altare, et se. Mox, acceptis mitra et baculo, prosequitur; factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem vel ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibus. Si aliud Evangelium sit dicendum, illud dicit in cornu Evangelii, eoque dicto, recedit, ut dictum est.

Ordinatus etiam ad Presbyteratum dicit idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponit; et cum eo alii ordinati, si forte adfuerint.

RITUS PONTIFICALIS

PRO CELEBRANDO SACRAMENTO MATRIMONII.

ALTARE decentiori pallio coloris albi, tobaleisque mundis ornetur cum tapete super gradus extenso, et pulvinari ad genuflectendum. Paretur quoque faldistorium super ipsum altare, quatuor saltem candelabra cum cereis albis, et Crux in medio illorum.

Paretur etiam abacus sive credentia, super qua erunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio; pellicula pro deponendo annulo, dum benedicitur: bugia cum candelâ; Liber hic, sive Rituale Romanum, et si benedicuntur nuptiæ, parentur quoque omnia ad Missam necessaria cum hostiis pro communione Sponsi, et Sponsæ; velum ante ipsos communionis tempore extendendum: vas cum vino, et mappula pro illorum purificatione: instrumentum ad osculum pacis cum velo coloris ceteris paramentis missalibus uniformis, ad ipsius manubrium appenso.

Super altari in medio: Pluviale cum stola coloris albi, Crux pectoralis, cingulum, alba, amictus, et omnia oblongo ejusdem coloris velo cooperiuntur: mitra auriphrygiata, et velum pro ministro de ea inserviente: et baculus Pastoralis, si eo utatur.

Adsint ad minus quatuor Capellani superpelliceis induti, et duo testes; quorum nomina exeipientur in scriptis. Scribentur etiam in pagella nomina cum Sponsi, tum Sponsæ, quam accedentem ad contrahendum Matrimonium cohonestari decet præsentia parentum vel propinquorum.

His omnibus ordinatis, Pontifex accedit ad altare, aliquantulum orat genuflexus; et si erit Missam celebraturus, accedit ad Sedem si fuerit in Ecclesia propria,

studéte sancte et religiöse vivere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericórdiam concédere dignétur.

Tum ad singulos ista singulariter dicit :

Clerico.	Ad primam Tonsuram	Promóte.
IV. Minoribus	Ad Minóres Ordines	Promóte.
Initiatio.	Die semel septem Psalmos Penitentiáles cum Litaníis, Versiculis et Oratióibus.	
Subdiacono.	Ad Subdiaconátum	Ordínate.
	vel	
Diacono.	Ad Diaconátum	Ordínate.
	Die Noctúrnium talis diei.	
Sacerdoti.	Ad Presbyterátum vero	Ordínate.
	Post primam tuam Missam dic tres alias Missas, videlicet unam de Spiritu sancto, áliam de beata María semper Virgine, tértiam pro fidélibus Defunctis.	

Et omnipoténtem Deum étiam pro me oráte.

Quod illi devote suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum surgit Pontifex, et, amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit intelligibili voce : Dóminus vóbiseum. Initium sancti Evangelii secúndum Joánnem. In principio erat Verbum, etc., signat tabellam in qua est Evangelium, aut (si deficiat) signat altare, et se. Mox, acceptis mitra et baculo, prosequitur; factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem vel ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibus. Si aliud Evangelium sit dicendum, illud dicit in cornu Evangelii, eoque dicto, recedit, ut dictum est.

Ordinatus etiam ad Presbyteratum dicit idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponit; et cum eo alii ordinati, si forte adfuerint.

RITUS PONTIFICALIS

PRO CELEBRANDO SACRAMENTO MATRIMONII.

ALTARE decentiori pallio coloris albi, tobaleisque mundis ornetur cum tapete super gradus extenso, et pulvinari ad genuflectendum. Paretur quoque faldistorium super ipsum altare, quatuor saltem candelabra cum cereis albis, et Crux in medio illorum.

Paretur etiam abacus sive credentia, super qua erunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio; pellicula pro deponendo annulo, dum benedicitur: bugia cum candelâ; Liber hic, sive Rituale Romanum, et si benedicuntur nuptiæ, parentur quoque omnia ad Missam necessaria cum hostiis pro communione Sponsi, et Sponsæ; velum ante ipsos communionis tempore extendendum: vas cum vino, et mappula pro illorum purificatione: instrumentum ad osculum pacis cum velo coloris ceteris paramentis missalibus uniformis, ad ipsius manubrium appenso.

Super altari in medio: Pluviale cum stola coloris albi, Crux pectoralis, cingulum, alba, amictus, et omnia oblongo ejusdem coloris velo cooperiuntur: mitra auriphrygiata, et velum pro ministro de ea inserviente: et baculus Pastoralis, si eo utatur.

Adsint ad minus quatuor Capellani superpelliceis induti, et duo testes; quorum nomina exeipiantur in scriptis. Scribentur etiam in pagella nomina cum Sponsi, tum Sponsæ, quam accedentem ad contrahendum Matrimonium cohonestari decet præsentia parentum vel propinquorum.

His omnibus ordinatis, Pontifex accedit ad altare, aliquantulum orat genuflexus; et si erit Missam celebraturus, accedit ad Sedem si fuerit in Ecclesia propria,

vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ altaris paratum, ubi sedens recitat Psalm. *Quam dilècta*, etc., cum suis Capellanis.

Post orationes lavat manus et induitur supra rochetum, vel supra superpelliceum, si fuerit Regularis, amictu, alba, cingulo, Crucæ pectorali, stola, et pluviali coloris albi, deinde accipiet formale, si eo utatur, mitram et baculum Pastoralem; ascendit ad altare, quod in medio osculatur. Tum, deposito baculo, sedet super faldistorio, ante medium altaris allato, renibus ipsi altari conversis.

Vocantur Sponsus, et Sponsa, qui debito venerationis actu accedentes coram Pontifice genuflectunt; muliere ad sinistram viri stante.

Pontifex adhuc cum mitra sedens, eos singillatim interrogat coram tribus, vel duobus testibus de consensu in matrimonium; proprio quemque nomine vocans, et patrio sermone alloquens primo virum, mox mulierem, in hunc modum :

N. volete ricevere N. qui presente per vostra legittima moglie secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Id est : N. vis accipere N. hic præsèntem in tuam legitimam uxórem juxta Ritum sanctæ Matris Ecclesiæ?

Respondeat Sponsus : Volo.

Recepto viri consensu per verbum Volo, vel aliud sensibile signum, mulierem interrogat :

N. volete ricevere N. qui presente per vostro legittimo marito secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Hoc est : N. vis accipere N. hic præsèntem in tuum legitimum maritum juxta Ritum sanctæ Matris Ecclesiæ?

Recepto mulieris consensu, quæ similiter respondere debet : Volo.

Nec sufficit consensus unius, sed debet esse amborum; et expressus aliquo signo sensibili, sive fiat per se, sive per procuratorem.

Mutuo igitur contrahentium consensu intellecto, Pontifex jubet eos invicem jungere dexteras, dicens :

Ego conjungo vos in matrimonium. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R. Amen.

Vel aliis verbis utatur juxta receptum uniuscujusque provinciæ ritum : postea surgens cum mitra, eos aspergit aqua benedicta. Mox deposita mitra, et ad altare conversus, anulum super pelvicula sibi oblatum benedicit.

BENEDICTIO ANNULI.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum, et terram.

V. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

BENEDIC ✠, Dómine, ánnulum hunc, quem nos in tuo nómine bene ✠ dicimus, ut quæ eum gestáverit, fidelitatem integram suo Sponso tenens, in pace et voluntate tua permáneat, atque in mútua charitate semper vivat. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Deinde Pontifex aspergat anulum aqua benedicta in modum crucis : postea iterum sedeat accepta mitra : et tradat anulum benedictum Sponso, qui statim illum ponit in digito annulari sinistræ manus Sponsæ, Pontifice dicente :

In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Amen.

Tum cantatur, vel legitur sequens Antiphona, Pontifice adhuc cum mitra sedente :

Antiphona.

8 Toni.

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

V. Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Et repetitur vel legitur Antiphona : Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad Sponsum et Sponsam, dicit super eos, manibus junctis :

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, etc. secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus, sperantes in te.

V. Mitte eis, Dómine, auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Esto eis, Dómine, turris fortitudinis.

R. A fácie inimici.

V. Dómine, exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

RESPICE, quæsumus Dómine, super hos fámulos tuos, et institútis tuis, quibus propagationem humáni géneris ordinásti, benígnus assiste; ut qui te auctóre

jungúntur, te auxiliánte servéntur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

His expletis, si benedicendæ sint nuptiæ, aliquantulum recedentibus in partem Conjugibus, Pontifex parat se ad Missam, ut infra dicetur : sin minus, absoluta supradicta Oratione, iterum sedet, accipit mitram, et gravi sermone alloquitur Sponsum, et Sponsam adhuc coram se genuflexos, admonendo eos, ut sibi invicem fidem servent : Orationis tempore, et præsertim jejuniis ac solemnitatibus, casti permaneant : et vir uxorem, atque uxor virum diligat, et in timore Dei maneant.

Postea, accepto aspersorio, surgit, et super eos iterum fundit aquam benedictam.

DE BENEDICTIONE NUPTIARUM.

Si, contracto jam Matrimonio, Pontifex celebraturus sit Missam, ut nuptias benedicat, quæ nunquam benedicuntur, si mulier sit vidua; post Orationem supradictam, si celebrationi Matrimonii ipse adstitit, descendit ante altare, ubi, depositis mitra, et pluviali, induit paramenta missalia coloris temporis congruentis.

Si fuerit dies Dominica, vel festum de præcepto, aut occurrat Officium primæ vel secundæ classis, Missa erit de Dominica, vel festo cum commemoratione pro Sponso, et Sponsa : in aliis vero diebus, etiamsi rit. duplicis majoris vel min. Missa erit pro Sponso et Sponsa ex votivis in fine Missalis.

Pontifex legit totam Missam usque ad Pater noster inclusive; quo absoluto, antequam dicat : Libera nos quæsumus Dómine, facta sanctissimo Sacramento genuflexione, convertit se versus Sponsum, et Sponsam,

ante altare genuflexos, et stans in cornu Epistolæ dicit super eos sequentes Orationes, manibus junctis :

OREMUS.

PROPITIARE, Dómine, supplicationibus nostris, et institútis tuis, quibus propagationem humáni géneris ordinásti, benignus assiste : ut quod te auctóre júngitur, te auxiliante servétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus ; per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

OREMUS.

DEUS, qui potestate virtutis tuæ de nihilo cuncta fecísti : qui, dispóitis universitátis exórdiis, hómini, ad imáginem Dei facto, ideo inseparábile mulieris adjutórium condidisti, ut foemíneo córpori de virili dares carne princípium, docens, quod ex uno placuisset institui, numquam licére disjúngi. Deus, qui tam excellenti mystério conjugálem cópulam consecrásti, ut Christi et Ecclésiæ Sacraméntum præsignáres in federe nuptiarum : Deus, per quem múlter júngitur viro, et societas principáliter ordináta, ea benedictióne donátur, quæ sola nec per originális peccáti pœnam, nec per dilúvii est ablata senténtiam : respice propítius super hanc fámulam tuam, quæ maritali júngenda consórtio, tua se expetit protectione muniri : sit in ea jugum dilectionis et pacis : fidélis et casta nubat in Christo, imitatrixque sanctárum permáneat foemínarum ; sit amábilis viro suo, ut Rachel : sápiens, ut Rebécca : longæva et fidélis, ut Sara : nihil in ea ex áctibus suis ille auctor prævaricationis usúrpet : nexa fidei, mandatisque permáneat : uni thoro júcta, contáctus illicitos fúgiat : múniat infirmitatem suam róbre disciplinæ : sit verecúndia

gravis, pudóre venerábilis, doctrinis coeléstibus erudita, sit fecúnda in sóbole, sit probáta et innocens : et ad Beatórum réquiem, atque ad coeléstia regna pervéniat : et videant ambo filios filiórum suórum, usque in tértiam et quartam generatióem : et ad optátam pervéniant senectútem. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex reversus ad medium altaris dicat : Libera nos quæsumus, Dómine, et reliqua more solito ; et postquam sumpserit sanguinem, communicet Sponsos, et prosequatur Missam.

Dicto Benedicámus Dómino ; vel si Missæ illius diei conveniat : Ite Missa est ; antequam populo benedicat, conversus ad Sponsum, et Sponsam coram altari genuflexos, dicit sine mitra, et manibus junctis, sequentem Orationem :

DEUS Abraham, Deus Isaac, et Deus Jacob sit vobiscum : et ipse adimpleat benedictióem suam in vobis : ut videátis filios filiórum vestrórum usque ad tértiam, et quartam generatióem : et póstea vitam ætérrnam habeátis sine fine, adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus ; per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Pontifex sedet cum mitra, et eos moneat sermone gravi ut sibi invicem servent fidem : orationis tempore, et præsertim jejuniorum ac solemnitatum, casti maneant : et vir uxorem, atque uxor virum diligat : et in timore Dei permaneant. Postea surgens eos aspergat aqua benedicta, et, deposita mitra, et dicto Pláceat tibi sancta Trínitas, etc., ex more benedicit subdens : Sit nomen Dómini benedictum, etc., et dat benedictionem more solito : et legit, ut solitum est, Evangelium sancti Joannis : In principio erat Verbum, etc.

Ceterum si quæ Provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, et cæremoniis in celebrando Matrimonii Sacramento utuntur, eas sancta Tridentina Synodus optat retineri.

RITUS ET FORMULA

ABSOLUTIONIS ET BENEDICTIONIS PONTIFICALIS POST
HOMILIAM SEU SERMONEM INFRA MISSÆ
SOLEMNIS CELEBRATIONEM.

Finito sermone, Diaconus qui cantavit Evangelium, conversus ad Episcopum stantem cum mitra, cantabit confessionem in tono prout habetur in Rituali Romano, et dum dicet tibi Pater, et te Pater, si fuerit Canonieus, profunde se inclinabit, si non fuerit Canonieus, genuflectet.

Finita Confessione per Diaconum, Episcopus sedet, et sermocinator, qui in pulpito dum cantatur Confessio genuflectet, surgens publicabit Indulgentiam in forma sequenti, videlicet :

Reverendissimus in Christo Pater et Dominus, Dominus N. Dei et Apostolicæ Sedis grátia hujus sanctæ N. Ecclesiæ Episcopus, dat, et concédit omnibus hic præsentibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta. Rogáte Deum pro felici statu Sanctissimi Domini nostri N. divina Providéntia Papæ N. Dominationis suæ Reverendissimæ, et sanctæ Matris Ecclesiæ.

Publicata Indulgentia, Episcopus, deposita mitra, surget et leget ex libro in tono Orationis versus populum, ut infra :

Præcibus et méritis beátæ Mariæ semper Virginis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptístæ, Sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum, misereátur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccátis vestris, perducát vos ad vitam ætérnam. **R.** Amen.

Indulgentiam, absolutiónem, et remissionem peccatórum vestrórum tribuat vobis omnipotens, et miséricors Dóminus. **R.** Amen.

Deinde reassumpta mitra, benedicens populo more consueto, dicet :

Et benedictio Dei omnipoténtis Pa **X** tris, et Fi **X** lii, et Spíritus **X** sancti descéndat super vos, et máneat semper. **R.** Amen.

Si autem erit Archiepiscopus, statim publicata Indulgentia, Capellanus portabit ante illum Crucem, quam genufexus tenebit, et Archiepiscopus surgens, deposita mitra, prius Cruci caput profunde inclinabit, et deinde adhuc stans prosequetur Præcibus, etc. et sic, detecto capite, solemniter benedict.

RITUS ET FORMULA

BENEDICTIONIS APOSTOLICÆ.

Ritus, et forma, a Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis et Episcopis pro impertienda Benedictione, una cum Plenaria Indulgentia post Missarum solemniam, triplici signo crucis emisso, et in Episcopali throno cum mitra, cæterisque sacris paramentis indutis, circumstantibus ministris, adhibendus, quod congrue de Prælati inferioribus intelligatur, talis esse debet.

Expleta in utraque solemnitate Missæ solemnibus celebratione, in primis alta voce per ministrum superpelliceo indutum legantur litteræ Apostolicæ, quibus indulgentia Plenaria conceditur, una cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione adstantibus constet, et concessio ex latino sermone in vulgarem ad populi intelligentiam translata recitetur. Postea Episcopus surgens, juxta Ritus in Cæremoniis Episcoporum expressum, dicit:

PRECIBUS, et méritis beátæ Mariæ semper Virginis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptístæ, et sanctórum Apostolórum Petri, et Pauli, et ómnium Sanctórum.

MISEREATUR vestri omnipotens Deus, et dimissis ómnibus peccátis vestris perducatur vos Jesus Christus ad vitam ætérnam. *R.* Amen.

INDULGENTIAM, absolutionem, et remissionem ómnium peccatórum vestrórum, spátium veræ, et fructuosæ poeniténtiæ, cor semper poenitens, et emendationem vitæ, perseverántiam in bonis opéribus tribuat vobis omnipotens, et miséricors Dóminus. *R.* Amen.

Et benedictio Dei omnipoténtis Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spíritus *✠* sancti descendat super vos, et máneat semper. *R.* Amen.

Demum post impertitam benedictionem, publicabitur latino, et vernaculo idiomate concessio Plenariæ Indulgentiæ, sequenti formula:

ATENTIS facultátibus a Sanctíssimo in Christo Patre et Dómino nostro Dómino *N.* divina providéntia Papa *N.* in enuntiátis Apostólicis Litteris expressis, datis Reverendíssimo Dómino Dómino *N.* Dei, et Apostólicæ Sedis grátia hujus sanctæ *N.* Ecclesiæ Antistiti, eadem Dominatio sua Reverendíssima, Summi Pontificis nómine, dat et concédit ómnibus hic præsentibus vere

poeniténtibus, et conféssis, ac sacra comunióne refectis Indulgentiam Plenariam in forma Ecclesiæ consueta: rogáte igitur Deum pro felici statu Sanctíssimi Dómini nostri Papæ, Dominationis suæ Reverendíssimæ, et sanctæ Matris Ecclesiæ.

ORDO BENEDICTIONIS AQUÆ

PRO RECONCILIATIONE ECCLESIE AB EPISCOPO FACIENDÆ.

BENEDICTIO hujus aquæ fieri potest omni die. Parantur pro Episcopo faldistorium super tapete, rochetum, stola, et mitra simplex. Insuper, supra mensam tobalea coopertam parantur unum vas cum sale, vas cum aqua benedicenda; vas cum cineribus; et vas vini.

Pontifex ornatus rochetto (vel, si Regularis sit, superpelliceo) assumet stolam, et mitram, deinde prope faldistorium stans cum mitra, aquæ benedictionem ab exorcismo salis incipiens, dicit absolute:

Y. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum, et terram.

EXORCIZO te, creatúra salis, in nómine Dómini nostri Jesu Christi, qui Apóstolis suis ait: Vos estis sal terræ; et per Apóstolum dicit: Sermo vester semper in grátia sale sit conditus; ut sancti *✠* ficéris ad reconciliationem Ecclesiæ, ad expelléndas omnes dæmonum tentationes; et ómnibus qui ex te sumpserint, sis animæ et corpóris tutamentum, sánitas, protéctio, et confirmatio salutis. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui ventúrus est judicare vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, deposita mitra, dicat:

Y. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Deus, Pater omnipotens, qui hanc grátiam cœlitus salí tribuere dignátus es, ut ex illo possint univérſa condiri, quæ hominibus ad escam procreásti: béne ✠ dic hanc creatúrā salis, ad effugándum inimicum, et ei salúbrem medicinam immitte, ut proficiat suméntibus ad animæ et cõporis sanitátem. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Tum, assumptá mitra, dicit absolute exorcismum aquæ.

EXORCIZO te, creatúra aquæ, in nómine Dei Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, ut repéllas diabolum a término justórum, ne sit in umbráculis Ecclésiæ. Et tu, Dómine Jesu Christe, infúnde Spiritum sanctum in Ecclésiā tuā, ut proficiat ad sanitátem cõporum animarúmque adorántium te, et magnificétur nomen tuum in géntibus; et increduli corde convertántur ad te, et non hábeant álium Deum, præter te Dóminum solum; qui ventúrus es judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit :

✠. Dómine, exáudi oratióem meam. R. Et clamor meus ad te véniat. ✠. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Deus, Pater omnipotens, statútor ómnium elementórum, qui per Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum eleméntum hoc aquæ in salutem humani géneris esse voluisti, te súpplices deprecámur : ut exauditis oratióibus nostris, eam tuæ pietátis aspectu sancti ✠ fices; atque ita ómnium spirituum immundórum ab ea recédāt incúrsio, ut ubicúmque fúerit in nómine tuo aspérſa, grátia tuæ benedictiõnis advéniat, et mala ómnia, te propitiánte, procul recédant.

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum stans sine mitra, dicit super cineres.

Benedictio cinerum.

✠. Dómine, exáudi oratióem meam. R. Et clamor meus ad te véniat. ✠. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, parce pœniténtibus, propitiáre supplicántibus : et mittere dignéris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui béne ✠ dicat, et sancti ✠ ficet hos cineres, ut sint remédium salúbre ómnibus nomen sanctum tuum humiliter implorántibus, ac semetipsos pro consciéntia delictórum suórum accusántibus, ante conspéctum divínæ eleméntiæ tuæ facinora sua deplorántibus, vel serenissimam pietátem tuā suppliciter obnixéque flagitántibus; et præsta, per invocatióem sanctíssimi nóminis tui, ut quicúmque eos super se aspérserint, pro redemptiõe peccatórum suórum, cõporis sanitátem, et animæ tutelam percipiant. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens :

COMMIXTIO salis et cineris páriter fiat : In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. *R.* Amen.

Deinde accipiens pugillum de mixtura salis et cinerum, in modum crucis ter mittit in aquam, qualibet vice dicens :

COMMIXTIO salis, cineris, et aquæ páriter fiat : In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. *R.* Amen.

Deinde, stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

✠. Dómine, exáudi oratióem meam. R. Et clamor meus ad te véniat. ✠. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera: multiplica super nos misericordiam tuam: et bene ✠ dicere et sancti ✠ licare digneris hanc creaturam vini, ut ubicumque fustum fuerit, vel aspersum, divinæ id benedictionis tuæ opulentia repleatur, et sanctificetur: qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas, per omnia sæcula sæculorum. *℞. Amen.*

Deinde mittit, in modum cruceis, vinum in aquam ipsam, dicens:

COMMIXTIO vini, salis, cineris, et aquæ pariter fiat: In nómine Pa✠ tris, et Fi✠ lii, et Spiritus✠ sancti. *℞. Amen.*

℣. Dómine, exáudi orationem meam. ℞. Et clamor meus ad te véniat. ℣. Dóminus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, créator et conservátor humani generis, et dator gratiæ spirituális, ac largitor æternæ salutis, emitte Spiritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mistum: ut armatum cœlestis defensione virtutis, ad reconciliationem Ecclesiæ tuæ proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℞. Amen.*

Expleta oratione, Pontifex, deposita stola et rochetto, vadit in pace.

FINIS.

INDEX TERTIÆ PARTIS.

D E Publicatione Festorum mobilium in Epiphania Domini ordinata pro anno Domini bissextili.	1
De Expulsione publice penitentium ab Ecclesia, in Feria quarta Cinerum.	3
De Reconciliatione penitentium, quæ fit in quinta Feria Cœnæ Domini.	24
De Officio in Feria quinta Cœnæ Domini, cum benedicatur Oleum Catechumenorum et infirmorum, et conficitur Chrisma.	47
Ordo ad celebrandam Synodum.	73
Forma juramenti Synodalis.	82
Ordo Suspensionis, Reconciliationis, Depositionis, Dispensationis, Degradationis, et Restitutionis sacrorum Ordinum.	99
Degradationis forma.	107
Degradatio ab Ordine Pontificali.	110
Degradatio ab Ordine Presbyteratus.	112
Degradatio ab Ordine Diaconatus.	ibid.
Degradatio ab Ordine Subdiaconatus.	113
Degradatio ab Ordine Acolythatus.	114
Degradatio ab Ordine Exorcistatus.	ibid.
Degradatio ab Ordine Lectoratus.	115
Degradatio ab Ordine Ostiariatus.	ibid.
Degradatio a prima Tonsura.	ibid.
Ordo excommunicandi, et absolvendi.	117
Ordo ad reconciliandum apostatam, schismaticum, vel hæreticum.	127
De Itineratione Prælatorum.	134
Ordo ad recipiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum.	137
Ordo ad visitandas Parochias.	144
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatorem.	152
Ordo ad recipiendum processionaliter Regem.	153
Ordo ad recipiendum processionaliter Principem magnæ potentie.	157
Ordo ad recipiendam processionaliter Imperatricem, vel Reginam.	159
Ordo ad recipiendam processionaliter Principissam magnæ potentie.	162
De Officio, quod post Missam solemnem pro Defunctis agitur.	ibid.

De scrutinio serotino, quo antiqui utebantur, antequam Electus in Episcopum consecraretur.	174
De barba tendenda.	189
De Officio Psalmistatus.	190

ADDITAMENTA.

Pontificalis ritus pro Baptismo Parvulorum.	191
Id. pro Adultorum Baptismo.	200
Id. pro Confirmationis Sacramento.	225
De Confirmatione unius.	230
De Clerico faciendo.	233
De Minoribus Ordinibus uni tantum conferendis.	238
De Ordinatione Ostiarii.	239
De Ordinatione Lectoris.	241
De Ordinatione Exorcistæ.	243
De Ordinatione Acolythi.	245
De Ordinatione Subdiaconi.	248
De Ordinatione Diaconi.	257
De Ordinatione Presbyteri.	263
De Sacramento Matrimonii.	279
Ritus et Formula Absolutionis et Benedictionis Pontificalis post homil. infra missæ sollemnis celebrationem.	286
Ritus et Formula Benedictionis Apostolicæ.	287
Ordo Benedictionis aquæ pro Reconciliatione Ecclesiæ.	289

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

